

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

**Ετήσια έκθεση
ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής
στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2018**

Δεκέμβριος 2019

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	12
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Πελοποννήσου	12
1.2 Διοικητικά Στοιχεία	14
1.3 Μεταφορικές Υποδομές	17
1.3.1 Αεροδρόμια	17
1.3.2 Λιμένες	18
1.3.3 Οδικοί άξονες	19
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2013 και 2018	20
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	20
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	22
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2013 και 2018	23
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας	23
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Πελοποννήσου	24
1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018	25
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	25
1.7 Μακροοικονομικά Στοιχεία, 2010 - 2016	27
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια .	27
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	29
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	30
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου	31
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018	32
1.8 Απασχόληση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης, 2013 – 2018	33
1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	34
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης	36
1.8.3 Τύπος απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	37

1.8.4	Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	40
1.8.5	Φύλο απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	42
1.8.6	Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	45
1.8.7	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	47
1.8.8	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης	50
1.8.9	Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018	52
2	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ	54
2.1	Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2018	54
2.1.1	Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια	54
2.1.2	Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	57
2.2	Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2018	60
2.2.1	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	60
2.2.2	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	63
2.3	Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018	65
2.3.1	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	65
2.3.2	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	67
2.4	Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001 - 2011	69
2.5	Δυναμικό Κάμπινγκ, 2018	72
2.5.1	Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	72
2.5.2	Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	76
3	ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	78
3.1	Παραδοσιακοί Οικισμοί	78
3.2	Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία	79
3.2.1	Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Ενότητα	79
3.2.2	Μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	82
3.3	Γαλάζιες Σημείες, 2018	83
3.4	Μαρίνες, 2018	84

3.5	Ιαματικοί φυσικοί πόροι	85
3.6	Γκολφ	86
3.7	Καζίνο	86
3.8	Καταδυτικοί προορισμοί	86
3.9	Πεζοπορία - TREKKING	87
3.10	Αναρριχητικά πεδία	89
3.11	Χιονοδρομικά κέντρα	90
3.12	Ορειβατικά Καταφύγια	91
3.13	CANOE - Kayak	92
4	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	93
4.1	Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2013 - 2018	93
4.1.1	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	93
4.1.2	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	95
4.2	Αεροπορική Κίνηση Εσωτερικού, 2013 - 2018	96
4.2.1	Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	96
4.2.2	Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	98
4.3	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2013 - 2018	99
4.3.1	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	99
4.3.2	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	101
4.4	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2013 - 2018	102
4.5	Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2013 - 2018	103
4.5.1	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .	103
4.5.2	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά λιμάνι	105
4.5.3	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	106
4.5.4	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	108
4.6	Επισκέπτες σε Μουσεία, 2013 - 2018	110
4.6.1	Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	110
4.6.2	Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	112
4.7	Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους 2013 - 2018	113
4.7.1	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	113

4.7.2	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	115
5	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016 - 2018	116
5.1	Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016 - 2018	116
5.1.1	Επισκέψεις στην Ελλάδα	116
5.1.2	Επισκέψεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης	118
5.1.3	Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	120
5.1.4	Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης	122
5.1.5	Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	124
5.1.6	Εισπράξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης	126
5.2	Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016 - 2018	128
5.2.1	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα	128
5.2.2	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	130
5.2.3	Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	132
5.2.4	Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	134
5.2.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	136
5.2.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης	138
5.3	Κύριες και Δυνητικές Αγορές	140
5.3.1	Κύριες Αγορές	140
5.3.2	Δυνητικές Αγορές	142
5.4	Στοιχεία Αφίξεων – Διανυκτερεύσεων – Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2013 - 2018	145
5.4.1	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	145
5.4.2	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	147
5.4.3	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	149
5.4.4	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	151
5.4.5	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	153
5.4.6	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα	154
5.5	Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2014 - 2018	155
5.5.1	Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής	155

5.5.2	Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής	157
5.6	Τιμές Δωματίων, 2017 - 2018	159
5.6.1	Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	159
6	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	161
6.1	Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2017	161
6.1.1	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα	162
6.1.2	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου	164
6.2	Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2017-2018.....	166
6.2.1	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	167
6.2.2	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού	168

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ:** Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού:** στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις:** ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι:** ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις:** οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις:** το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική.**
- **Επισκέψεις:** ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.

- **Ίδια Κεφάλαια:** περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια:** στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ:** Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ:** Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών:** είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια:** μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής:** ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Ημερήσια Δαπάνη:** ορίζεται ως η Μέση Ημερήσια Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα Ξενοδοχειακών καταλυμάτων:** η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **GRI:** Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων, ο οποίος υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες ΟΤAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2018 – Περιφέρεια Πελοποννήσου υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333¹. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και ειδικότερα περιλαμβάνει:

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Ημερήσια Δαπάνη, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),
- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),

¹ Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.10.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων – πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή των τιμών σε ξενοδοχειακά δωμάτια,
- χωροταξικό σχεδιασμό,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Πελοποννήσου συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπολοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,

- στοιχεία για τις τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων από την Trivago,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την ReviewPro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ²

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αποτελεί το νοτιότερο χερσαίο άκρο της Ευρώπης και καλύπτει το 11,7% (15.490km²) της συνολικής έκτασης της χώρας. Καταλαμβάνει ένα μέρος του βορείου τμήματος, ολόκληρο το νοτιοανατολικό και ένα μέρος του δυτικού τμήματος του συνόλου της Πελοποννήσου και συνορεύει δυτικά με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και βορειοανατολικά με την Περιφέρεια Αττικής.

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της Περιφέρειας Πελοποννήσου αποτελεί το έντονο **ανάγλυφο του εδάφους της**, ανάγλυφο που διαφοροποιείται τόσο μεταξύ των Ενοτήτων όσο και εσωτερικά σε κάθε μια από αυτές. Συνολικά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κυριαρχούν οι ορεινοί όγκοι που αποτελούν το 50,1% της συνολικής έκτασης οι οποίοι σε πολλές περιπτώσεις αποτελούν και φυσικό σύνορο μεταξύ των Ενοτήτων (π.χ. Ταΰγετος για Μεσσηνία και Λακωνία). Παράλληλα το 19,9% της έκτασης της είναι πεδινό (και το 30% ημιορεινό), και εκτείνεται κυρίως στις περιοχές εγγύς των θαλάσσιων κόλπων, όπου σχηματίζονται αρκετές πεδιάδες. Ωστόσο, παρά το μικρό ποσοστό των πεδινών εκτάσεων, η Περιφέρεια διαθέτει μερικές από τις πιο εύφορες περιοχές της χώρας, όπως ο Αργολικός κάμπος και ο κάμπος της Κορινθίας. Επιπρόσθετα, η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει μεγάλο μήκος ακτογραμμής σε σχέση με άλλες Περιφέρειες της χώρας.

² Προγενέστερα στοιχεία μπορείτε να βρείτε στο [Marketing Plan της Πελοποννήσου, οδικός χάρτης 2015-2020](#).

Το **κλίμα** της Πελοποννήσου είναι γενικά μεσογειακό ή ξηρού θέρους υποτροπικό. Το μεσογειακό κλίμα χαρακτηρίζεται από θερμό και παρατεταμένης ξηρασίας καλοκαίρι και ήπιο, βροχερό χειμώνα. Παρόλα αυτά, ο χειμώνας είναι συχνά δριμύς κυρίως στις ορεινές περιοχές. Εμφανής είναι η διαφοροποίηση, ως προς το κλίμα, μεταξύ της Κεντρικής και Ανατολικής Πελοποννήσου. Στο Κεντρικό τμήμα το κλίμα εξελίσσεται σε ορεινό, έντονα ψυχρό, με παγετούς και χιόνια κατά τους χειμερινούς μήνες. Στα ανατολικά, οι βροχοπτώσεις περιορίζονται στα 400 περίπου χιλιοστά, ενώ στα βορειοανατολικά το κλίμα χαρακτηρίζεται ημίξηρο. Τέλος, οι νοτιοδυτικές περιοχές ανήκουν στο υγρό κλιματικό τύπο και οι κεντρικές ορεινές περιοχές στον πολύ υγρό.

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει ένα από τα σημαντικότερα **οικοσυστήματα** της Ελλάδος καθώς και ιδιαιτέρως πλούσια βιοποικιλότητα, τόσο σε χλωρίδα όσο και σε πανίδα. Το οικοσύστημα της Περιφέρειας έχει χαρακτηριστεί ως βοτανικός παράδεισος με περισσότερα από 260 ενδημικά είδη, εκ των οποίων 44 έχουν καταγραφεί ως τοπικά ενδημικά.

Σημαντική θέση στο φυσικό περιβάλλον της Περιφέρειας καταλαμβάνουν τα **σπήλαια** ιδίως αυτά που είναι επισκέψιμα όπως:

- Σπήλαιο Κάψιας, Αρκαδία.
- Σπήλαιο Γλυφάδας Διρού, Λακωνία.
- Σπήλαιο Αγίου Ανδρέα Καστανιάς, Λακωνία.

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου υπάρχει σημαντικός αριθμός **θεσμοθετημένων περιοχών προστασίας**. Ειδικότερα, με βάση την υφιστάμενη εθνική και διεθνή νομοθεσία καταγράφονται:

- 13 περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως Μνημεία της Φύσης σε σύνολο 51 της επικράτειας με βάση τα προβλεπόμενα από το Ν.Δ. 996/1971, των οποίων η διατήρηση κρίθηκε αναγκαία και καθορίστηκαν μέτρα προστασίας τους,
- 2 αισθητικά δάση (Δάσος Πευκιάς Ξυλοκάστρου Κορινθίας και το Δρυοδάσος Μογγοστού Κορινθίας),
- 28 περιοχές Natura 2000,
- 40 τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και
- 124 Παραδοσιακοί οικισμοί.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου χωρίζεται σε πέντε Περιφερειακές Ενότητες:

Η **Π.Ε. Αργολίδος**, είναι Ενότητα της Ανατολικής Πελοποννήσου και βρέχεται στα νότια από τον Αργολικό Κόλπο και στα ανατολικά από τον Σαρωνικό κόλπο. Συνορεύει με τις Ενότητες Κορινθίας στα βόρεια και Αρκαδίας στα δυτικά και νότια. Η έκταση της είναι 2.154km² και η έδρα της είναι το Ναύπλιο.

Η Ενότητα Αργολίδας συνδυάζει ορεινές και πεδινές εκτάσεις. Ειδικότερα το 57,49% των εκτάσεων της είναι ορεινές, το 23,76% ημιορεινές και το 18,75% πεδινές. Σημαντικότερα **βουνά** της Ενότητας είναι ο Ολίγυρτος (1.935μ.), το Λύρκειο (1.755μ.) και το Δίδυμο (1.113μ.). Στην Αργολίδα συναντάμε μόνο ένα **ποταμό** τον Ίναχο ο οποίος πηγάζει από τα Κτενιά και το Λύρκειο. Παραπόταμοι του είναι ο Ξεριάς και ο Αργολικός Κηφισός. Στην Αργολίδα εκτείνεται ο Αργολικός κάμπος, ο οποίος φημίζεται για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων, άλλες πεδιάδες είναι του Κρανιδίου και της Επιδαύρου. Ιδιαίτερη ιστορική σημασία παρουσιάζει η πόλη του Άργους, η οποία αποτέλεσε μία εκ των σπουδαιότερων Πόλεων-Κρατών της αρχαιότητας.

Η **Π.Ε. Αρκαδίας** συνορεύει με τις Ενότητες Αχαΐας στα βόρεια, Κορινθίας στα βορειοανατολικά, Αργολίδας στα ανατολικά, Λακωνίας στα νότια, Μεσσηνίας στα νοτιοδυτικά και Ηλείας στα δυτικά. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη της Τρίπολης.

Είναι η μεγαλύτερη σε έκταση (4.419km²) και πιο ορεινή ενότητα της Περιφέρειας. Το 62,56% είναι ορεινή, το 28,62% ημιορεινή και μόλις το 8,82% πεδινή. Σημαντικότερα **βουνά** της Αρκαδίας είναι:

- Το Μαίναλο, με υψηλότερη κορυφή τον Προφήτη Ηλία (1.981μ.). Όλη η οροσειρά είναι σκεπασμένη από δάση. Διαθέτει ωραίες και πλούσιες κοιλάδες. Ψηλότερες κορυφές του είναι η Οστρακίνα (1.981μ.), το Ρουπάκι (1.035μ.), τα Ρουδιά (1.320μ.), η Φραντζέτα (1.942μ.) κ.α.
- Ο Ταϋγетος, με υψηλότερες κορυφές του την Ελληνίτσα (1.926μ.) και τον Άγιο Γεώργιο (1.297μ.).
- Ο Πάρνωνας, με ψηλότερες κορυφές του την Άνω Κορομηλιά (1.232μ.), την Καρακούλα (1.318μ.), την Ζαβίτσα (976μ.) και τον Μεγάλο Κόζακα (1.069μ.).

Τα σημαντικότερα **ποτάμια** της Αρκαδίας είναι:

- ο Αλφειός που έχει μήκος 88km. Πηγάζει από το οροπέδιο της Τρίπολης και στην πορεία του δέχεται παραπόταμους και ρέματα.
- Ο Λάδωνας, ο οποίος πηγάζει από τον Χελμό και την Σαιτά και
- Ο Ερύμανθος, οποίος πηγάζει από το όρος Ερύμανθο και είναι φυσικό σύνορο μεταξύ της Ενότητας Αχαΐας και Ηλείας.

Τέλος, στην Αρκαδία συναντούμε δύο **Λίμνες**, την Τάκκα και την τεχνητή λίμνη του Λάδωνα.

Η **Π.Ε. Κορινθίας** συνορεύει με τις Ενότητες Αργολίδας και Αρκαδίας στα νότια, Αχαΐας στα δυτικά, ενώ βόρεια βρέχεται από τον Κορινθιακό κόλπο και ανατολικά από τον Σαρωνικό. Πρωτεύουσα της είναι η Κόρινθος.

Η έκταση της είναι 2.290km² από τα οποία το 59,19% των εκτάσεων της είναι ορεινές, το 22,49% ημιορεινές και το 18,32% πεδινές. Τα σημαντικότερα **βουνά** της Κορινθίας είναι το όρος Κυλλήνη (2.376μ.), τα Όνεια όρη (599μ.), ο Ακροκόρινθος (573μ.) και τα Αροάνια (2.341μ.). Στην Ενότητα ανήκουν οι Αλκυονίδες νήσοι καθώς και μερικές ακατοίκητες νησίδες στις ακτές του Σαρωνικού κόλπου. Όπως και η Αργολίδα έτσι και η Κόρινθος αποτελούσε μια από τις πιο σημαντικές Πόλεις-Κράτη της αρχαιότητας, γεγονός στο οποίο οφείλεται η ύπαρξη πληθώρας ιστορικών και αρχαιολογικών ευρημάτων.

Η **Π.Ε. Λακωνίας** συνορεύει με τις Ενότητες Αρκαδίας στα βόρεια και Μεσσηνίας στα δυτικά. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη της Σπάρτης.

Η έκταση της Ενότητας είναι 3.636 km² και αποτελεί την δεύτερη πιο πεδινή περιοχή (μετά την ενότητα Μεσσηνίας) της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Η **κατανομή των εδαφών** της έχει ως εξής: 23,71% πεδινές εκτάσεις, 43,49% ημιορεινές και 32,8% ορεινές. Τα κυριότερα **όρη** της Λακωνίας είναι ο Ταΰγετος και ο Πάρνωνας. Αποτελεί την νοτιότερη Ενότητα της Πελοποννήσου και της Ηπειρωτικής Ελλάδας. Βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος (Μυρτώο Πέλαγος), το Μεσσηνιακό κόλπο και το Λακωνικό κόλπο. Στην Ενότητα ανήκει και το μοναδικό κατοικημένο νησί της Πελοποννήσου, η Ελαφώνησος.

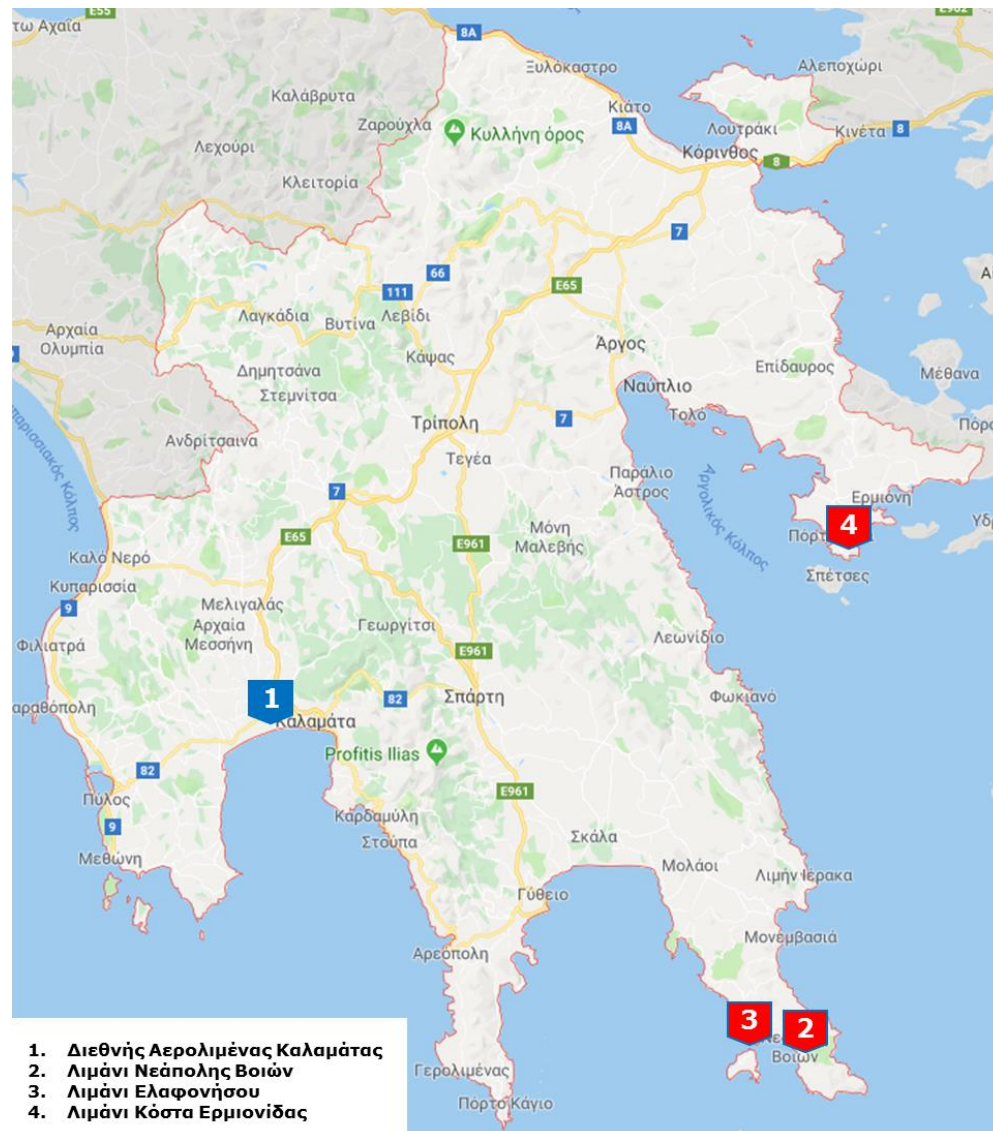
Ιδιαίτερη ιστορική σημασία παρουσιάζει η πόλη της Σπάρτης, μία από τις σπουδαιότερες Πόλεις-Κράτη της αρχαιότητας. Η Ενότητα σφύζει από την ύπαρξη σημαντικών ιστορικών, αρχαιολογικών και λατρευτικών χώρων στην επικράτεια της.

Η **Π.Ε. Μεσσηνίας** βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο της Πελοποννήσου, συνορεύει με τις Ενώτητες Ηλείας στα βόρεια, Αρκαδίας στα βορειοανατολικά, Λακωνίας στα ανατολικά και βρέχεται στα νότια από τον Μεσσηνιακό κόλπο και στα δυτικά από το Ιόνιο Πέλαγος. Πρωτεύουσα της είναι η πόλη της Καλαμάτας.

Η έκταση της είναι 2.991km² και αποτελεί την πιο πεδινή Ενότητα της Περιφέρειας. Στην Ενότητα Μεσσηνίας η κατανομή των εδαφών έχει ως εξής: 40,17% ορεινές εκτάσεις, 25,94% ημιορεινές και 33,89% πεδινές εκτάσεις. Τα κυριότερα **όρη** είναι ο Ταΰγετος (σύνορα με Λακωνία 2.404μ.) και το Λύκαιο (σύνορα Μεσσηνίας-Αρκαδίας 1.420μ.). Η πεδινή Μεσσηνία, πλούσια σε υπόγεια και επιφανειακά νερά, διασχίζεται από πολλά ποτάμια με μεγαλύτερο τον Πάμισο.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Πελοποννήσου

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει 1 αεροδρόμιο, τον Διεθνή Αερολιμένα Καλαμάτας «Καπετάν Βασιλίας Κωνσταντακόπουλος».

Ο Διεθνής Αερολιμένας Καλαμάτας βρίσκεται 9χλμ. δυτικά από το κέντρο της πόλης της Καλαμάτας και λειτουργεί από το 1959. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις του αεροσταθμού είναι 2.450 τ.μ. ενώ διαθέτει 2 αίθουσες αφίξεων, 2 αίθουσες αναχωρήσεων και 1 αίθουσα αναμονής. Επίσης, ο χώρος στάθμευσης αεροσκαφών είναι χωρητικότητας 4 αεροσκαφών.

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει 3 κύρια λιμάνια, το λιμάνι της Νεάπολης Βοιών, το Λιμάνι της Ελαφονήσου και το Λιμάνι της Κόστα Ερμιονίδας, τα οποία εξυπηρετούν κυρίως την επιβατική κίνηση. Το λιμάνι της Νεάπολης Βοιών (Ενότητα Λακωνίας) εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με την Ελαφονήσο και τα Κύθηρα. Το λιμάνι της Ελαφονήσου εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση (ferry boat) από την Νεάπολη και την Πούντα. Το λιμάνι της Κόστα Ερμιονίδας εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το νησί των Σπετσών.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- Λιμάνι Πόρτο Χέλι, εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή κίνηση με τον Πειραιά, την Ερμιόνη, την Ύδρα, τον Πόρο και τις Σπέτσες,
- Λιμάνι Ερμιόνης, εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή κίνηση με Ύδρα, Πόρο, Σπέτσες και Πόρτο Χέλι,
- Λιμάνι Ναυπλίου, εξυπηρετεί κυρίως τον ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής και κρουαζιερόπλοιων,
- Λιμάνι Καλαμάτας, εξυπηρετεί κυρίως τον ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής και κρουαζιερόπλοιων,
- Λιμάνι Κορίνθου, εξυπηρετεί τις τοπικές ανάγκες της βιομηχανίας και της γεωργίας. Χρησιμοποιείται κυρίως από φορτηγά,
- Λιμάνι Άστρους, εξυπηρετεί κυρίως τον ελλιμενισμό αλιευτικών σκαφών και σκαφών αναψυχής.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Πελοποννήσου είναι ιδιαίτερα εκτεταμένο, λόγω της έκτασης και του ανάγλυφου του εδάφους της. Το εθνικό δίκτυο εκτείνεται σε μήκος 1.250 km., ενώ το επαρχιακό οδικό δίκτυο σε μήκος 4.600 km. περίπου. Στα παράλια και στα πεδινά το οδικό δίκτυο παρουσιάζεται περισσότερο ανεπτυγμένο από ότι στις ορεινές περιοχές της Περιφέρειας. Οι κυριότεροι οδικοί άξονες που απαντώνται στην Περιφέρεια είναι:

- Ανατολική Οδός Πελοποννήσου: Κόρινθος-Τρίπολη-Καλαμάτα (αποτελεί τον κυριότερο οδικό άξονα της Περιφέρειας ενώνοντας την Καλαμάτα με την Τρίπολη και την Κόρινθο και κατ' επέκταση με την Αθήνα).
- Κόρινθος-Πάτρα (ΠΑΘΕ, άξονας διεθνούς/Ευρωπαϊκής εμβέλειας, ο οποίος ενώνει την Αθήνα με την Κόρινθο και την Πάτρα και βρίσκεται στο βόρειο κομμάτι της Περιφέρειας).
- Καλαμάτα-Κυπαρισσία-Πάτρα-Ρίο/Αντίρριο (στόχος του οδικού άξονα είναι να ενώσει την Καλαμάτα και την Τρίπολη, μέσω Τσακώνας, με την Πάτρα η οποία διαθέτει λιμάνι το οποίο συνδέει την Ελλάδα με την Ιταλία).

Στην αναβάθμιση του βορείου μέρους της Περιφέρειας Πελοποννήσου έχει συντελέσει καθοριστικό ρόλο η λειτουργία του Προαστιακού Σιδηροδρόμου που συνδέει την Αττική με το Κιάτο (ενότητα Κορίνθου).

Σε αντίθεση με τον Προαστιακό, το υπόλοιπο σιδηροδρομικό δίκτυο της Περιφέρειας έχει εγκαταλειφθεί. Στο παρελθόν υπήρχε τρένο το οποίο σύνδεε την Αθήνα με την Καλαμάτα μέσω Τρίπολης, αλλά η γραμμή αυτή έχει διακοπεί από το 2010 (όπως και οι γραμμές Πύργος-Καλαμάτα, Καλαμάτα-Μεσσήνη-ΤΕΙ και Κόρινθος-Τρίπολη-Ναύπλιο).

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2013 ΚΑΙ 2018

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώνει η ΕΛΣΤΑΤ, ο υπολογιζόμενος πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -2% (από 11,0 εκατ. το 2013 σε 10,7 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2013 – 2018, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+1%, από 630 χιλ. το 2013 σε 634 χιλ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+2%, από 335 χιλ. το 2013 σε 341 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+6%, από 199 χιλ. το 2013 σε 211 χιλ. το 2018).

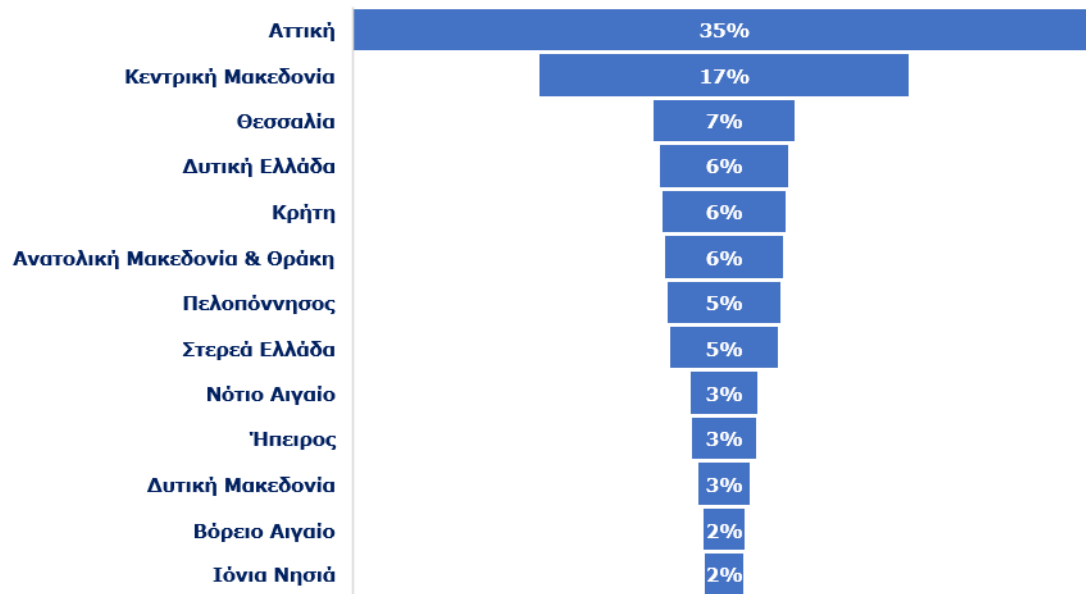
Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Περιφέρεια	2013	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	3.912.849	3.756.453	-4%
Κεντρική Μακεδονία	1.912.624	1.875.996	-2%
Θεσσαλία	741.593	722.065	-3%
Δυτική Ελλάδα	682.583	659.470	-3%
Κρήτη	630.085	633.506	1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	610.102	601.175	-1%
Πελοπόννησος	586.863	576.749	-2%
Στερεά Ελλάδα	560.093	555.623	-1%
Νότιο Αιγαίο	334.652	340.870	2%
Ήπειρος	343.128	334.337	-3%
Δυτική Μακεδονία	281.324	269.222	-4%
Βόρειο Αιγαίο	199.478	211.137	6%
Ιόνια Νησιά	208.241	204.562	-2%
Ελλάδα	11.003.615	10.741.165	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2018, παρατηρούμε ότι το 52% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (35%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 5% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Πελοποννήσου την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσε μείωση κατά -2% (από 587 χιλ. το 2013 σε 577 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση του πληθυσμού τους, Μεσσηνίας (-2%, από 162 χιλ. το 2013 σε 159 χιλ. το 2018), Κορινθίας (-0,3%, από 149 χιλ. το 2013 σε 148 χιλ. το 2018), Αργολίδας (-2%, από 99 χιλ. το 2013 σε 97 χιλ. το 2018), Λακωνίας (-1%, από 91 χιλ. το 2013 σε 90 χιλ. το 2018) και Αρκαδίας (-5%, από 87 χιλ. το 2013 σε 82 χιλ. το 2018).

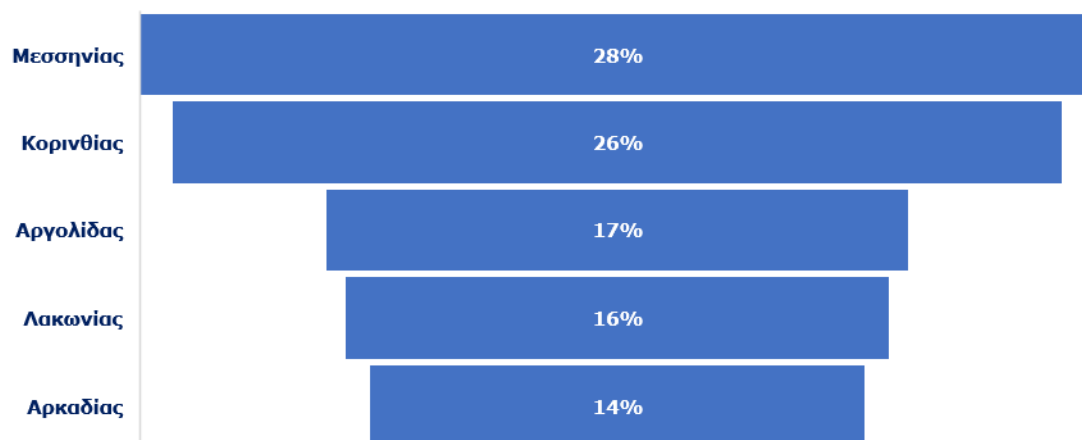
Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου, 2013 και 2018

Ενότητα	2013	2018	%Δ 2013 - 2018
Μεσσηνίας	161.934	158.684	-2%
Κορινθίας	148.604	148.187	0%
Αργολίδας	98.541	96.942	-2%
Λακωνίας	90.964	90.500	-1%
Αρκαδίας	86.820	82.436	-5%
Πελοπόννησος	586.863	576.749	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία
 INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, η Ενότητα Μεσσηνίας αντιπροσωπεύει το 28% του πληθυσμού της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Κορινθίας (26%), Αργολίδας (17%), Λακωνίας (16%) και Αρκαδίας (14%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου, 2018

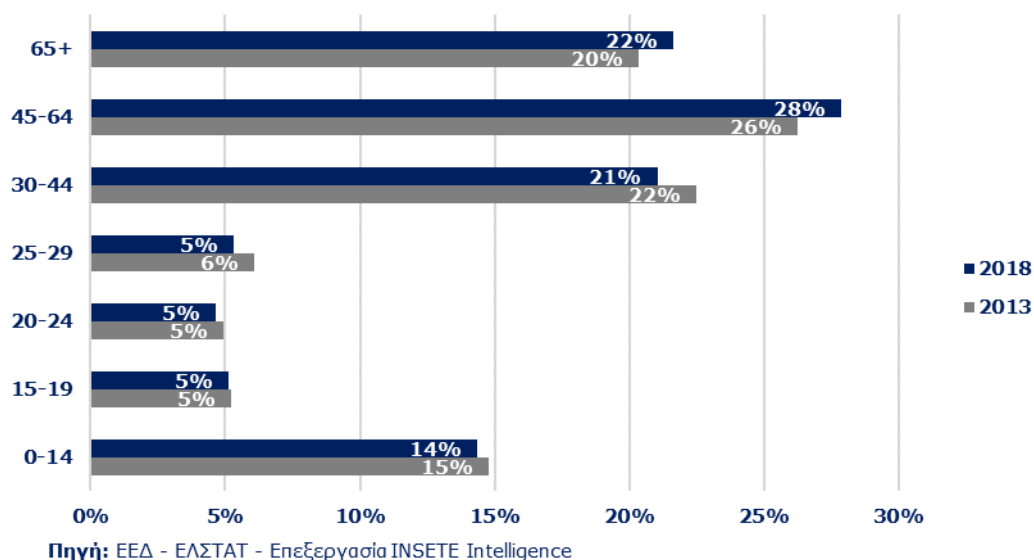

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2013 ΚΑΙ 2018

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε μια γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0 – 44 ετών καταγράφουν μείωση των μεριδίων τους ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0 – 14 ετών (-5%), 15 – 19 ετών (-4%), 20 – 24 ετών (-8%), 25 – 29 ετών (-14%) και 30 – 44 ετών (-9%) και αύξηση οι ηλικίες 45 – 64 ετών (+4%) και 65+ ετών (+4%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45 – 64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30 – 44 ετών (21%), 15 – 29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

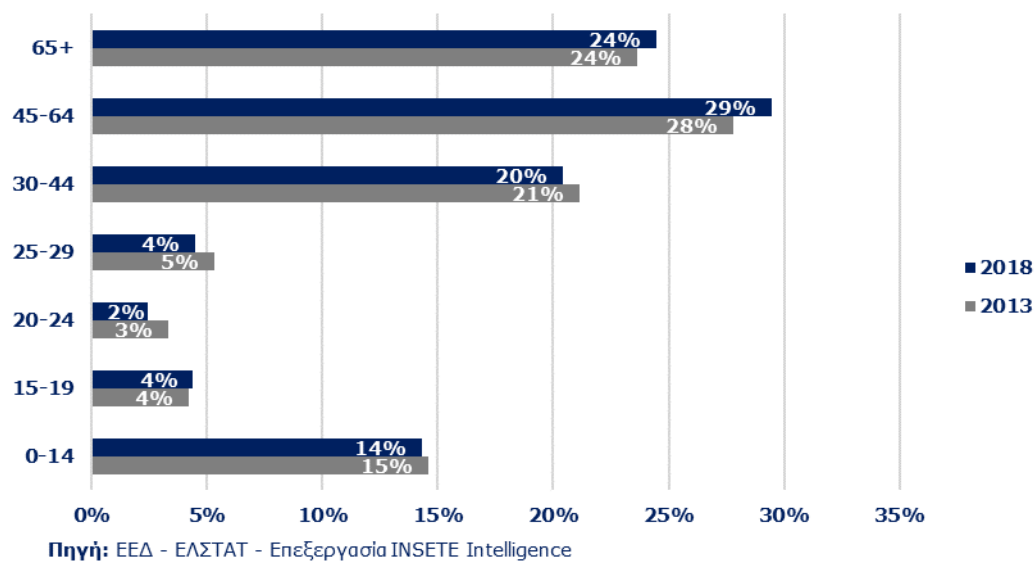
Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2013 και 2018

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, σημειώνει πιο έντονη μείωση στις ηλικίες 20 – 24 και 25 – 29 ετών ενώ παράλληλα σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας οι ηλικίες 15 – 19 ετών καταγράφουν αύξηση. Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0 – 14 ετών (-3%), 20 – 24 ετών (-27%), 25 – 29 ετών (-18%) και 30 – 44 ετών (-5%) και αύξηση οι ηλικίες 15 – 19 ετών (+3%), 45 – 64 ετών (+4%) και 65+ ετών (+2%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45 – 64 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (24%), 30 – 44 ετών (20%), 15 – 29 ετών (11%) και 0-14 ετών (14%). Τέλος, αξιοσημείωτο για την Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι η αύξηση του μεριδίου στις ηλικίες 15 – 19 ετών σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας.

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Πελοποννήσου, 2013 και 2018

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2013 ΚΑΙ 2018

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2013 και 2018 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% (και για τα δύο έτη) αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Επιμέρους στις 13 Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών να κυμαίνεται μεταξύ 83% - 87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό για το 2018 καταγράφεται στις νησιωτικές Περιφέρειες της χώρας, Νότιο Αιγαίο (57%), Κρήτη (55%), Βόρειο Αιγαίο (55%) και Ιόνια Νησιά (54%). Στον αντίποδα το χαμηλότερο ποσοστό για το 2018 εντοπίζεται στις Περιφέρειες Ηπείρου (47%), Στερεάς Ελλάδας (50%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (50%), Δυτικής Ελλάδας (50%) και Θεσσαλίας (50%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (~54%), Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 10%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018							
	2013			2018			
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	
Αττική	86%	55%	38%	86%	53%	36%	
Κεντρική Μακεδονία	85%	49%	16%	86%	51%	17%	
Θεσσαλία	85%	50%	7%	86%	50%	7%	
Δυτική Ελλάδα	85%	49%	6%	86%	50%	6%	
Κρήτη	83%	55%	6%	84%	55%	6%	
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	49%	5%	86%	50%	5%	
Πελοπόννησος	85%	52%	5%	86%	52%	5%	
Στερεά Ελλάδα	85%	50%	5%	86%	50%	5%	
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	83%	57%	3%	
Ήπειρος	87%	48%	3%	87%	47%	3%	
Δυτική Μακεδονία	85%	47%	2%	86%	51%	2%	
Ιόνια Νησιά	85%	53%	2%	85%	54%	2%	
Βόρειο Αιγαίο	86%	49%	2%	85%	55%	2%	
Ελλάδα	85%	52%	100%	86%	52%	100%	

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*επί του συνόλου των ηλικιών 15+

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 5% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 52% και για τα δύο έτη. Σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, η Περιφέρεια Πελοποννήσου εμφανίζει το ίδιο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού και για τα 2 έτη.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2010 - 2016

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2010 – 2016 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε σημαντική πτώση κατά -22% (από € 226.031 εκατ. το 2010 σε € 176.488 εκατ. το 2016), απόρροια της οικονομικής κρίσης που χτύπησε την Ελλάδα από το 2009. Από το 2013 όμως, που αποτελεί και έτος έναρξης της αύξησης των βασικών μεγεθών του Ελληνικού τουρισμού η μείωση αυτή εμφανίζεται να είναι πιο ήπια (-2%, από € 180.654 εκατ. το 2013 σε € 176.488 εκατ. το 2016). Επιμέρους, οι Περιφέρειες οι οποίες κατέγραψαν τις μικρότερες μειώσεις στο ΑΕΠ τους ήταν της Θεσσαλίας (-15%), της Πελοποννήσου (-16%), του Νοτίου Αιγαίου (-17%) και της Στερεάς Ελλάδας (-17%). Την περίοδο 2013 – 2016, μόνο οι Περιφέρειες της Κρήτης (+2%), των Ιονίων Νήσων (+2%) και της Θεσσαλίας (+2%) κατέγραψαν αύξηση στο ΑΕΠ τους. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η τουριστική δραστηριότητα στις 3 αυτές Περιφέρειες είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη. Αναφορικά με την 4^η τουριστικά ανεπτυγμένη Περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου, αυτή σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,04%.

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2010 – 2016 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

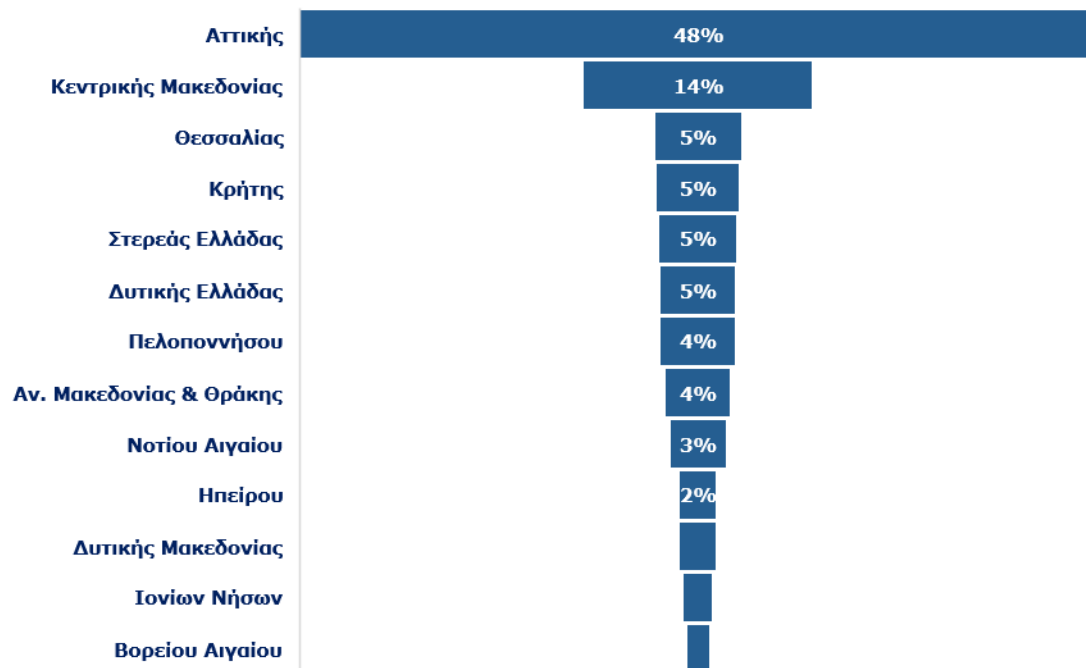
Περιφέρεια	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ	
								2010 - 2016	2013 - 2016
Αττικής	110.462	100.972	92.671	87.642	86.047	84.515	83.872	-24%	-4%
Κεντρικής Μακεδονίας	30.348	28.092	25.807	24.172	23.771	23.918	24.237	-20%	0%
Θεσσαλίας	10.835	9.953	9.517	9.065	9.114	9.154	9.214	-15%	2%
Κρήτης	10.860	9.716	8.845	8.565	8.781	8.880	8.732	-20%	2%
Στερεάς Ελλάδας	9.903	9.273	8.628	8.075	7.912	7.960	8.185	-17%	1%
Δυτικής Ελλάδας	10.671	9.611	8.957	8.275	8.196	8.156	8.032	-25%	-3%
Πελοποννήσου	9.430	8.806	8.270	7.847	7.766	7.830	7.878	-16%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	9.198	8.150	7.579	7.004	6.878	6.831	6.901	-25%	-1%
Νοτίου Αιγαίου	7.236	6.603	6.079	5.983	6.042	6.121	5.981	-17%	0%
Ηπείρου	4.930	4.611	4.187	3.989	3.955	3.925	3.960	-20%	-1%
Δυτικής Μακεδονίας	4.981	4.819	4.724	4.398	4.530	4.337	3.916	-21%	-11%
Ιονίων Νήσων	3.992	3.479	3.260	3.066	3.112	3.129	3.124	-22%	2%
Βορείου Αιγαίου	3.184	2.944	2.678	2.573	2.553	2.504	2.455	-23%	-5%
Ελλάδα	226.031	207.029	191.204	180.654	178.656	177.258	176.488	-22%	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

* Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2016, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 62% του ΑΕΠ της χώρας. Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 4% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

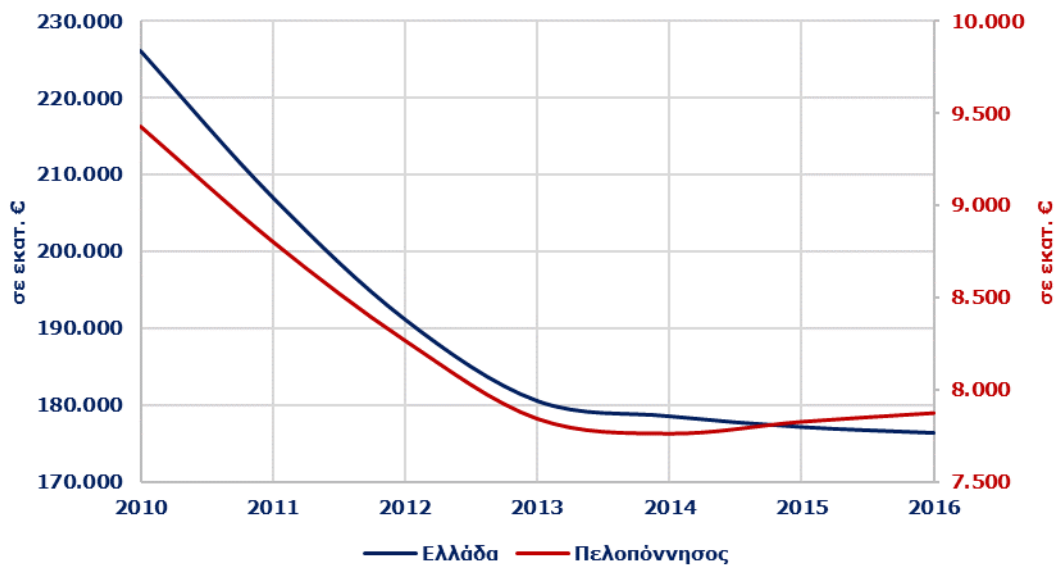
Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2016

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου την περίοδο 2010 – 2016 εμφανίζει πιο ήπια χαρακτηριστικά μείωσης από την εξέλιξη που καταγράφεται στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2010 – 2016 η Περιφέρεια σημείωσε μείωση του ΑΕΠ της κατά -16% (από € 9.430 εκατ. το 2010 σε € 7.787 εκατ. το 2016) ενώ την περίοδο 2013 – 2016 οριακή αύξηση κατά +0,4% (από € 7.847 εκατ. το 2013 σε € 7.878 εκατ. το 2016).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Πελοποννήσου (σε εκατ. €), 2010 – 2016

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Ενότητες εμφάνισαν μείωση του ΑΕΠ τους την περίοδο 2010 – 2016, Κορινθίας (-14%), Μεσσηνίας (-17%), Αργολίδας (-20%), Αρκαδίας (-17%) και Λακωνίας (-15%). Την περίοδο 2013 – 2016 η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Κορινθίας (+2%, από € 1.976 εκατ. το 2013 σε € 2.006 εκατ. το 2016), Μεσσηνίας (+3%, από € 1.935 εκατ. το 2013 σε € 1.992 εκατ. το 2016) και Αργολίδας (+1%, από € 1.433 εκατ. το 2013 σε € 1.450 εκατ. το 2016) να καταγράφουν αύξηση και τις Ενότητες Αρκαδίας (-3%, από € 1.376 το 2013 σε € 1.340 το 2016) και Λακωνίας (-3%, από € 1.126 εκατ. το 2013 σε € 1.090 εκατ. το 2016) μείωση.

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2010 – 2016 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Κορινθίας	2.342	2.192	2.092	1.976	1.885	1.915	2.006	-14%	2%
Μεσσηνίας	2.386	2.243	2.116	1.935	1.978	1.965	1.992	-17%	3%
Αργολίδας	1.811	1.600	1.491	1.433	1.429	1.448	1.450	-20%	1%
Αρκαδίας	1.611	1.510	1.400	1.376	1.376	1.392	1.340	-17%	-3%
Λακωνίας	1.280	1.262	1.172	1.126	1.097	1.110	1.090	-15%	-3%
Πελοπόννησος	9.430	8.806	8.270	7.847	7.766	7.830	7.878	-16%	0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

* Προσωρινά στοιχεία

Περιφέρεια Πελοποννήσου

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2010 – 2016 μειώθηκε κατά -19% (από € 20.324 το 2010 σε € 16.378 το 2016). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες παρουσίασαν παρόμοια εικόνα, με τις μικρότερες μειώσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες της Θεσσαλίας -13% (από € 14.499 το 2010 σε € 12.662 το 2016) και της Πελοποννήσου -15% (από € 16.009 το 2010 σε € 13.579 το 2016).

Την περίοδο 2013 – 2016, η μείωση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας είναι οριακή -1%. Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή με τις Περιφέρειες των Ιονίων Νήσων (+3%), της Θεσσαλίας (+3%), της Κρήτης (+2%), της Στερεάς Ελλάδας (+2%), της Κεντρικής Μακεδονίας (+2%), της Πελοποννήσου (+1%) και της Ηπείρου (+1%) να σημειώνουν αύξηση ενώ οι υπόλοιπες μείωση.

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2010 – 2016 (σε €)

Περιφέρεια	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Αττικής	27.630	25.380	23.530	22.540	22.389	22.229	22.204	-20%	-1%
Νοτίου Αιγαίου	21.709	19.748	18.163	17.874	18.045	18.280	17.769	-18%	-1%
Ιονίων Νήσων	19.106	16.633	15.621	14.746	15.007	15.143	15.182	-21%	3%
Στερεάς Ελλάδας	17.663	16.510	15.383	14.428	14.167	14.296	14.727	-17%	2%
Δυτικής Μακεδονίας	17.405	16.908	16.711	15.707	16.320	15.761	14.361	-17%	-9%
Κρήτης	17.372	15.465	14.046	13.584	13.912	14.058	13.811	-20%	2%
Πελοποννήσου	16.009	14.942	14.066	13.390	13.291	13.449	13.579	-15%	1%
Κεντρικής Μακεδονίας	15.776	14.600	13.458	12.669	12.520	12.664	12.880	-18%	2%
Θεσσαλίας	14.499	13.328	12.796	12.256	12.389	12.513	12.662	-13%	3%
Βορείου Αιγαίου	15.882	14.669	13.389	12.927	12.883	12.700	12.266	-23%	-5%
Δυτικής Ελλάδας	15.430	13.940	13.070	12.166	12.133	12.159	12.058	-22%	-1%
Ηπείρου	14.240	13.328	12.162	11.662	11.630	11.613	11.785	-17%	1%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	15.057	13.320	12.403	11.498	11.324	11.281	11.432	-24%	-1%
Ελλάδα	20.324	18.643	17.311	16.475	16.402	16.381	16.378	-19%	-1%

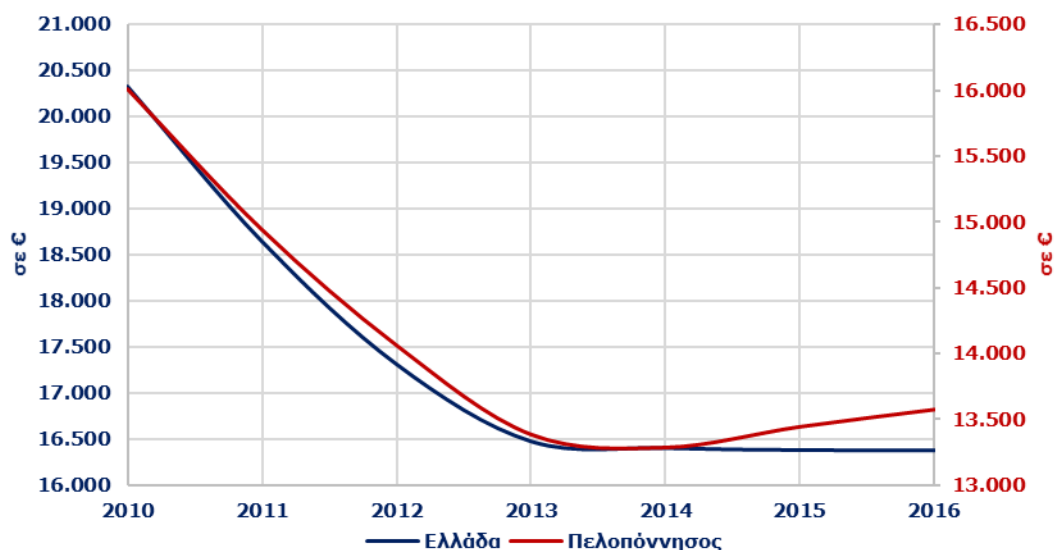
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

* Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου εμφανίζει παρόμοια μεν με πιο ήπια δε χαρακτηριστικά μείωσης σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας. Την περίοδο 2013 – 2016 η Περιφέρεια Πελοποννήσου καταγράφει αύξηση σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας που καταγράφει μείωση. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2010 – 2016 η Περιφέρεια σημείωσε μείωση κατά -15% (από € 16.009 το 2010 σε € 13.579 το 2016) ενώ την περίοδο 2013 – 2016 αύξηση κατά +1% (από € 13.390 το 2013 σε € 13.579 το 2016).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Πελοποννήσου (σε €), 2010 – 2016

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2010 – 2016 όλες οι Ενώτητες σημείωσαν μείωση: Αρκαδίας -12%, Αργολίδας -19%, Κορινθίας -15%, Μεσσηνίας -15% και Λακωνίας -15%. Αντίθετα, την περίοδο 2013 – 2016, όλες οι Ενώτητες καταγράφουν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Λακωνίας (-3%, από € 12.375 το 2013 σε € 12.005 το 2016). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενώτητες: Αρκαδίας (+0,5%, από € 15.941 το 2013 σε € 16.015 το 2016), Αργολίδας (+2%, από € 14.574 το 2013 σε € 14.882 το 2016), Κορινθίας (+2%, από € 13.291 το 2013 σε € 13.501 το 2016) και Μεσσηνίας (+4%, από € 11.971 το 2013 σε € 12.475 το 2016).

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2010 – 2016

Ενότητα	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Αρκαδίας	18.141	17.110	16.027	15.941	16.109	16.466	16.015	-12%	0%
Αργολίδας	18.310	16.170	15.097	14.574	14.577	14.815	14.882	-19%	2%
Κορινθίας	15.843	14.770	14.081	13.291	12.671	12.875	13.501	-15%	2%
Μεσσηνίας	14.652	13.771	13.037	11.971	12.285	12.259	12.475	-15%	4%
Λακωνίας	14.118	13.880	12.878	12.375	12.056	12.209	12.005	-15%	-3%
Πελοπόννησος	16.009	14.942	14.066	13.390	13.291	13.449	13.579	-15%	1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

* Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2018 ήταν της τάξης του 11,7% ή € 21,6 δισ. Η μεγαλύτερη συνεισφορά του τουρισμού στο Περιφερειακό ΑΕΠ εντοπίζεται όπως είναι φυσικό στις νησιωτικές Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (97%), των Ιονίων Νήσων (71%) και της Κρήτης (47%), όπου η κύρια οικονομική δραστηριότητα είναι ο τουρισμός.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Πελοποννήσου από τον τουρισμό το 2018, αντιπροσώπευαν το 3% (€ 572 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ήταν 7%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που κάναμε, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Πελοποννήσου το 2018 σημείωσε αύξηση κατά +5% (από € 7.878 εκατ. το 2016 σε € 8.245 εκατ. το 2018).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2018	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2018 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφέρειας 2018* - σε εκ.	άμεση συμβολή τουρισμού στο ΑΕΠ Περιφέρειας με στοιχεία 2018	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2016 - σε €
Ν. Αιγαίο	28%	6.080	6.260	97%	17.769
Κρήτη	20%	4.317	9.139	47%	13.811
Αττική	15%	3.139	87.782	4%	22.204
Κεντ. Μακεδονία	15%	3.134	25.367	12%	12.880
Ιόνια Νησιά	11%	2.329	3.270	71%	15.182
Πελοπόννησος	3%	572	8.245	7%	13.579
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	443	7.223	6%	11.432
Θεσσαλία	2%	373	9.643	4%	12.662
Ήπειρος	1%	306	4.145	7%	11.785
Δυτ. Ελλάδα	1%	292	8.406	3%	12.058
Στερεά Ελλάδα	1%	267	8.567	3%	14.727
Β. Αιγαίο	1%	226	2.570	9%	12.266
Δυτ. Μακεδονία	0%	83	4.098	2%	14.361
Σύνολο Χώρας	100%	21.562	184.714	12%	16.378

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψιν την ποσοστιαία κατανομή του 2016

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ³ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ, 2013 – 2018

Στην ενότητα αυτή καταγράφεται η ετήσια εξέλιξη της απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής καταλύματος και εστίασης, ανά τύπο απασχόλησης (πλήρης – μερική), ηλικία και φύλο καθώς και η εξέλιξη της ανεργίας. Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι από το 2013 έως το 2018. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

³ Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <2.000 είναι μη αξιόπιστες γιατί εμπεριέχουν μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα.

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2013 – 2018 κατά +40% (από 259 χιλ. το 2013 σε 362 χιλ. το 2018). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+108%, από 11 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+89%, από 9 χιλ. το 2013 σε 17 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+72%, από 13 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+64%, από 9 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+49%, από 24 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+49%, από 6 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018). Οι χαμηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+11%, από 5 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+13%, από 13 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018) και Κεντρικής Μακεδονίας (+13%, από 42 χιλ. το 2013 σε 47 χιλ. το 2018).

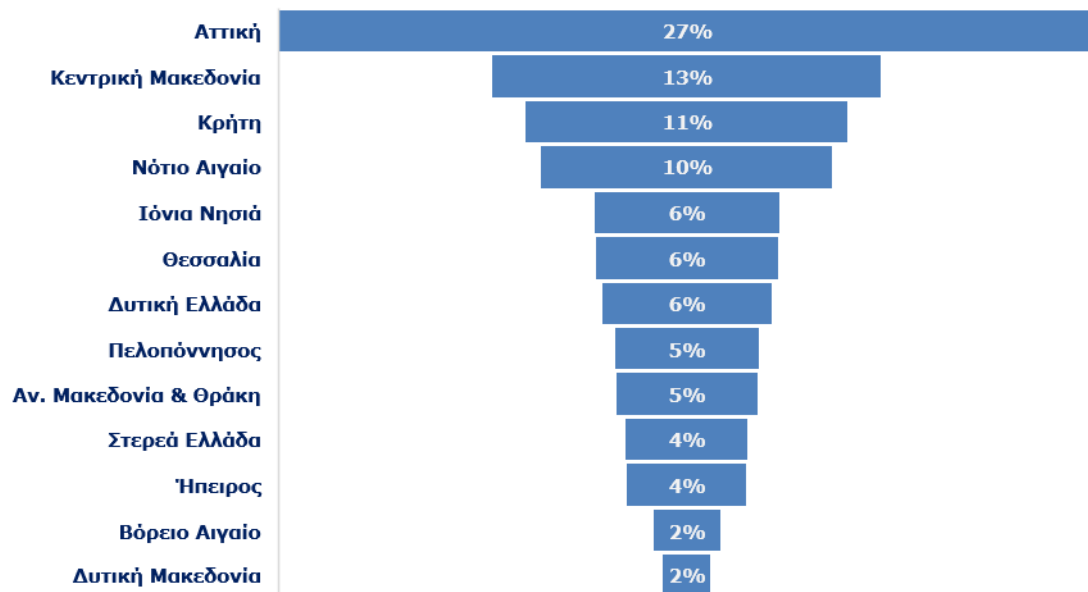
Πίνακας 9: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	71.811	85.759	90.092	97.547	91.664	98.146	37%
Κεντρική Μακεδονία	41.631	45.533	48.067	50.565	48.069	46.841	13%
Κρήτη	27.628	31.169	34.974	34.985	35.072	38.855	41%
Νότιο Αιγαίο	23.534	31.337	28.263	30.074	32.319	35.100	49%
Ιόνια Νησιά	10.760	12.054	14.697	17.435	19.380	22.373	108%
Θεσσαλία	12.820	13.062	19.958	23.071	26.668	22.002	72%
Δυτική Ελλάδα	14.877	15.882	19.829	16.785	18.331	20.441	37%
Πελοπόννησος	14.399	16.281	17.526	17.157	20.459	17.489	21%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	9.040	12.291	16.728	16.441	14.919	17.128	89%
Στερεά Ελλάδα	13.116	11.916	14.099	15.214	17.744	14.800	13%
Ήπειρος	8.810	9.522	9.741	8.722	12.095	14.451	64%
Βόρειο Αιγαίο	5.548	6.054	5.763	7.784	8.221	8.270	49%
Δυτική Μακεδονία	5.233	6.263	5.800	5.398	5.752	5.830	11%
Ελλάδα	259.206	297.122	325.539	341.177	350.692	361.726	40%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (27%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (11%), Νοτίου Αιγαίου (10%), Ιονίων Νήσων (6%), Θεσσαλίας (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοπόννησος (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Ηπείρου (4%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσαν αύξηση κατά +21% (από 14 χιλ. το 2013 σε 17 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι στον κλάδο της εστίασης σημείωσαν αύξηση κατά +25% (από 11 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018) ενώ οι απασχολούμενοι στα καταλύματα αύξηση κατά +11% (από 4 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018).

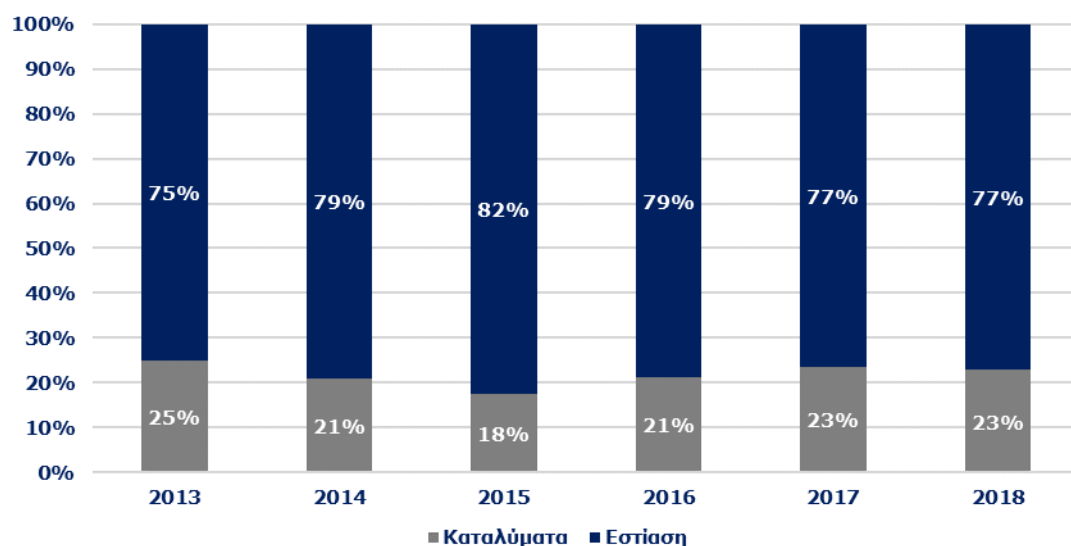
Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	10.808	12.876	14.438	13.532	15.662	13.500	25%
Καταλύματα	3.591	3.405	3.088	3.625	4.797	3.989	11%
Πελοπόννησος	14.399	16.281	17.526	17.157	20.459	17.489	21%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης εργάζονται στην εστίαση (από 75% το 2013 σε 77% το 2018) και λιγότερο στα καταλύματα (από 25% το 2013 σε 23% το 2018). Η μείωση του μεριδίου των απασχολούμενων στα καταλύματα οφείλεται στον υψηλότερο ρυθμό αύξησης των απασχολούμενων στην εστίαση.

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 – 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2013 - 2018, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +34% (από 225 χιλ. το 2013 σε 303 χιλ. το 2018) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +75% (από 34 χιλ. το 2013 σε 59 χιλ. το 2018).

Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	Πλήρης	56.942	64.839	68.226	73.372	68.050	76.613	35%
	Μερική	14.869	20.921	21.866	24.175	23.614	21.533	45%
Κεντρική Μακεδονία	Πλήρης	36.923	38.589	37.512	39.960	37.061	34.778	-6%
	Μερική	4.708	6.945	10.555	10.605	11.008	12.063	156%
Κρήτη	Πλήρης	25.507	28.254	30.828	31.549	32.589	35.309	38%
	Μερική	2.121	2.916	4.146	3.435	2.483	3.546	67%
Νότιο Αιγαίο	Πλήρης	22.288	30.348	26.751	28.247	30.692	32.970	48%
	Μερική	1.246	989	1.512	1.827	1.627	2.131	71%
Ιόνια Νησιά	Πλήρης	10.615	11.660	14.534	16.368	18.468	21.639	104%
	Μερική	144	395	164	1.067	912	734	409%
Θεσσαλία	Πλήρης	10.825	11.262	15.366	17.451	20.211	17.734	64%
	Μερική	1.995	1.800	4.592	5.620	6.458	4.268	114%
Δυτική Ελλάδα	Πλήρης	13.322	13.494	17.332	13.458	13.787	16.294	22%
	Μερική	1.555	2.389	2.497	3.327	4.544	4.147	167%
Πελοπόννησος	Πλήρης	13.080	14.069	15.002	14.898	18.390	15.822	21%
	Μερική	1.319	2.212	2.524	2.259	2.069	1.667	26%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Πλήρης	7.294	9.776	14.301	12.851	12.396	14.455	98%
	Μερική	1.746	2.515	2.427	3.590	2.523	2.673	53%
Στερεά Ελλάδα	Πλήρης	11.500	10.762	12.646	12.511	13.215	11.583	1%
	Μερική	1.617	1.154	1.453	2.702	4.529	3.217	99%
Ήπειρος	Πλήρης	8.007	8.838	8.797	8.045	10.969	13.040	63%
	Μερική	803	683	944	677	1.126	1.411	76%
Βόρειο Αιγαίο	Πλήρης	4.931	5.519	5.516	7.457	7.540	7.773	58%
	Μερική	617	534	247	328	680	497	-20%
Δυτική Μακεδονία	Πλήρης	4.235	5.481	5.194	4.043	4.488	4.808	14%
	Μερική	998	781	606	1.355	1.263	1.022	2%
Ελλάδα	Πλήρης	225.470	252.890	272.007	280.210	287.856	302.818	34%
	Μερική	33.737	44.232	53.532	60.967	62.835	58.908	75%

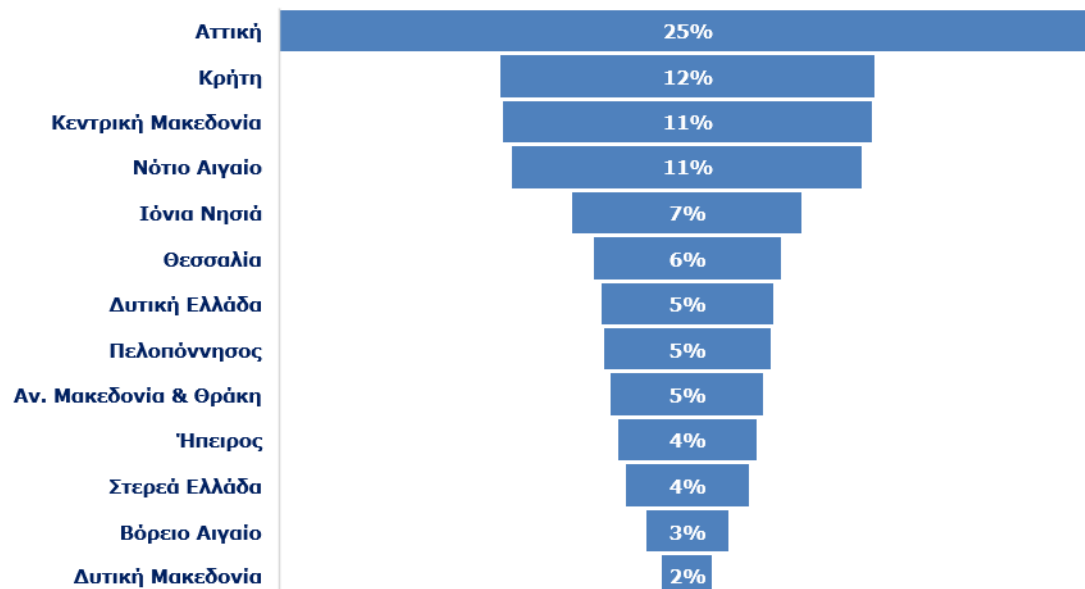
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους και μερικής απασχόλησης, με εξαίρεση την Κεντρική Μακεδονία για την πλήρη (-6%, από 37 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018) και το Βόρειο Αιγαίο για την μερική (-20%, από 617 απασχολούμενους το 2013 σε 497 απασχολούμενους το 2018). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στην πλήρη απασχόληση καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+104%, από 11 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Αν.

Μακεδονίας & Θράκης (+98%, από 7 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+64%, από 11 χιλ. το 2013 σε 18 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+63%, από 8 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018) ενώ στην μερική απασχόληση σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+409%, από 144 απασχολούμενους το 2013 σε 734 απασχολούμενους το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+167%, από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+156%, από 5 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+114%, από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (+99%, από 2 χιλ. το 2013 σε 3 χιλ. το 2018).

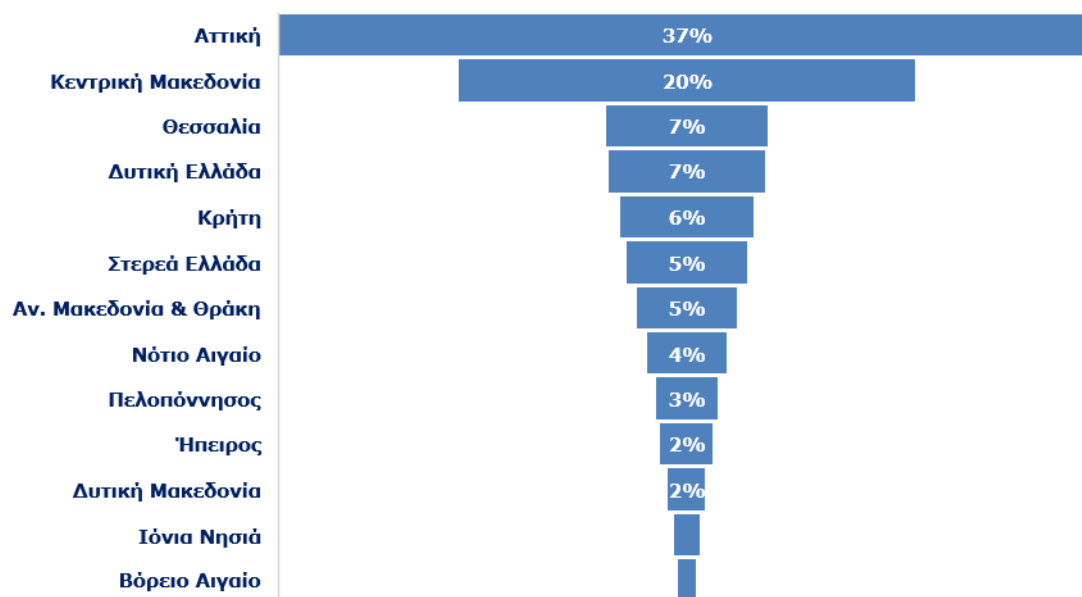
Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (25%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κρήτης (12%), Κεντρικής Μακεδονίας (11%), Νοτίου Αιγαίου (11%), Ιονίων Νήσων (7%), Θεσσαλίας (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Ηπείρου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Βορείου Αιγαίου (3%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (20%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (7%), Κρήτης (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Νοτίου Αιγαίου (4%), Πελοποννήσου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (1%) και Βορείου Αιγαίου (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσαν αύξηση κατά +21% (από 13 χιλ. το 2013 σε 16 χιλ. το 2018) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +26% (από 1 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +24% (από 10 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +13% (από 3 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018) ενώ οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης στην εστίαση αύξηση κατά +35% (από 1 χιλ. το 2013 σε 1 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα μείωση κατά -16% (από 223 απασχολούμενους το 2013 σε 187 απασχολούμενους το 2018).

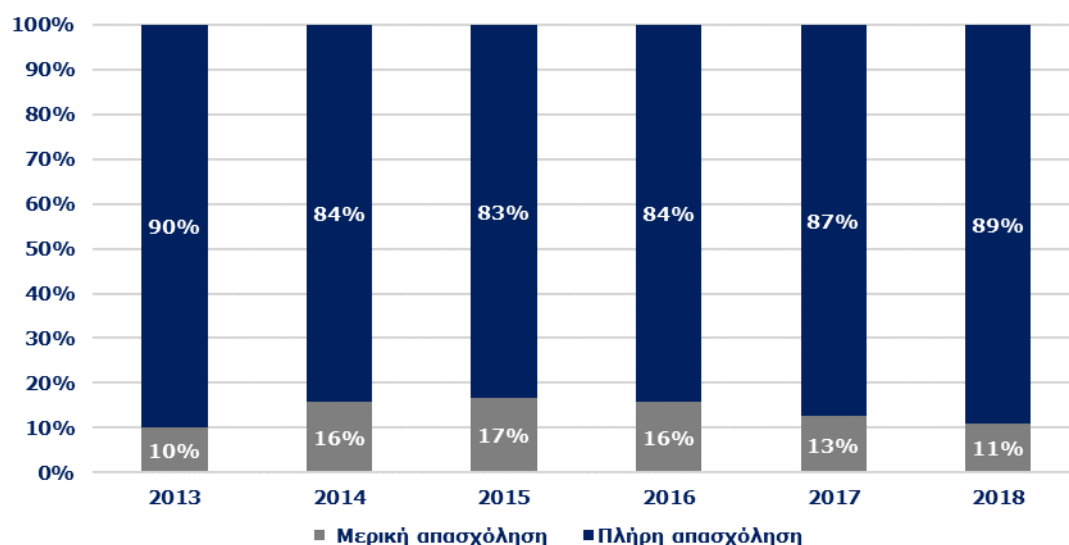
Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Τύπος Απασχόλησης	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	Πλήρης	9.712	10.851	12.036	11.400	13.692	12.019	24%
	Μερική	1.096	2.025	2.402	2.132	1.971	1.481	35%
Καταλύματα	Πλήρης	3.368	3.219	2.966	3.498	4.698	3.803	13%
	Μερική	223	186	122	127	99	187	-16%
Πελοπόννησος	Πλήρης	13.080	14.069	15.002	14.898	18.390	15.822	21%
	Μερική	1.319	2.212	2.524	2.259	2.069	1.667	26%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2013 - 2018, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην εστίαση (από 90% το 2013 σε 89% το 2018) εμφανίζουν υψηλότερο μερίδιο έναντι των μερικής απασχόλησης (από 10% το 2013 σε 11% 2018).

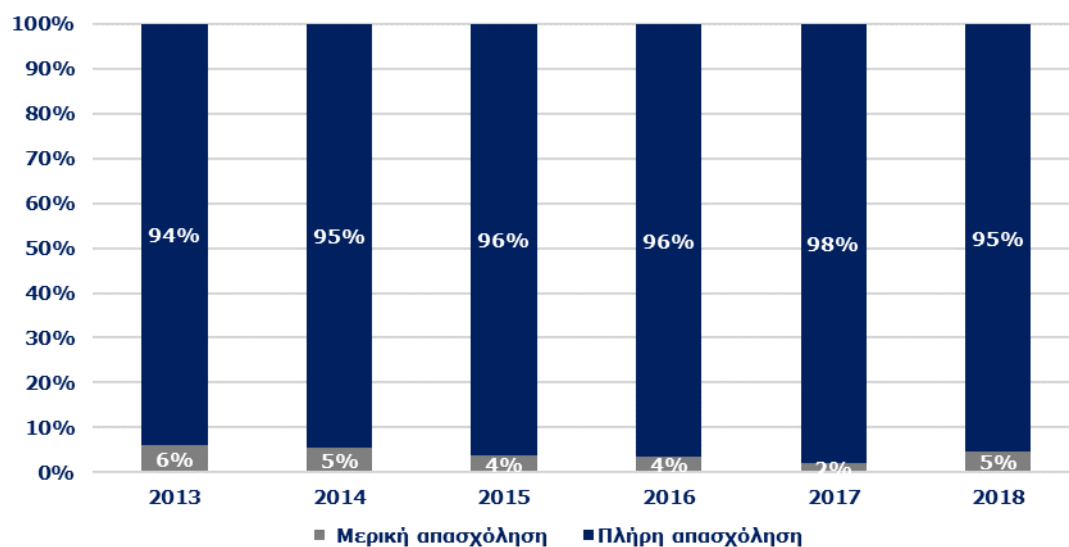
Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2013 – 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Παρόμοια είναι η εικόνα και στους απασχολούμενους στα καταλύματα, με τους απασχολούμενους πλήρους απασχόλησης (από 94% το 2013 σε 95% το 2018) να καταγράφουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους απασχολούμενους μερικής απασχόλησης (από 6% το 2013 σε 5% το 2018).

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2013 - 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης για το σύνολο της χώρας την περίοδο 2013 - 2018, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +35% (από 144 χιλ. το 2013 σε 195 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +45% (από 115 χιλ. το 2013 σε 167 χιλ. το 2018).

Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	Άνδρας	42.580	49.494	56.957	60.482	53.502	56.745	33%
	Γυναίκα	29.231	36.265	33.135	37.065	38.162	41.402	42%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρας	24.122	26.592	27.499	27.439	26.962	25.942	8%
	Γυναίκα	17.509	18.941	20.568	23.126	21.106	20.898	19%
Κρήτη	Άνδρας	12.879	14.009	16.456	16.236	17.151	18.273	42%
	Γυναίκα	14.750	17.160	18.519	18.748	17.921	20.582	40%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρας	12.698	14.825	15.247	15.782	14.946	15.885	25%
	Γυναίκα	10.836	16.512	13.016	14.292	17.373	19.216	77%
Ιόνια Νησιά	Άνδρας	5.664	6.578	7.709	7.493	9.369	10.743	90%
	Γυναίκα	5.096	5.476	6.988	9.941	10.011	11.630	128%
Θεσσαλία	Άνδρας	8.162	8.122	11.344	13.754	16.148	13.292	63%
	Γυναίκα	4.658	4.940	8.614	9.317	10.521	8.710	87%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρας	8.528	9.786	11.249	10.134	11.226	11.953	40%
	Γυναίκα	6.348	6.097	8.580	6.651	7.104	8.488	34%
Πελοπόννησος	Άνδρας	7.107	9.375	8.120	8.924	11.588	9.602	35%
	Γυναίκα	7.292	6.906	9.406	8.234	8.871	7.887	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρας	4.798	7.071	9.180	9.555	8.275	8.959	87%
	Γυναίκα	4.242	5.220	7.549	6.886	6.644	8.169	93%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρας	7.672	6.622	7.124	7.797	9.561	8.886	16%
	Γυναίκα	5.445	5.294	6.976	7.416	8.183	5.914	9%
Ήπειρος	Άνδρας	4.500	5.174	5.887	4.793	6.209	7.355	63%
	Γυναίκα	4.310	4.348	3.854	3.929	5.886	7.096	65%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρας	2.731	2.398	3.169	4.832	4.578	3.734	37%
	Γυναίκα	2.818	3.656	2.594	2.952	3.642	4.536	61%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρας	2.775	2.738	2.539	2.388	2.887	3.226	16%
	Γυναίκα	2.458	3.525	3.262	3.010	2.864	2.604	6%
Ελλάδα	Άνδρας	144.214	162.783	182.480	189.609	192.403	194.595	35%
	Γυναίκα	114.992	134.339	143.059	151.569	158.289	167.132	45%

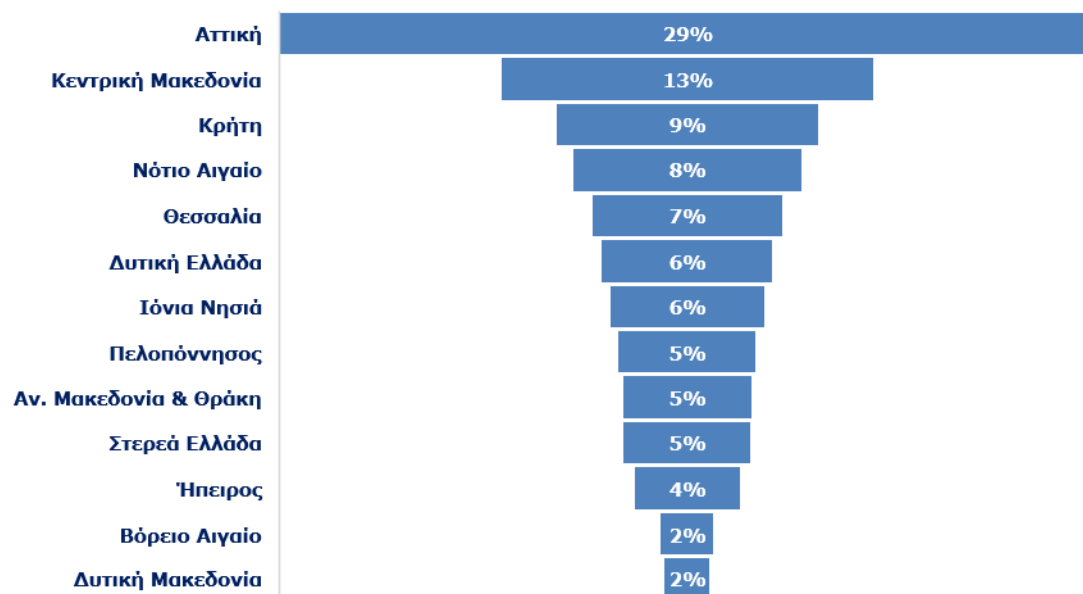
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, σε όλες τις Περιφέρειες σημειώθηκε αύξηση των ανδρών και γυναικών. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στους άνδρες απασχολούμενους καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+90%, από 6 χιλ. το 2013 σε 11 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+87%, από 5 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+63%, από 8 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+63%, από 5 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες

Ιονίων Νήσων (+128%, από 5 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+93%, από 4 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+87%, από 5 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (+77%, από 11 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018).

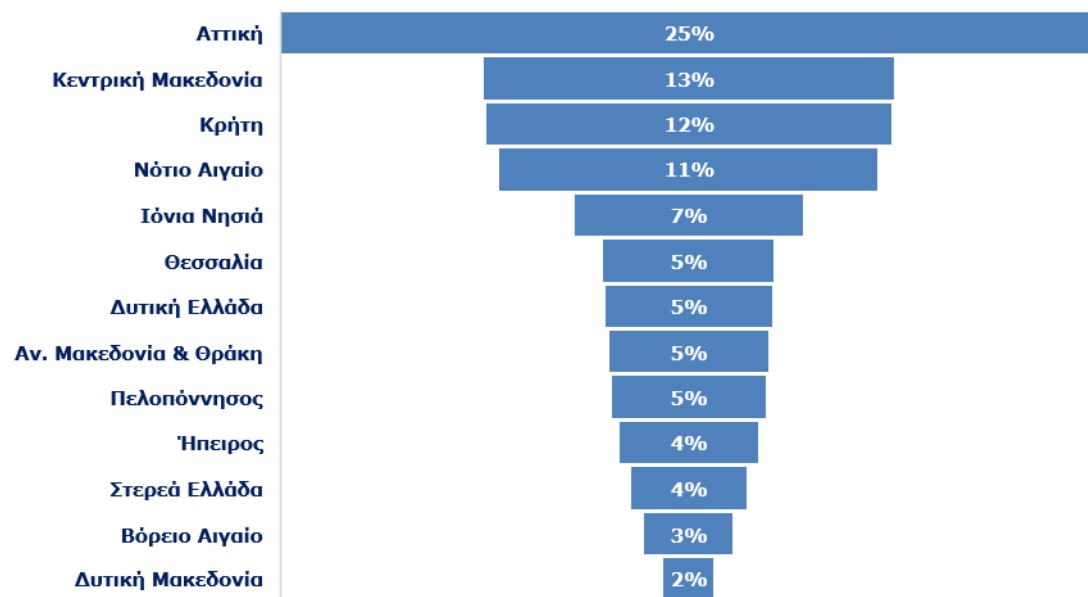
Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (29%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (9%), Νοτίου Αιγαίου (8%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Ιονίων Νήσων (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Ηπείρου (4%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

Παρόμοια είναι η εικόνα που καταγράφεται και στην ποσοστιαία κατανομή των γυναικών, με το υψηλότερο ποσοστό να καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (25%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (12%), Νοτίου Αιγαίου (11%), Ιονίων Νήσων (7%), Θεσσαλίας (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Πελοποννήσου (5%), Ηπείρου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Βορείου Αιγαίου (3%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Οι άνδρες απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσαν αύξηση κατά +35% (από 7 χιλ. το 2013 σε 10 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +8% (από 7 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +37% (από 6 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +28% (από 2 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες απασχολούμενες στην εστίαση αύξηση κατά +12% (από 5 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα μείωση κατά -2% (από 2 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018).

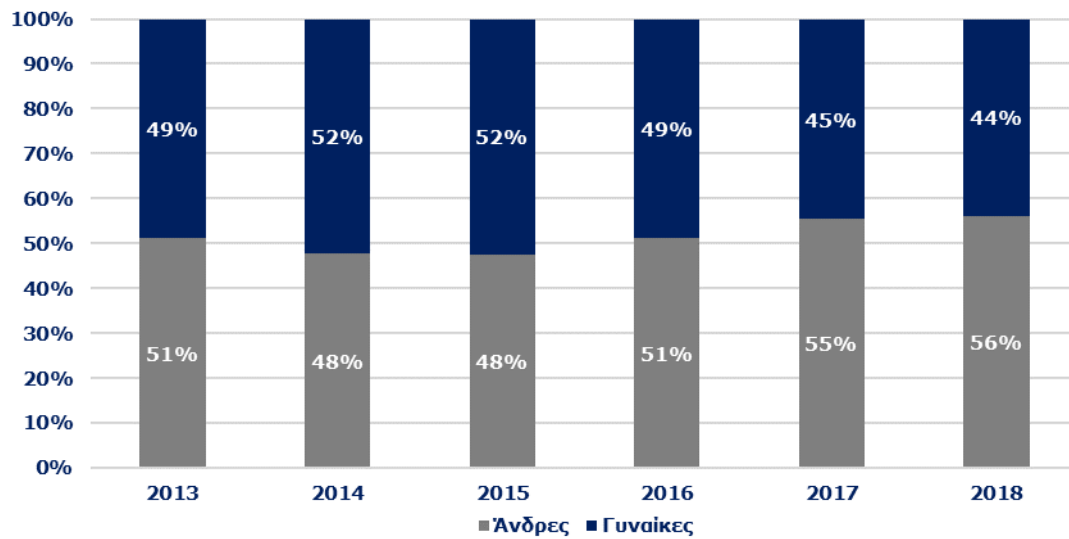
Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	Άνδρας	5.522	6.156	6.875	6.923	8.679	7.573	37%
	Γυναίκα	5.286	6.720	7.563	6.609	6.984	5.927	12%
Καταλύματα	Άνδρας	1.585	3.219	1.245	2.000	2.909	2.030	28%
	Γυναίκα	2.006	186	1.843	1.624	1.888	1.960	-2%
Πελοπόννησος	Άνδρας	7.107	9.375	8.120	8.924	11.588	9.602	35%
	Γυναίκα	7.292	6.906	9.406	8.234	8.871	7.887	8%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στην εστίαση την περίοδο 2013 – 2018, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 51% το 2013 σε 56% το 2018) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 49% το 2013 σε 44% το 2018), εξαίρεση αποτέλεσαν τα έτη 2014 και 2015 (άνδρες 48% και γυναίκες 52% έκαστος).

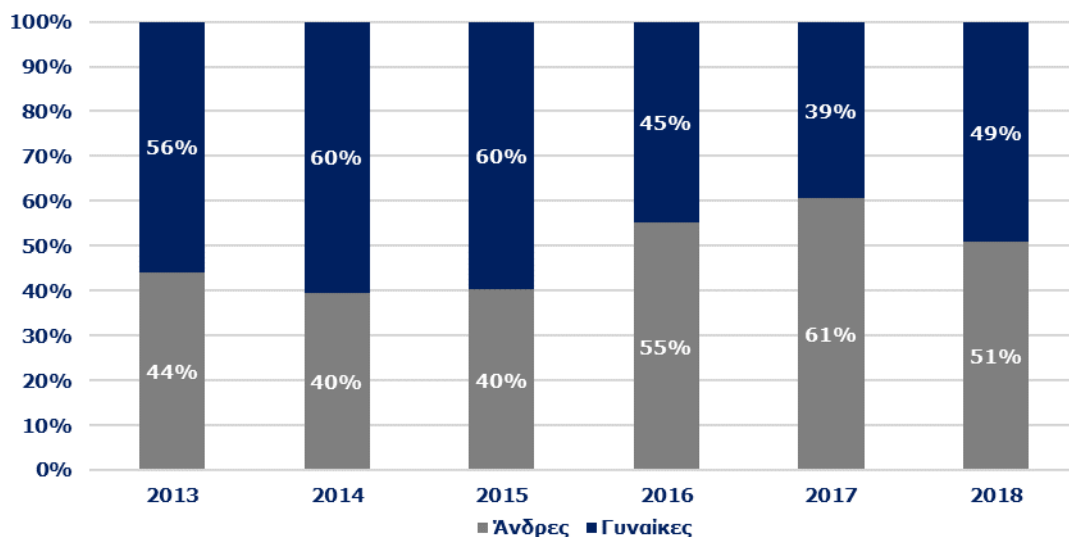
Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τους άνδρες να σημειώνουν υψηλότερα μερίδια τα έτη 2016 (55%), 2017 (61%) και 2018 (51%) και τις γυναίκες τα έτη 2013 (56%), 2014 (60%) και 2015 (60%).

Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2013 – 2018: 15-24 ετών (+57%, από 27 χιλ. το 2013 σε 43 χιλ. το 2018), 25-34 ετών (+35%, από 82 χιλ. το 2013 σε 111 χιλ. το 2018), 35-44 ετών (+17%, από 73 χιλ. το 2013 σε 86 χιλ. το 2018), 45-55 ετών (+56%, από 52 χιλ. το 2013 σε 81 χιλ. το 2018) και 55+ (+65%, από 25 χιλ. το 2013 σε 41 χιλ. το 2018).

Στις επιμέρους Περιφέρειες, όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-21% στις ηλικίες 55+), Ηπείρου (-17% στις ηλικίες 45-55 ετών), Βορείου Αιγαίου (-44% στις ηλικίες 35-44 ετών) και Δυτικής Μακεδονίας (-36% και -31% στις ηλικίες 35-44 ετών και 55+ αντίστοιχα).

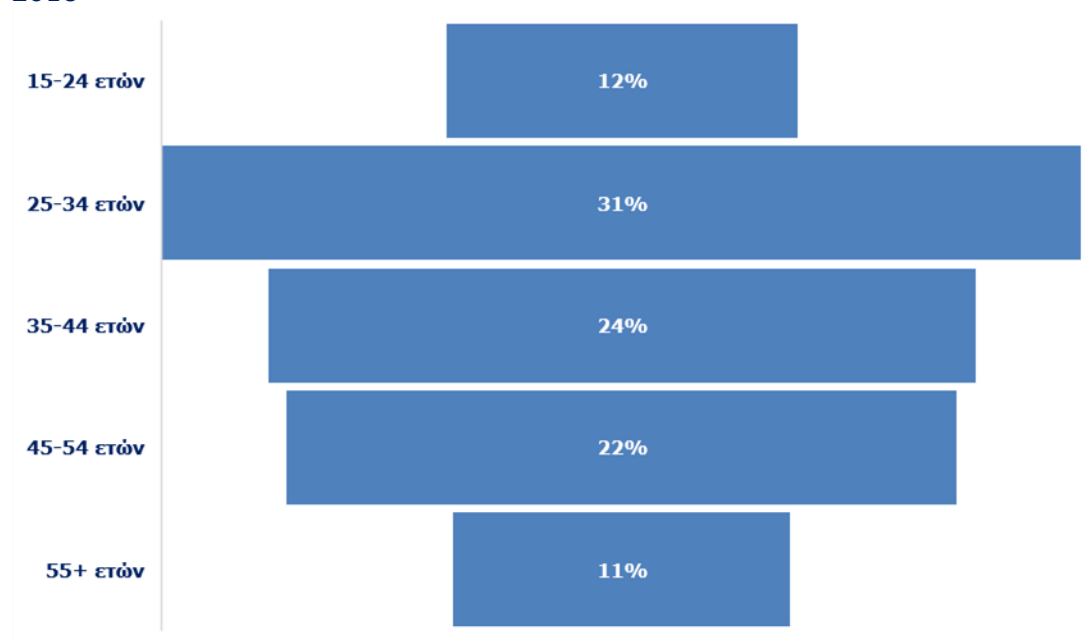
Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου στις ηλικίες 55+ ετών (+271%, από 659 απασχολούμενους το 2013 σε 2 χιλ. το 2018), Ιονίων Νήσων στις ηλικίες 55+ ετών (+209%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης στις ηλικίες 25-34 ετών (+196%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Ηπείρου στις ηλικίες 25-34 ετών (+191%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας στις ηλικίες 55+ ετών (+169%, από 818 απασχολούμενους το 2013 σε 2 χιλ. το 2018) και Θεσσαλίας στις ηλικίες 45-55 ετών (+167%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018).

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	15-24 ετών	8.222	14.209	11.959	12.179	12.573	13.536	65%
	25-34 ετών	28.869	29.776	33.079	35.726	29.256	38.129	32%
	35-44 ετών	20.673	22.718	22.315	24.678	24.989	22.193	7%
	45-54 ετών	10.249	12.425	16.280	17.161	16.900	17.824	74%
	55+ ετών	3.797	6.631	6.459	7.804	7.945	6.465	70%
Κεντρική Μακεδονία	15-24 ετών	4.766	4.558	5.304	4.943	5.399	5.440	14%
	25-34 ετών	12.931	14.649	15.829	16.460	15.437	13.744	6%
	35-44 ετών	10.164	11.364	10.099	12.531	12.200	10.362	2%
	45-54 ετών	10.095	9.537	9.687	9.817	10.214	12.333	22%
	55+ ετών	3.673	5.425	7.148	6.814	4.819	4.962	35%
Κρήτη	15-24 ετών	2.281	3.597	3.510	3.618	3.911	4.676	105%
	25-34 ετών	8.282	8.805	8.181	9.340	10.120	10.697	29%
	35-44 ετών	7.655	9.145	11.160	9.500	10.113	9.957	30%
	45-54 ετών	5.910	6.535	8.379	8.232	7.147	9.667	64%
	55+ ετών	3.500	3.088	3.745	4.294	3.780	3.858	10%
Νότιο Αιγαίο	15-24 ετών	2.641	3.579	3.239	3.497	3.562	3.548	34%
	25-34 ετών	8.035	10.260	9.631	8.181	8.202	8.173	2%
	35-44 ετών	4.741	7.004	8.058	8.116	7.600	7.490	58%
	45-54 ετών	5.159	7.154	4.635	6.316	8.989	10.261	99%
	55+ ετών	2.959	3.340	2.700	3.963	3.965	5.628	90%
Ιόνια Νησιά	15-24 ετών	1.094	1.188	1.290	1.765	1.779	1.889	73%
	25-34 ετών	1.815	3.157	3.077	3.853	3.605	3.668	102%
	35-44 ετών	3.706	3.144	3.270	4.268	5.192	6.260	69%
	45-54 ετών	2.583	2.657	3.369	4.233	5.353	5.728	122%
	55+ ετών	1.562	1.909	3.691	3.316	3.451	4.828	209%
Θεσσαλία	15-24 ετών	1.291	1.854	1.935	2.386	4.451	3.214	149%
	25-34 ετών	3.207	3.252	8.165	6.908	6.448	6.222	94%
	35-44 ετών	4.702	4.383	3.835	6.295	7.303	5.323	13%
	45-54 ετών	1.790	1.977	4.242	4.966	5.094	4.771	167%
	55+ ετών	1.829	1.596	1.781	2.515	3.372	2.472	35%
Δυτική Ελλάδα	15-24 ετών	1.724	2.211	3.541	2.638	2.126	2.151	25%
	25-34 ετών	4.888	5.589	7.158	5.465	6.326	8.044	65%
	35-44 ετών	4.355	3.754	4.544	3.775	4.008	4.551	5%
	45-54 ετών	3.092	3.356	2.644	2.966	4.031	3.495	13%
	55+ ετών	818	973	1.942	1.940	1.839	2.200	169%
Πελοπόννησος	15-24 ετών	865	1.589	1.553	1.321	1.702	1.051	21%
	25-34 ετών	4.357	5.450	5.320	4.433	5.925	4.473	3%
	35-44 ετών	4.944	4.104	5.058	4.905	5.982	5.954	20%
	45-54 ετών	2.701	3.444	3.532	4.300	4.198	3.813	41%
	55+ ετών	1.532	1.693	2.063	2.199	2.652	2.198	44%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24 ετών	1.118	1.025	1.367	2.031	2.061	2.548	128%
	25-34 ετών	1.793	2.844	4.406	4.489	3.557	5.310	196%
	35-44 ετών	3.060	3.483	4.579	4.022	3.716	3.425	12%
	45-54 ετών	2.234	2.701	3.439	3.741	3.772	3.951	77%
	55+ ετών	834	2.237	2.937	2.158	1.812	1.893	127%
Στερεά Ελλάδα	15-24 ετών	1.836	1.276	1.346	1.449	2.865	1.932	5%
	25-34 ετών	3.834	4.384	5.009	3.943	5.264	3.824	0%
	35-44 ετών	2.684	2.324	3.251	3.864	3.833	4.083	52%
	45-54 ετών	2.913	2.376	2.649	3.798	3.654	3.501	20%
	55+ ετών	1.849	1.555	1.844	2.160	2.128	1.459	-21%
Ήπειρος	15-24 ετών	767	667	344	761	816	1.556	103%
	25-34 ετών	1.628	2.888	3.262	2.161	2.563	4.733	191%
	35-44 ετών	2.521	2.558	2.880	2.606	3.528	3.793	50%
	45-54 ετών	2.676	2.469	1.954	2.090	2.628	2.232	-17%
	55+ ετών	1.218	940	1.302	1.104	2.561	2.137	75%
Βόρειο Αιγαίο	15-24 ετών	295	573	1.121	1.334	576	608	106%
	25-34 ετών	1.634	1.929	1.770	1.760	1.871	2.240	37%
	35-44 ετών	1.742	1.635	1.227	1.671	1.096	969	-44%
	45-54 ετών	1.217	1.113	873	1.821	2.418	2.009	65%
	55+ ετών	659	803	772	1.199	2.261	2.444	271%
Δυτική Μακεδονία	15-24 ετών	290	692	865	751	779	473	63%
	25-34 ετών	983	1.328	1.268	1.914	1.917	2.014	105%
	35-44 ετών	2.125	2.443	1.805	1.237	897	1.359	-36%
	45-54 ετών	1.301	994	1.011	1.364	1.523	1.614	24%
	55+ ετών	535	806	851	132	635	371	-31%
Ελλάδα	15-24 ετών	27.191	37.018	37.375	38.673	42.602	42.622	57%
	25-34 ετών	82.257	94.312	106.155	104.634	100.490	111.271	35%
	35-44 ετών	73.072	78.058	82.081	87.468	90.458	85.721	17%
	45-54 ετών	51.920	56.738	62.693	70.804	75.923	81.199	56%
	55+ ετών	24.765	30.996	37.235	39.599	41.219	40.914	65%

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει η ηλικιακή ομάδα 25-34 ετών (31%) και ακολουθούν οι ηλικίες 35-44 ετών (24%), 45-55 ετών (22%), 15-24 ετών (12%) και 55+ ετών (11%).

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Ελλάδα ανά ηλικιακή ομάδα, 2018

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία απασχόλησης

Όλες οι ηλικιακές ομάδες των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσαν την περίοδο 2013 – 2018 αύξηση. Συγκεκριμένα: 15-24 ετών (+21%, από 865 απασχολούμενους το 2013 σε 1 χιλ. το 2018), 25-34 ετών (+3%, από 4 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018), 35-44 ετών (+20%, από 5 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018), 45-54 ετών (+41%, από 3 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018) και 55+ ετών (+44%, από 2 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι ηλικιακές ομάδες στους κλάδους της εστίασης και των καταλυμάτων σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-24 ετών (-28%, από 320 απασχολούμενους το 2013 σε 230 απασχολούμενους το 2018) και 25-34 ετών (από 1 χιλ. το 2013 σε 835 απασχολούμενους το 2018) στα καταλύματα.

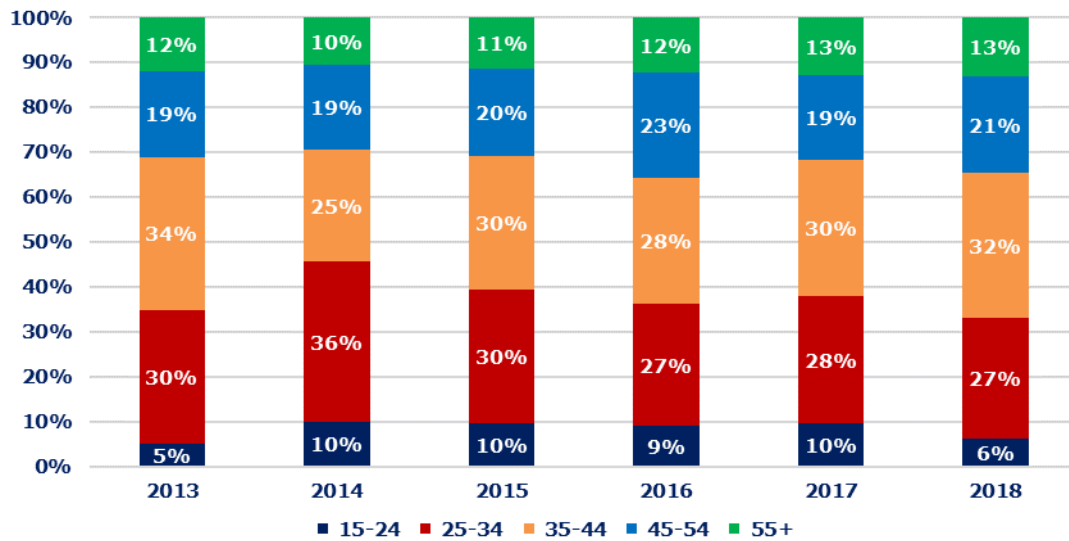
Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	15-24 ετών	545	1.285	1.406	1.228	1.511	820	51%
	25-34 ετών	3.220	4.590	4.281	3.670	4.442	3.639	13%
	35-44 ετών	3.691	3.195	4.285	3.808	4.747	4.382	19%
	45-54 ετών	2.072	2.458	2.826	3.180	2.968	2.883	39%
	55+ ετών	1.281	1.348	1.641	1.647	1.995	1.776	39%
Καταλύματα	15-24 ετών	320	304	147	94	191	230	-28%
	25-34 ετών	1.137	860	1.040	762	1.483	835	-27%
	35-44 ετών	1.253	909	773	1.097	1.235	1.573	25%
	45-54 ετών	629	986	706	1.120	1.230	930	48%
	55+ ετών	251	346	422	552	657	422	68%
Πελοπόννησος	15-24 ετών	865	1.589	1.553	1.321	1.702	1.051	21%
	25-34 ετών	4.357	5.450	5.320	4.433	5.925	4.473	3%
	35-44 ετών	4.944	4.104	5.058	4.905	5.982	5.954	20%
	45-54 ετών	2.701	3.444	3.532	4.300	4.198	3.813	41%
	55+ ετών	1.532	1.693	2.063	2.199	2.652	2.198	44%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 30% το 2013 σε 27% το 2018), 35-44 ετών (από 34% το 2013 σε 32% το 2018) και 45-54 ετών (από 19% το 2013 σε 21% το 2018). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (από 5% το 2013 σε 6% το 2018) και 55+ ετών (από 12% το 2013 σε 13% το 2018). Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η μείωση που καταγράφεται στα μερίδια των επιμέρους ηλικιακών ομάδων οφείλεται σε μικρότερους ρυθμούς αύξησης και όχι σε μείωση του αριθμού των απασχολούμενων.

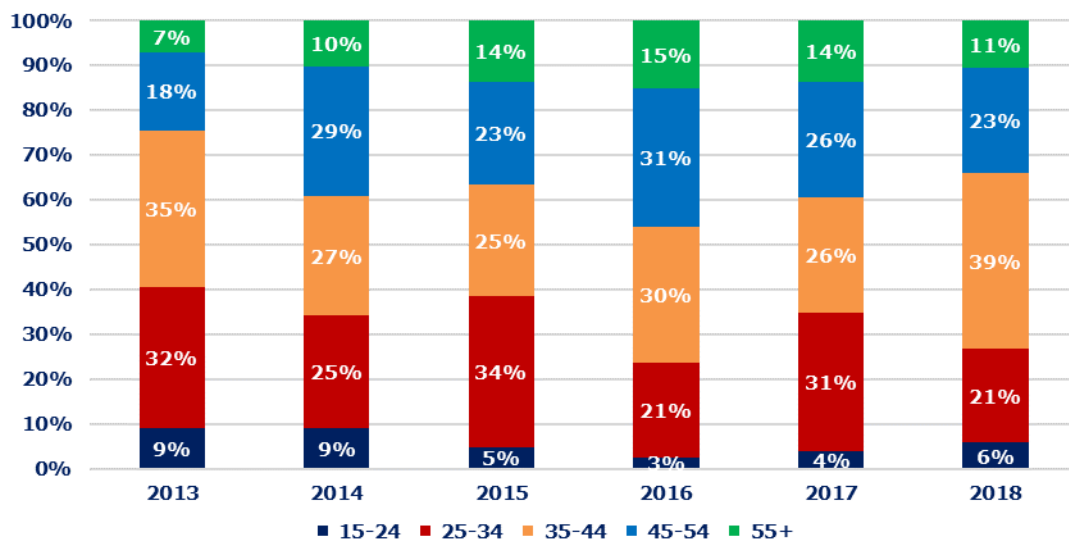
Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 32% το 2013 σε 21% το 2018), 35-44 ετών (από 35% το 2013 σε 39% το 2018) και 45-54 ετών (από 18% το 2013 σε 23% το 2018). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (από 9% το 2013 σε 6% το 2018) και 55+ ετών (από 7% το 2013 σε 11% το 2018).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -31% (από 1.330 χιλ. το 2013 σε 915 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου που κατέγραψε αύξηση (+10%, από 19 χιλ. το 2013 σε 20 χιλ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (-46%, από 71 χιλ. το 2013 σε 38 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-41%, από 68 χιλ. το 2013 σε 40 χιλ. το 2018), Αττικής (-35%, από 527 χιλ. το 2013 σε 342 χιλ. το 2018), Πελοποννήσου (-35%, από 54 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (-34%, από 67 χιλ. το 2013 σε 45 χιλ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (-30%, από 239 χιλ. το 2013 σε 168 χιλ. το 2018), Ηπείρου (-30%, από 39 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018) και Θεσσαλίας (-29%, από 80 χιλ. το 2013 σε 57 χιλ. το 2018). Οι χαμηλότερες μειώσεις καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 36 χιλ. το 2013 σε 32 χιλ. το 2018), Ιονίων Νήσων (-11%, από 17 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 80 χιλ. το 2013 σε 69 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (-20%, από 33 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018).

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2018, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (13%) και Πελοποννήσου (14%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (27%) και Δυτικής Ελλάδας (24%).

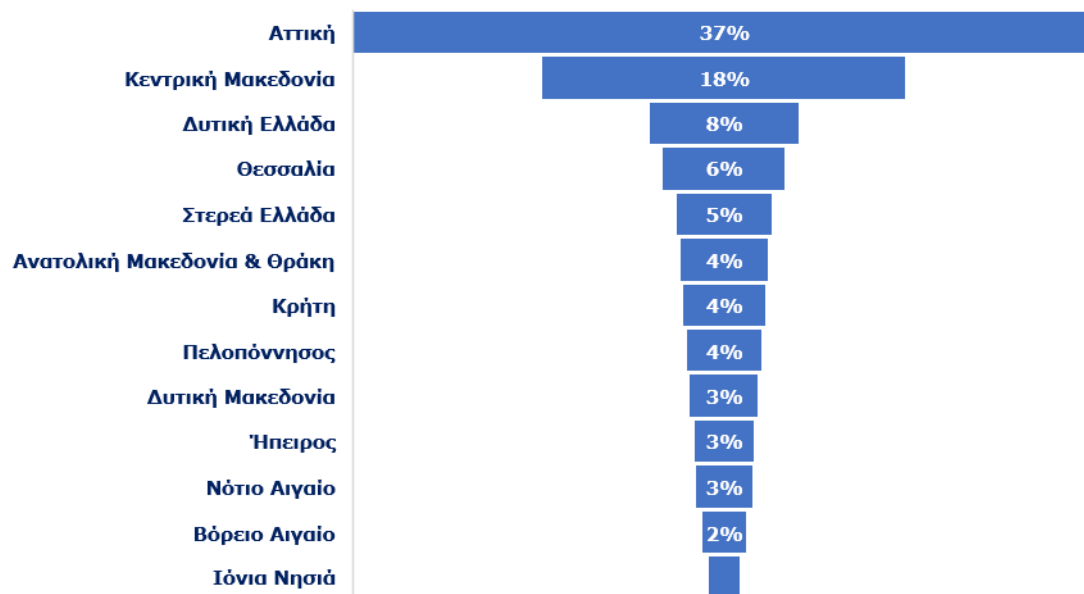
Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Περιφέρεια	2013		2018		%Δ των ανέργων 2013 - 2018
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	
Αττική	527	29%	342	20%	-35%
Κεντρική Μακεδονία	239	30%	168	21%	-30%
Δυτική Ελλάδα	80	28%	69	24%	-14%
Θεσσαλία	80	25%	57	18%	-29%
Στερεά Ελλάδα	67	28%	45	19%	-34%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	68	27%	40	16%	-41%
Κρήτη	71	25%	38	13%	-46%
Πελοπόννησος	54	22%	35	14%	-35%
Δυτική Μακεδονία	36	32%	32	27%	-10%
Ήπειρος	39	27%	27	20%	-30%
Νότιο Αιγαίο	33	21%	27	17%	-20%
Βόρειο Αιγαίο	19	22%	20	22%	10%
Ιόνια Νησιά	17	18%	15	16%	-11%
Σύνολο	1.330	27%	915	19%	-31%

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειακή INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Δυτικής Ελλάδας (8%), Θεσσαλίας (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου καταγράφει το 4% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2013 – 2018 μείωση κατά -35% (από 54 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018). Από την άλλη πλευρά εμφανίζει το 2018 και το 2^ο χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (14% έναντι 22% το 2013) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2018

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό⁴ Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	175	406	560	1.005	288	2.434
	Δωμάτια	23.502	33.531	21.285	25.382	4.371	108.071
	Κλίνες	50.092	67.537	43.268	50.918	8.673	220.488
Κρήτη	Μονάδες	107	286	421	717	226	1.757
	Δωμάτια	18.685	26.701	16.713	19.882	5.246	87.227
	Κλίνες	40.033	54.775	35.375	43.548	11.112	184.843
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	31	141	246	559	90	1.067
	Δωμάτια	4.749	13.230	14.346	16.182	1.680	50.187
	Κλίνες	9.917	26.961	28.790	33.468	3.478	102.614
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	49	121	293	461	467	1.391
	Δωμάτια	8.385	8.661	10.636	10.856	8.942	47.480
	Κλίνες	18.222	17.554	21.836	21.761	18.478	97.851
Αττική	Μονάδες	34	118	146	295	128	721
	Δωμάτια	6.435	9.132	6.969	9.065	2.519	34.120
	Κλίνες	12.191	17.221	13.028	16.761	4.766	63.967
Πελοπόννησος	Μονάδες	22	135	242	313	93	805
	Δωμάτια	2.919	4.047	6.675	6.126	1.098	20.865
	Κλίνες	6.388	8.442	13.878	11.927	2.139	42.774
Θεσσαλία	Μονάδες	27	129	148	266	98	668
	Δωμάτια	1.200	3.192	3.884	5.351	1.636	15.263
	Κλίνες	2.587	6.610	7.804	10.791	3.277	31.069
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	12	46	154	319	96	627
	Δωμάτια	766	3.009	4.091	7.098	1.696	16.660
	Κλίνες	1.752	6.103	8.064	13.502	3.269	32.690
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	12	35	106	187	86	426
	Δωμάτια	1.049	1.929	3.211	3.918	1.492	11.599
	Κλίνες	2.134	3.967	6.572	7.791	2.827	23.291
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	6	40	136	188	59	429
	Δωμάτια	782	1.575	4.191	4.145	844	11.537
	Κλίνες	1.655	3.209	8.451	8.406	1.660	23.381
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	5	41	106	138	28	318
	Δωμάτια	2.070	2.498	2.989	2.920	313	10.790
	Κλίνες	4.606	4.875	5.932	5.562	607	21.582
Ήπειρος	Μονάδες	13	97	168	160	32	470
	Δωμάτια	1.042	1.720	2.983	2.730	520	8.995
	Κλίνες	2.191	3.894	6.198	5.416	1.007	18.706
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	3	17	67	38	8	133
	Δωμάτια	61	383	1.733	675	169	3.021
	Κλίνες	137	834	3.666	1.409	460	6.506
Σύνολο	Μονάδες	496	1.612	2.793	4.646	1.699	11.246
	Δωμάτια	71.645	109.608	99.706	114.330	30.526	425.815
	Κλίνες	151.905	221.982	202.862	231.260	61.753	869.762

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

⁴ Τα στοιχεία του Ξενοδοχειακού δυναμικού προέρχονται από την βάση δεδομένων (βάσει ΑΦΜ) του Μητρώου Τουριστικών Επιχειρήσεων και του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου.

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 11.246 ξενοδοχειακές μονάδες με 425.815 δωμάτια και 869.762 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 66% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (7.370 ξενοδοχειακές μονάδες).

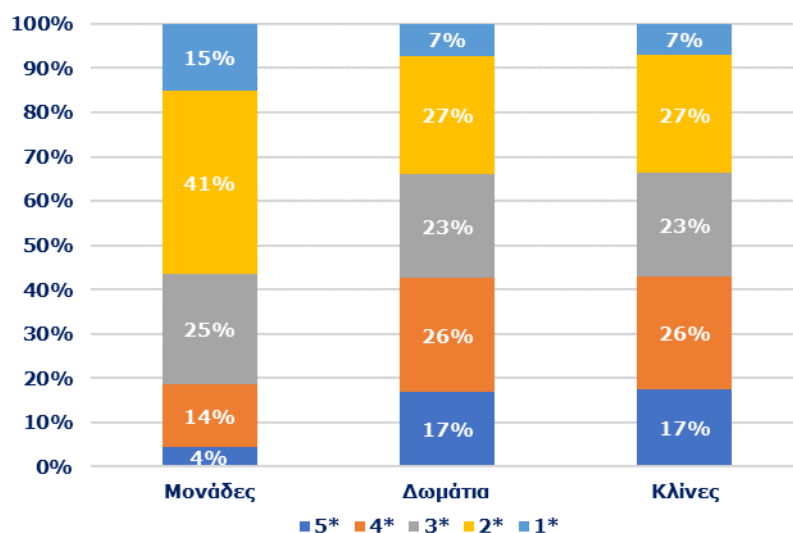
Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (41%) και 3* (25%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (4%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (14%) και 1* (15%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη με τα 4* και τα 2* να αντιπροσωπεύουν το 26% και 27% αντίστοιχα, τα 3* το 23%, τα 5* το 17% και τα 1* μόλις το 7%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* 17%, 4* 26%, 3* 23%, 2* 27% και 1* 7%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 4% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 17% των δωματίων και το 17% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (35%) και της Κρήτης (22%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 57% του συνόλου.

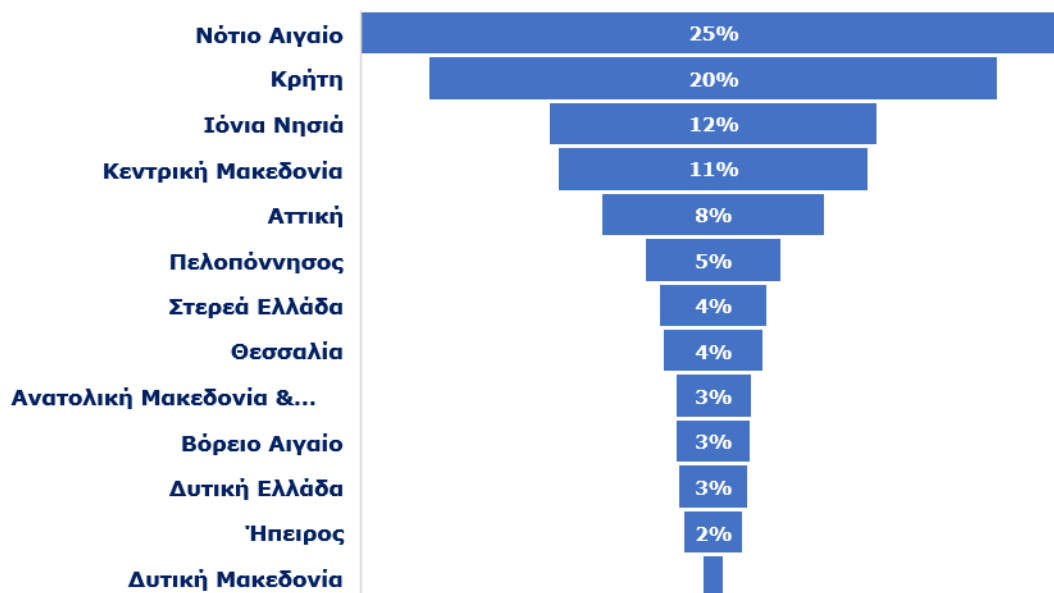
Διάγραμμα 22: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

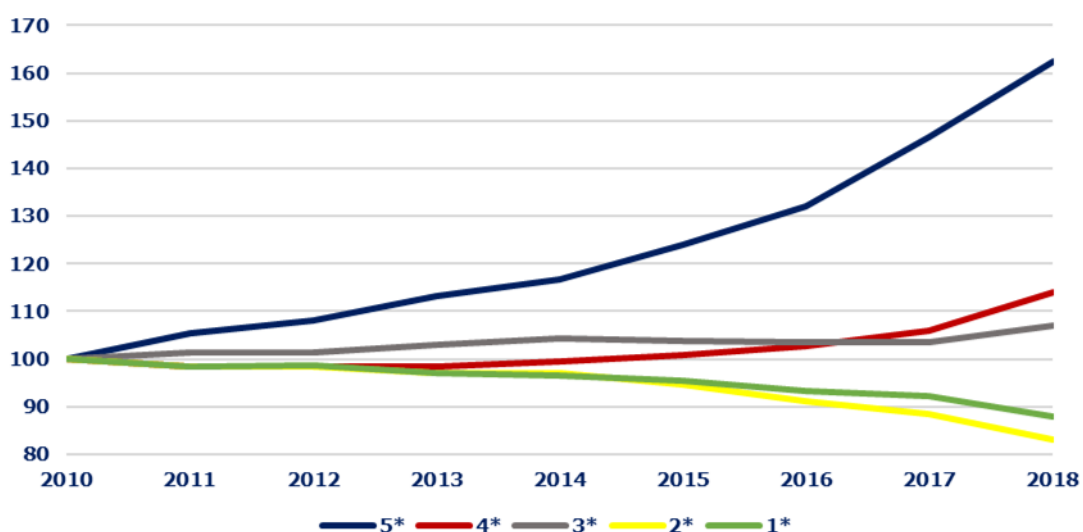
Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 77% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2018

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010 - 2018, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+62%), 4* (+14%) και 3* (+7%) και μείωση στα 2* (-17%) και 1* (-12%).

Διάγραμμα 24: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010 - 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2018 το 7% των μονάδων, το 5% των δωματίων και το 5% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 805 μονάδες με 20.865 δωμάτια και 42.774 κλίνες.

Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

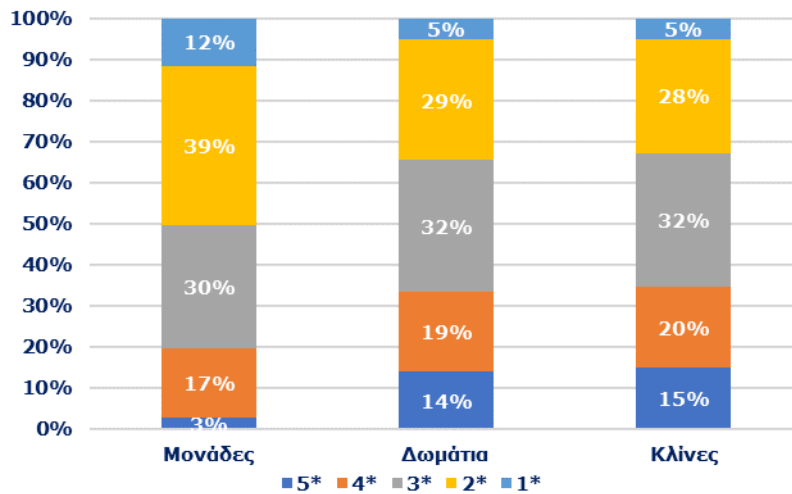
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ							
Ξενοδοχειακό δυναμικό 2018							
Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Αργολίδας	Μονάδες	9	26	38	89	28	190
	Δωμάτια	862	1.412	2.045	2.082	302	6.703
	Κλίνες	1.855	2.815	4.185	3.944	574	13.373
Μεσσηνίας	Μονάδες	7	20	47	85	21	180
	Δωμάτια	1.297	845	1.207	1.655	261	5.265
	Κλίνες	3.013	1.830	2.675	3.296	487	11.301
Κορινθίας	Μονάδες	3	15	41	45	15	119
	Δωμάτια	723	771	1.422	979	173	4.068
	Κλίνες	1.419	1.465	2.844	1.892	338	7.958
Λακωνίας	Μονάδες	1	46	72	53	12	184
	Δωμάτια	23	665	1.303	746	135	2.872
	Κλίνες	67	1.507	2.720	1.499	281	6.074
Αρκαδίας	Μονάδες	2	28	44	41	17	132
	Δωμάτια	14	354	698	664	227	1.957
	Κλίνες	34	825	1.454	1.296	459	4.068
Σύνολο	Μονάδες	22	135	242	313	93	805
	Δωμάτια	2.919	4.047	6.675	6.126	1.098	20.865
	Κλίνες	6.388	8.442	13.878	11.927	2.139	42.774

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (39%), 3* (30%) και 4* (17%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (3%) και 1* (12%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι ελαφρώς πιο ισοκατανομημένη με εξαίρεση τα 1*, 5* (14%), 4* (19%), 3* (32%), 2* (29%) και 1* (5%).

Παρόμοια εικόνα με τα δωμάτια συναντάμε και στις κλίνες, 5* (15%), 4* (20%), 3* (32%), 2* (28%) και 1* (5%).

Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2018

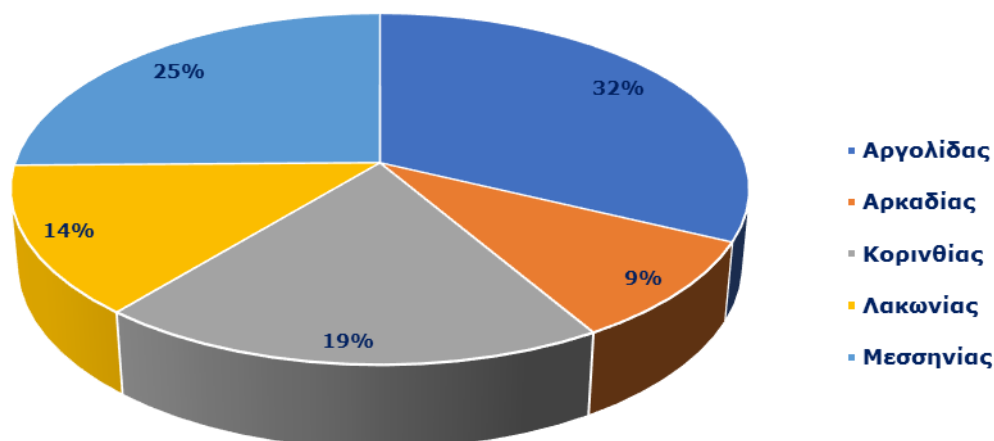

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Αργολίδας αντιπροσωπεύει το 32% των δωματίων της Περιφέρειας με 190 μονάδες, 6.703 δωμάτια και 13.373 κλίνες,
- Η Ενότητα Μεσσηνίας διαθέτει το 25% του δυναμικού της Περιφέρειας με 180 μονάδες, 5.265 δωμάτια και 11.301 κλίνες,
- Η Ενότητα Κορινθίας αντιπροσωπεύει το 19% του δυναμικού της Περιφέρειας με 119 μονάδες, 4.068 δωμάτια και 7.958 κλίνες,
- Η Ενότητα Λακωνίας διαθέτει το 14% του δυναμικού της Περιφέρειας με 184 μονάδες, 2.872 δωμάτια και 6.074 κλίνες και
- Η Ενότητα Αρκαδίας διαθέτει το 9% του δυναμικού με 132 μονάδες, 1.957 δωμάτια και 4.068 κλίνες.

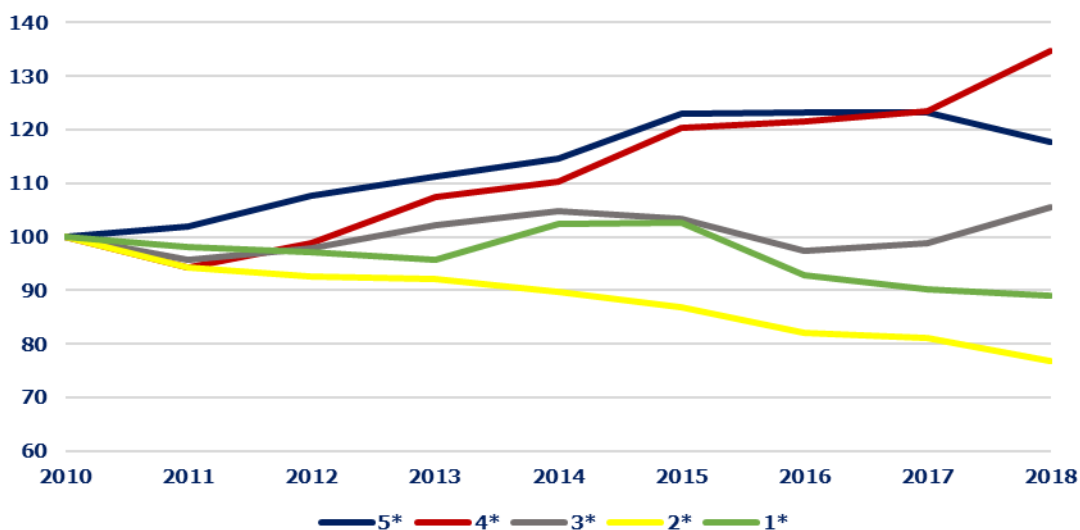
Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2010 – 2018, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+18%), 4* (+35%) και 3* (+6%) και μείωση στα 2* (-23%) και 1* (-11%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (2010=100), 2010 – 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2018
2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2018						
Περιφέρεια		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	585	2.067	3.524	1.157	7.333
	Δωμάτια	4.591	15.959	23.649	6.847	51.046
	Κλίνες	11.132	37.025	53.270	15.121	116.548
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	978	1.859	1.128	4.068
	Δωμάτια	869	7.697	13.272	7.249	29.087
	Κλίνες	2.144	17.229	31.759	17.207	68.339
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	814	2.080	1.226	4.277
	Δωμάτια	1.320	5.781	12.506	6.347	25.954
	Κλίνες	3.296	14.439	29.626	15.103	62.464
Κρήτη	Μονάδες	144	1.208	1.532	525	3.409
	Δωμάτια	1.254	9.374	10.548	3.131	24.307
	Κλίνες	3.025	22.344	23.903	7.015	56.287
Θεσσαλία	Μονάδες	56	390	954	361	1.761
	Δωμάτια	465	2.364	6.320	2.257	11.406
	Κλίνες	1.253	5.836	14.433	4.971	26.493
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	450	535	241	1.275
	Δωμάτια	346	3.587	3.516	1.291	8.740
	Κλίνες	826	7.842	7.665	2.730	19.063
Ήπειρος	Μονάδες	133	480	523	193	1.329
	Δωμάτια	1.200	2.880	2.917	998	7.995
	Κλίνες	2.952	7.238	6.766	2.208	19.164
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	417	626	199	1.308
	Δωμάτια	508	2.850	3.586	953	7.897
	Κλίνες	1.336	6.962	8.683	2.313	19.294
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	212	678	242	1.157
	Δωμάτια	240	1.553	4.234	1.324	7.351
	Κλίνες	549	3.948	9.876	2.851	17.224
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	12	162	693	131	998
	Δωμάτια	70	1.219	4.655	735	6.679
	Κλίνες	199	2.962	10.364	1.559	15.084
Αττική	Μονάδες	124	133	339	183	779
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.445	1.029	5.918
	Κλίνες	2.863	2.786	5.369	2.280	13.298
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	106	45	274
	Δωμάτια	141	731	644	232	1.748
	Κλίνες	345	1.674	1.503	543	4.065
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	21	41	41	3	106
	Δωμάτια	138	295	278	14	725
	Κλίνες	292	647	641	33	1.613
Σύνολο	Μονάδες	1.496	7.454	13.490	5.634	28.074
	Δωμάτια	12.353	55.523	88.570	32.407	188.853
	Κλίνες	30.212	130.932	203.858	73.934	438.936

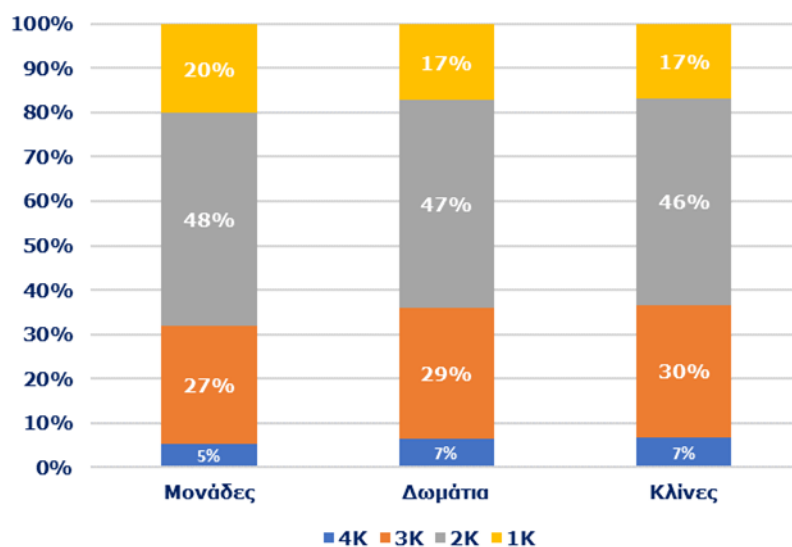
Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 28.074 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 188.853 δωμάτια και 438.936 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2018 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.848 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2K (48%), 3K (27%) και 1K (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (7%), 3K (29%), 2K (47%) και 1K (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (7%), 3K (30%), 2K (46%) και 1K (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 5% των μονάδων κατέχουν το 18% των δωματίων και το 19% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4K δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 28: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2018

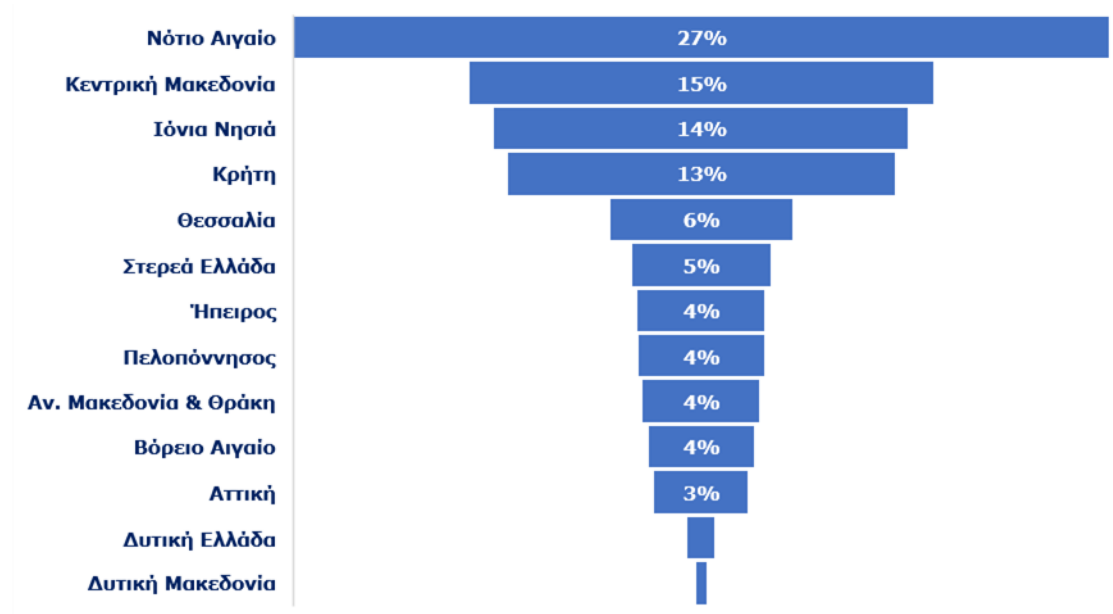

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4K έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (39%), Ιονίων Νήσων (10%), Κρήτης (10%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4K. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3K είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68%.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2018 το 5% των μονάδων, το 4% των δωματίων και το 4% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.308 μονάδες με 7.897 δωμάτια και 19.294 κλίνες.

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

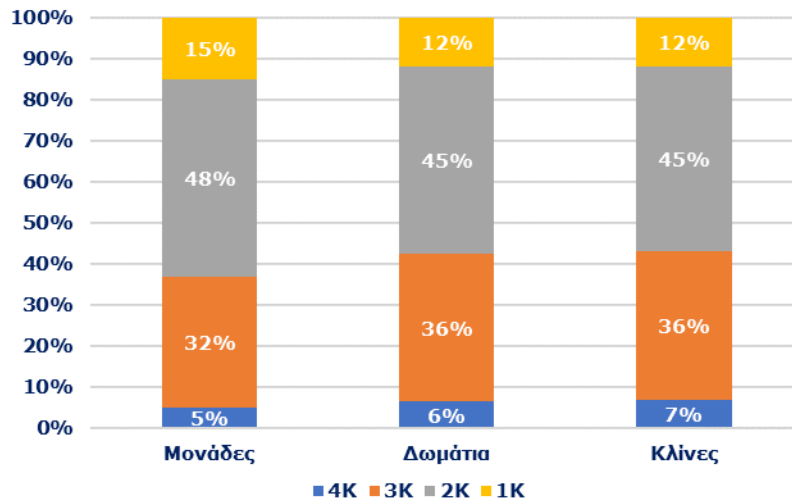
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ						
Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2018						
Ενότητα		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Μεσσηνίας	Μονάδες	9	81	218	128	436
	Δωμάτια	60	468	1.106	593	2.227
	Κλίνες	166	1.230	2.963	1.471	5.830
Αργολίδας	Μονάδες	28	141	120	10	299
	Δωμάτια	197	1.091	828	58	2.174
	Κλίνες	505	2.602	1.792	134	5.033
Λακωνίας	Μονάδες	15	115	112	27	269
	Δωμάτια	154	773	714	135	1.776
	Κλίνες	400	1.844	1.730	291	4.265
Αρκαδίας	Μονάδες	5	49	132	29	215
	Δωμάτια	31	315	746	131	1.223
	Κλίνες	71	787	1.724	319	2.901
Κορίνθου	Μονάδες	9	31	44	5	89
	Δωμάτια	66	203	192	36	497
	Κλίνες	194	499	474	98	1.265
Σύνολο	Μονάδες	66	417	626	199	1.308
	Δωμάτια	508	2.850	3.586	953	7.897
	Κλίνες	1.336	6.962	8.683	2.313	19.294

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2K (48%) και 3K (32%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%) και 1K (15%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (6%), 3K (36%), 2K (45%) και 1K (12%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (7%), 3K (36%), 2K (45%) και 1K (12%).

Διάγραμμα 30: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2018

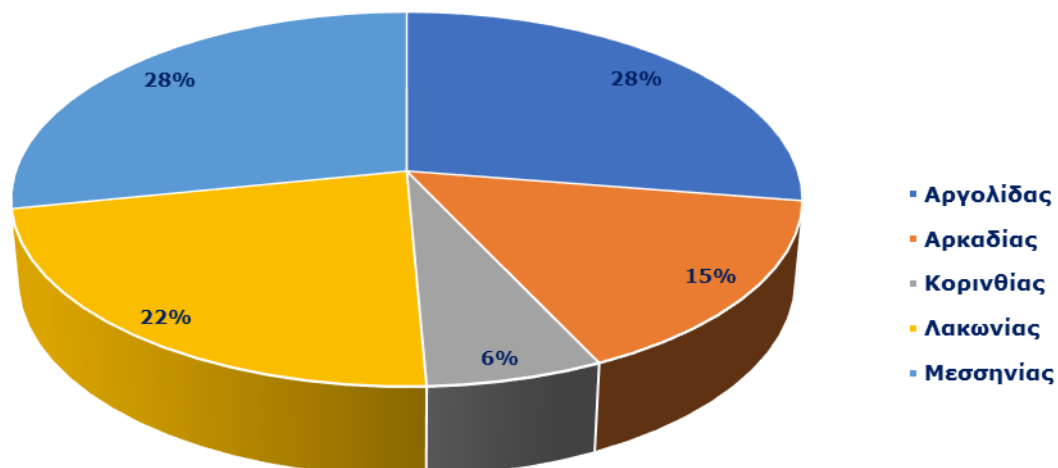

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενώτητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Μεσσηνίας αντιπροσωπεύει το 28% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 436 μονάδες, 2.227 δωμάτια και 5.830 κλίνες,
- Η Ενότητα Αργολίδας διαθέτει το 28% του δυναμικού της Περιφέρειας με 299 μονάδες, 2.174 δωμάτια και 5.033 κλίνες,
- Η Ενότητα Λακωνίας αντιπροσωπεύει το 22% του δυναμικού της Περιφέρειας με 269 μονάδες, 1.776 δωμάτια και 4.265 κλίνες,
- Η Ενότητα Αρκαδίας διαθέτει το 15% του δυναμικού της Περιφέρειας με 215 μονάδες, 1.223 δωμάτια και 2.901 κλίνες και
- Η Ενότητα Κορινθίου διαθέτει το 6% του δυναμικού με 89 μονάδες, 497 δωμάτια και 1.265 κλίνες.

Διάγραμμα 31: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence
Περιφέρεια Πελοποννήσου

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Επίσης, η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

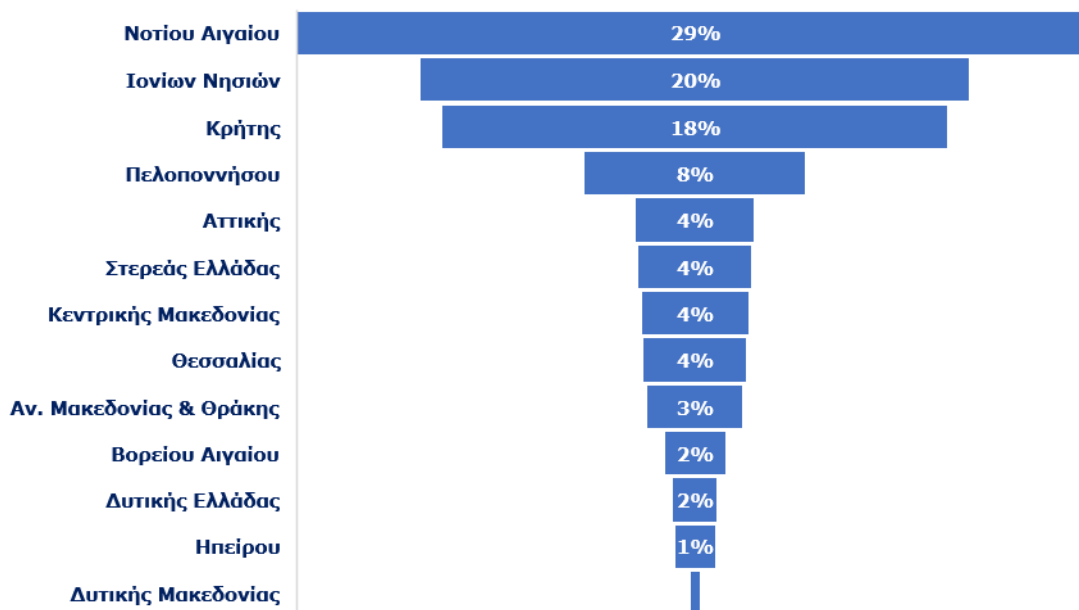
Πίνακας 22: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	11.415	17.300	90.910

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2018 το 6% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 8% των δωματίων και το 7% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 652 μονάδες με 1.384 δωμάτια και 6.125 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

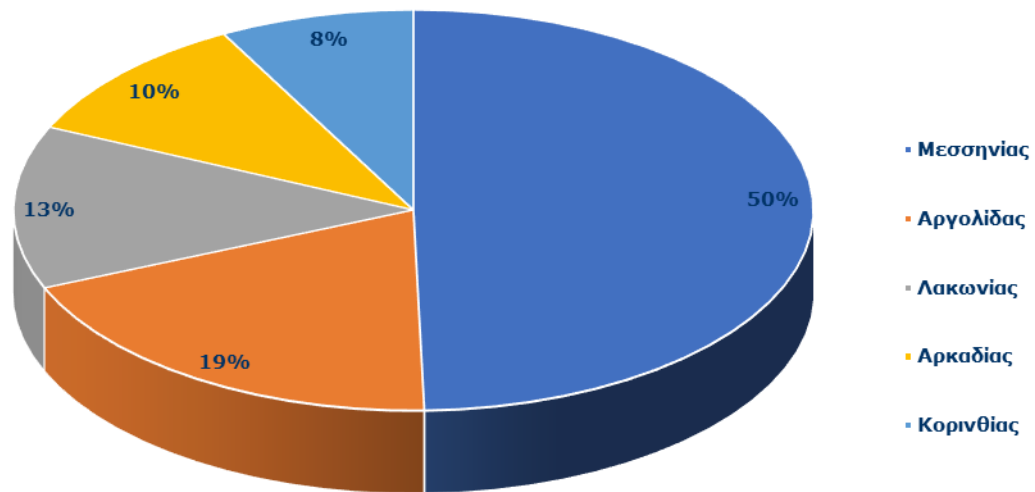
Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Μεσσηνίας	262	686	2.453
Αργολίδας	184	264	1.723
Λακωνίας	79	182	759
Αρκαδίας	56	143	556
Κορινθίας	71	109	634
Σύνολο	652	1.384	6.125

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Μεσσηνίας αντιπροσωπεύει το 50% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 262 μονάδες, 686 δωμάτια και 2.453 κλίνες,
- Η Ενότητα Αργολίδας διαθέτει το 19% του δυναμικού της Περιφέρειας με 184 μονάδες, 264 δωμάτια και 1.723 κλίνες,
- Η Ενότητα Λακωνίας αντιπροσωπεύει το 13% του δυναμικού της Περιφέρειας με 79 μονάδες, 182 δωμάτια και 759 κλίνες,
- Η Ενότητα Αρκαδίας διαθέτει το 10% του δυναμικού με 56 μονάδες, 143 δωμάτια και 556 κλίνες και
- Η Ενότητα Κορινθίας αντιπροσωπεύει το 8% του δυναμικού με 71 μονάδες, 109 δωμάτια και 634 κλίνες.

Διάγραμμα 33: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001 - 2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +14% (από 361.872 το 2001 σε 411.462 το 2011), κατά +35% στις κενές κατοικίες (από 146.806 το 2001 σε 198.386 το 2011) και κατά +28% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 115.625 το 2001 σε 148.239 το 2011).

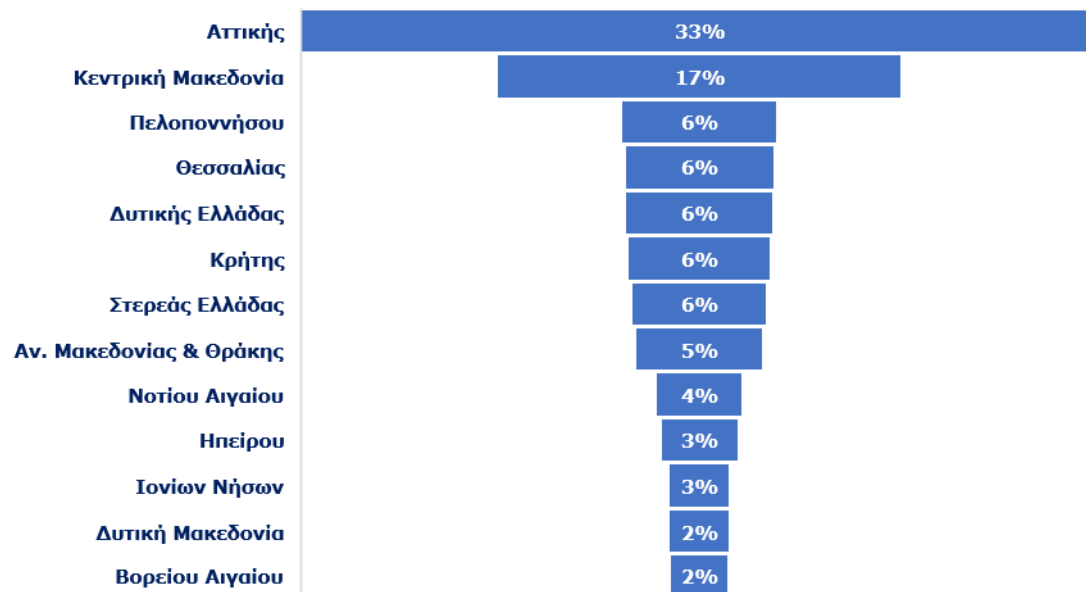
Πίνακας 24: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001 - 2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	6.384.353	2.249.813	1.351.845	56%	17%	56%	47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειαία INSETE Intelligence

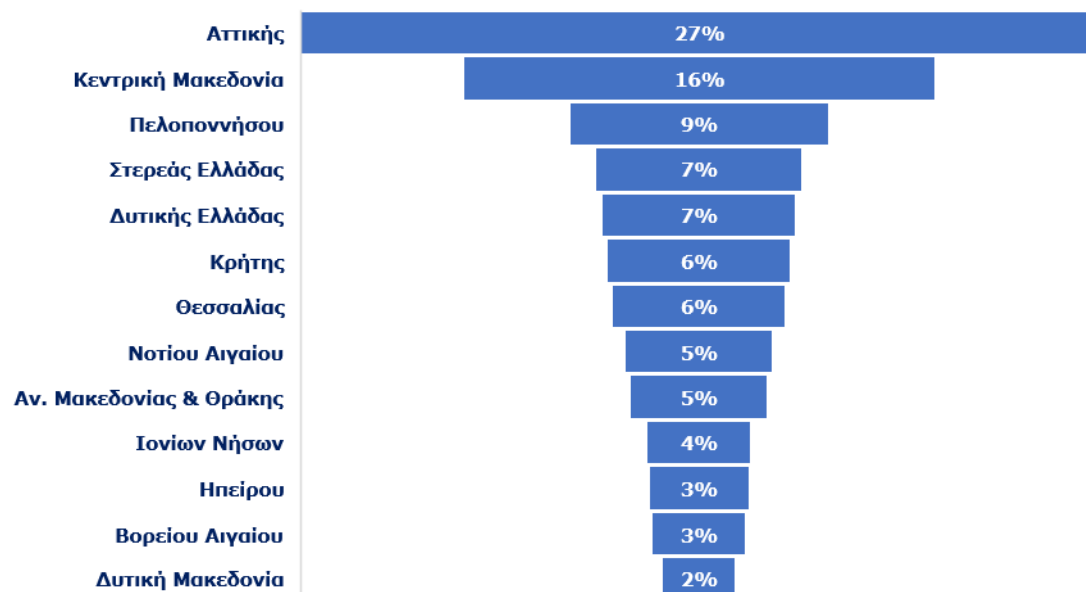
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

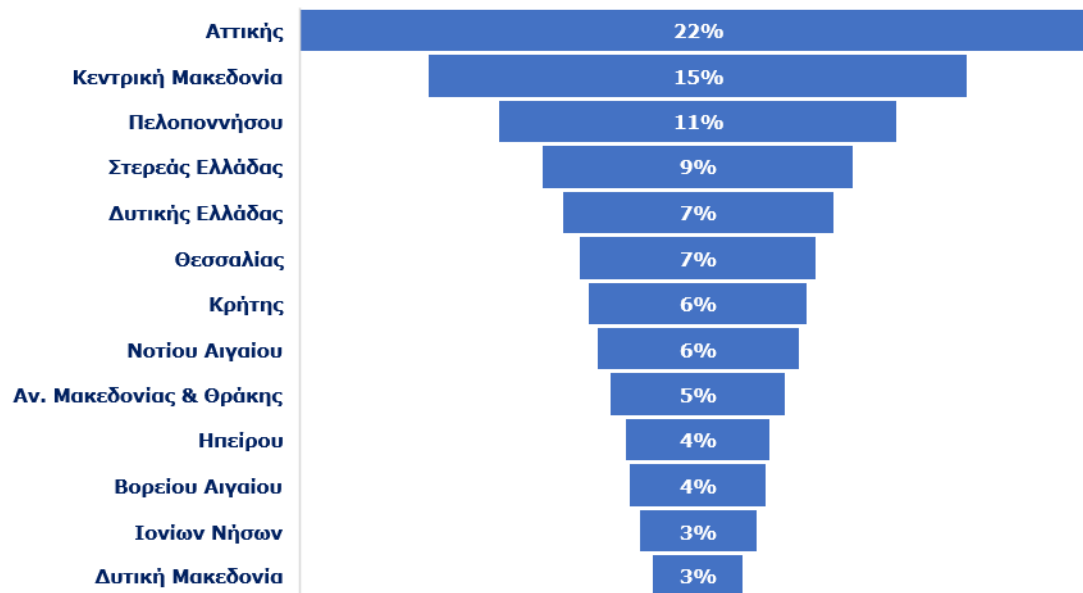
Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2011 το 6% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 9% των κενών κατοικιών και το 11% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2018

2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 25: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

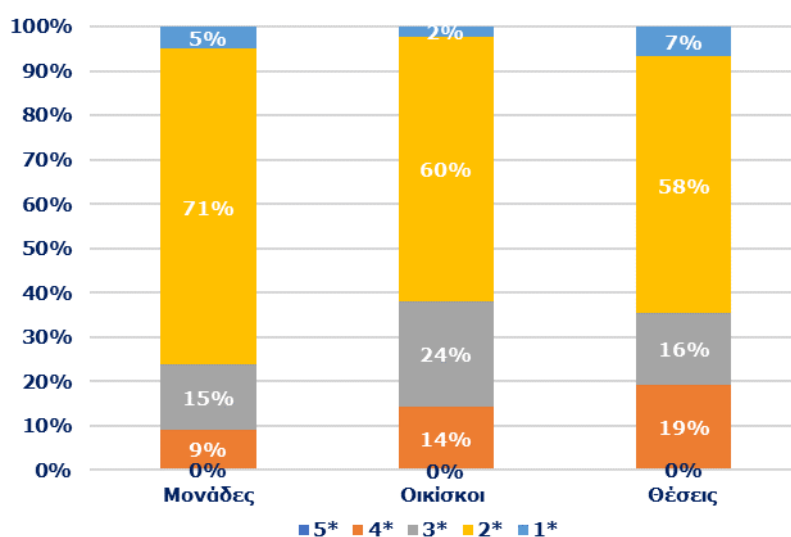
Δυναμικό Κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	13	9	45	3	70
	Οικίσκοι	0	38	90	193	26	347
	Θέσεις	0	2.751	875	2.546	169	6.341
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	0	9	45	2	56
	Οικίσκοι	0	0	17	37	0	54
	Θέσεις	0	0	1.001	2.999	131	4.131
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	1	3	26	3	33
	Οικίσκοι	0	0	101	198	0	299
	Θέσεις	0	20	253	1.850	540	2.663
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	5	2	6	3	16
	Οικίσκοι	0	0	0	1	0	1
	Θέσεις	0	879	266	557	392	2.094
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	20	0	24
	Οικίσκοι	0	26	0	143	0	169
	Θέσεις	0	101	259	1.506	0	1.866
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0	68
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	2	8	11	1	22
	Οικίσκοι	0	50	35	14	0	99
	Θέσεις	0	360	463	703	30	1.556
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	3	13	0	16
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	204	864	0	1.068
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	0	12	1	14
	Οικίσκοι	0	0	0	9	0	9
	Θέσεις	75	0	0	700	196	971
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	1	9
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	406	60	766
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	25	0	25
Σύνολο	Μονάδες	1	26	44	213	15	299
	Οικίσκοι	0	155	258	648	26	1.087
	Θέσεις	75	4.543	3.825	13.837	1.618	23.898

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 299 μονάδες κάμπινγκ με 1.087 οικίσκους και 23.898 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (71%) και 3* (15%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (9%), 1* (5%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (24%), 2* (60%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4* (19%), 3* (16%), 2* (58%) και 1* (7%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

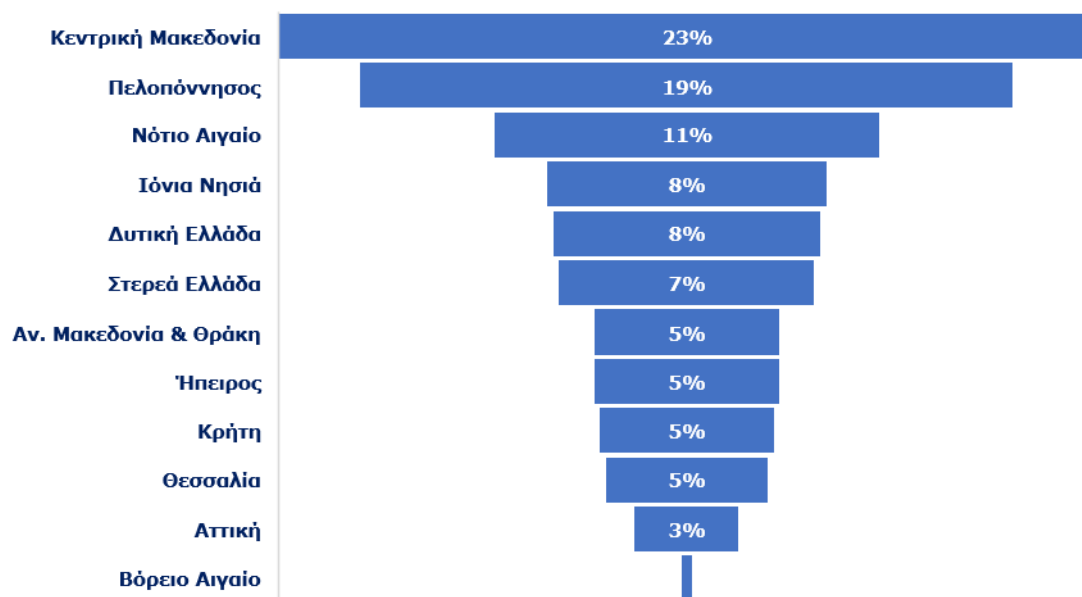
Διάγραμμα 37: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

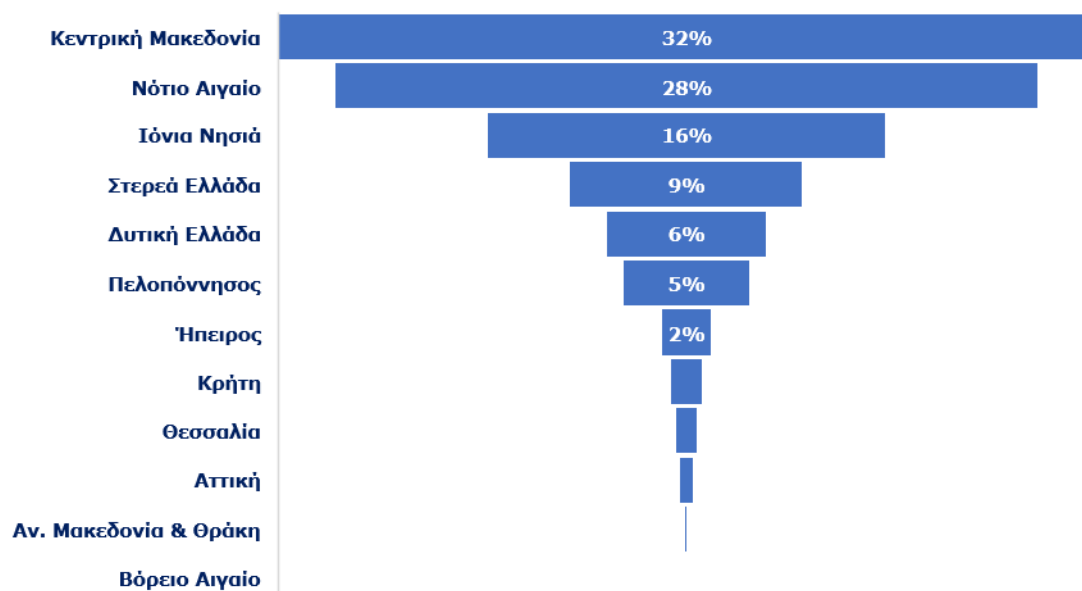
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ της Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

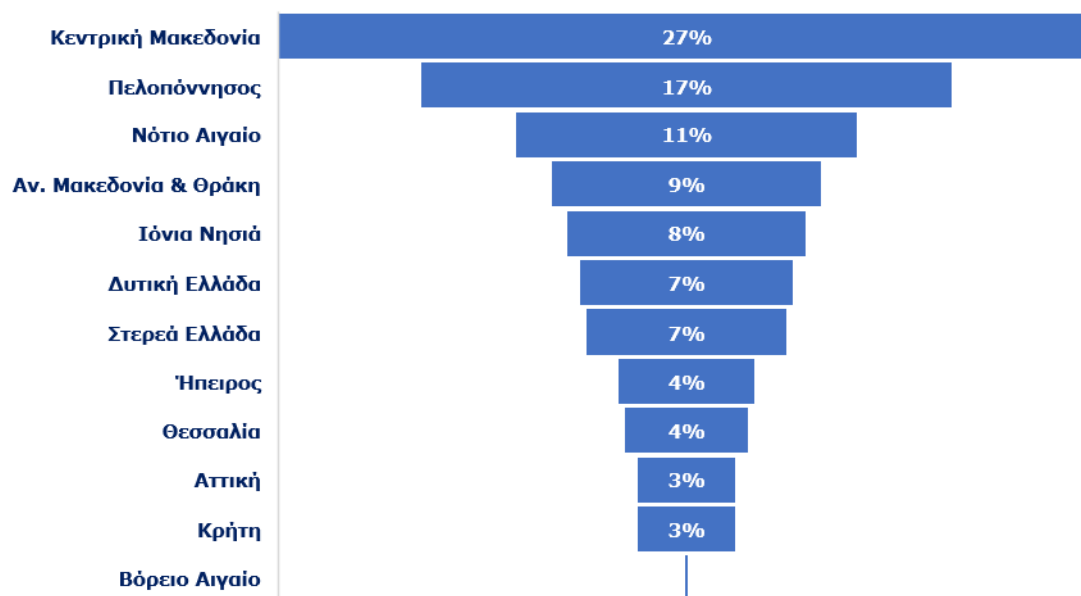
Όσον αφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 75% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 55% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 40: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 2018 το 19% των μονάδων της χώρας, το 5% των οικίσκων και το 17% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 56 μονάδες με 54 οικίσκους και 4.131 θέσεις.

Πίνακας 26: Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ						
Δυναμικό Κάμπινγκ 2018						
Ενότητα		4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Αργολίδας	Μονάδες	0	2	19	0	21
	Οικίσκοι	0	0	10	0	10
	Θέσεις	0	248	1.009	0	1.257
Μεσσηνίας	Μονάδες	0	3	12	1	16
	Οικίσκοι	0	13	21	0	34
	Θέσεις	0	275	816	100	1.191
Λακωνίας	Μονάδες	0	3	6	0	9
	Οικίσκοι	0	4	6	0	10
	Θέσεις	0	378	548	0	926
Αρκαδίας	Μονάδες	0	0	6	0	6
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	385	0	385
Κορινθίας	Μονάδες	0	1	2	1	4
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	100	241	31	372
Σύνολο	Μονάδες	0	9	45	2	56
	Οικίσκοι	0	17	37	0	54
	Θέσεις	0	1.001	2.999	131	4.131

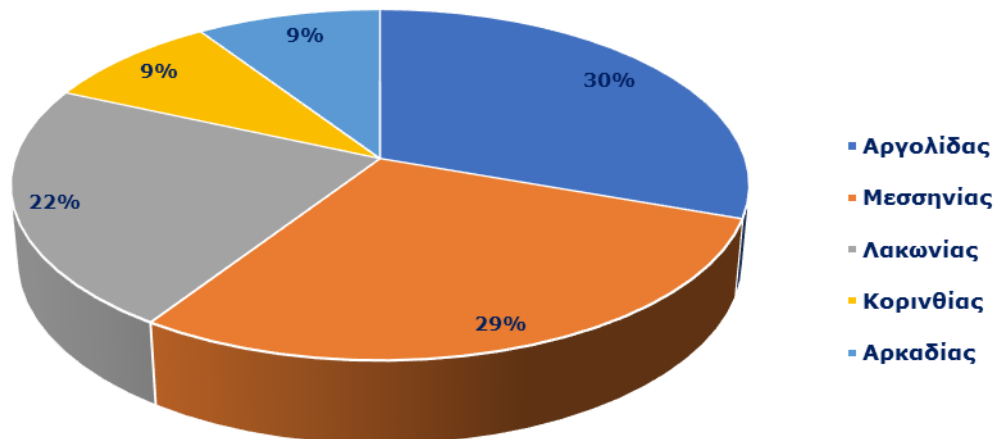
Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Αργολίδας αντιπροσωπεύει το 30% του δυναμικού των θέσεων της Περιφέρειας με 21 μονάδες, 10 οικίσκους και 1.257 θέσεις,
- Η Ενότητα Μεσσηνίας διαθέτει το 29% του δυναμικού της Περιφέρειας με 16 μονάδες, 34 οικίσκους και 1.191 θέσεις,
- Η Ενότητα Λακωνίας διαθέτει το 22% του δυναμικού της Περιφέρειας με 9 μονάδες, 10 οικίσκους και 926 θέσεις,
- Η Ενότητα Αρκαδίας διαθέτει το 9% του δυναμικού της Περιφέρειας με 6 μονάδες, 0 οικίσκους και 385 θέσεις και

- Η Ενότητα Κορινθίας αντιπροσωπεύει το 9% του δυναμικού της Περιφέρειας με 4 μονάδες, 0 οικίσκους και 372 θέσεις.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 814 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου καταγράφονται 166 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 27: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ						
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ		ΛΑΚΩΝΙΑΣ			ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΑΡΓΟΣ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)	ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΑ	ΑΓΕΡΑΝΟΣ	ΚΑΡΑΒΑΣ	ΜΙΝΑ	ΚΑΡΔΑΜΥΛΗ
ΚΑΡΥΑ	ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	ΚΟΣΜΑΣ	ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΚΑΡΕΑ	ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ	ΚΟΡΩΝΗ
ΕΡΜΙΟΝΗ	ΑΓΡΙΔΙΟΝ	ΚΟΥΝΟΥΠΙΑ	ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΡΥΝΙΑ	ΜΟΥΝΤΑΝΙΣΤΙΚΑ	ΜΕΘΩΝΗ
ΝΑΥΠΛΙΟ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)	ΑΛΩΝΙΣΤΑΙΝΑ	ΛΑΓΚΑΔΙΑ	ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΑΡΥΟΥΠΟΛΙΣ	ΜΠΡΙΚΙΟΝ	ΠΥΛΟΣ
	ΑΝΩ ΔΟΛΙΑΝΑ	ΛΑΣΤΑ	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΚΑΣΤΑΝΙΑ	ΝΙΚΑΝΔΡΕΙΟΝ	ΜΥΣΤΡΑΚΙ
	ΑΤΣΙΛΟΧΟΣ	ΛΕΟΝΤΑΡΙΟΝ	ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΟΝ	ΚΑΤΩ ΓΑΡΔΕΝΙΤΣΑ	ΝΟΜΙΑ	ΛΑΓΚΑΔΑ
	ΒΑΛΤΕΤΣΙΝΙΚΟΝ	ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΝ	ΑΛΙΚΑ	ΚΑΤΩ ΚΑΡΕΑ	ΟΙΤΥΛΟΝ	ΘΑΛΑΜΑΙ (ΚΟΥΤΗΦΑΡΙ)
	ΒΑΛΤΣΕΤΣΙΟΝ	ΜΑΓΟΥΛΙΑΝΑ	ΑΝΩ ΓΑΡΔΕΝΙΤΣΑ	ΚΑΤΩ ΜΠΟΥΛΑΡΙΟΙ	ΟΛΥΜΠΙΑΙ	ΜΥΣΤΡΑΚΙΟΝ
	ΒΛΑΧΟΚΕΡΑΣΕΑ	ΜΕΛΙΣΣΟΠΕΤΡΑ	ΑΝΩ ΜΠΟΥΛΑΡΙΟΙ	ΚΑΦΙΟΝΑ	ΟΜΑΛΑΙ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)
	ΒΛΑΧΟΡΡΑΠΤΗΣ	ΠΑΡΑΛΙΟΝ ΑΣΤΡΟΣ	ΑΡΓΙΛΙΑ	ΚΕΛΕΦΑ	ΟΧΙΑ	
	ΒΛΟΓΓΟΣ	ΠΑΡΑΛΟΓΟΙ	ΑΡΕΟΠΟΛΙΣ	ΚΕΡΙΑ	ΠΑΓΚΙΑ	
	ΒΥΣΙΚΙΟΝ	ΠΕΡΑ ΜΕΛΑΝΑ	ΑΡΙΑΝΑ	ΚΕΧΡΙΑΝΙΚΑ	ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ	
	ΒΥΤΙΝΑ	ΠΙΑΝΑ	ΑΡΦΙΓΚΙΑ	ΚΗΠΟΥΛΑ	ΠΑΛΙΡΟΣ	
	ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ	ΠΛΑΤΑΝΟΣ	ΑΣΤΕΡΙΟΝ	ΚΟΙΤΑ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΟΥ	
	ΔΥΡΡΑΧΙΟΝ	ΠΟΕΙΝΟ	ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ	ΚΟΡΑΚΙΑΤΙΚΑ	ΠΑΧΙΑΝΙΚΑ	
	ΕΛΑΤΗ	ΠΟΥΛΙΘΡΑ	ΒΑΘΕΙΑ	ΚΟΡΟΓΟΝΙΑΝΙΚΑ	ΠΙΣΤΑΜΑΤΑ	
	ΖΑΤΟΥΝΑ	ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΗΣ	ΒΑΜΒΑΚΑ	ΚΟΤΡΑΦΙΟΝ	ΠΟΛΕΜΙΤΑΣ	
	ΖΙΓΟΒΙΣΤΙΟΝ	ΠΡΑΣΤΟΣ	ΒΑΧΟΣ	ΚΟΥΛΟΥΜΙΟΝ	ΠΟΛΥΧΡΑΒΟΣ	
	ΙΣΑΡΗΣ	ΠΥΡΓΑΚΙΟΝ	ΒΕΛΟΥΣΙ	ΚΟΥΝΟΣ	ΠΥΡΓΟΣ ΔΥΡΟΥ	
	ΚΑΡΔΑΡΑΣ	ΡΑΔΟΣ	ΓΕΡΜΑ	ΚΟΥΤΡΕΛΑ	ΠΥΡΡΙΧΟΣ	
	ΚΑΡΙΤΑΙΝΑ	ΣΑΠΟΥΝΑΚΑΙΚΑ	ΓΚΛΕΖΗ	ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΝ	ΡΕΙΧΙΑ	
	ΚΑΣΤΑΝΙΤΣΑ	ΣΤΡΕΜΝΙΤΣΑ	ΓΩΝΕΑ	ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ	ΡΙΓΑΝΟΧΩΡΑ	
	ΚΑΤΩ ΔΟΛΙΑΝΑ	ΤΥΡΟΣ	ΔΙΜΑΡΙΣΤΙΚΑ	ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ	ΣΚΑΛΤΣΟΤΙΑΝΙΚΑ	
	ΚΕΡΑΣΙΑ	ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΙΟΝ	ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ	ΛΑΓΙΑ	ΣΠΙΡΑ	
			ΔΡΥ	ΛΑΚΚΟΣ	ΣΤΑΥΡΙΟΝ	
			ΔΡΥΑΛΟΣ	ΛΑΜΠΟΚΑΜΠΟΣ	ΣΩΤΗΡΑΣ	
			ΔΡΥΜΟΣ	ΛΕΟΝΤΑΚΗΣ	ΤΡΙΝΤΑΦΥΛΛΙΑ	
			ΕΛΑΙΑ	ΛΙΜΑΝΙ ΙΕΡΑΚΑ	ΤΣΙΚΚΑΛΙΑ	
			ΕΞΩ ΝΥΜΦΙΟΝ	ΛΙΜΕΝΙΟΝ	ΤΣΟΠΑΚΑΣ	
			ΕΡΗΜΟΣ	ΛΟΓΓΑΡΙ	ΦΛΟΜΟΧΩΡΙΟΝ	
			ΙΕΡΑΚΑΣ	ΛΟΥΚΑΔΙΚΑ	ΦΡΑΓΚΟΥΛΙΑΣ	
			ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΧΩΡΑ	ΜΑΛΛΙΑΡΗ ΣΥΚΙΑ	ΧΑΡΑΚΑΣ	
			ΚΑΛΟΝΙΟΙ	ΜΑΡΑΘΟΣ	ΧΑΡΙΑ	
			ΚΑΛΟΠΥΡΓΟΣ	ΜΕΖΑΠΟΣ	ΧΑΡΟΥΛΑ	
			ΚΑΛΟΣ	ΜΕΣΑ ΧΩΡΑ	ΧΙΜΑΡΑ	

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Ενεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Ενότητα

Οι υψηλής αξίας και ποιότητας πολιτιστικοί πόροι αποτελούν ένα από τα ισχυρά σημεία της Περιφέρειας. Στο παρελθόν η Περιφέρεια διέθετε δύο πόλεις – κοιτίδες του Μυκηναϊκού πολιτισμού (Μυκήνες και Άργος), όπου μαζί με τις μεγάλες στρατιωτικές και ναυτικές δυνάμεις της Κορίνθου, της Σπάρτης και της αρχαίας Μεσσήνης, υπήρξαν από τις ηγέτιδες πόλεις-κράτη της αρχαιότητας.

Στην Περιφέρεια καταγράφονται από την UNESCO 3 Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Ο Αρχαιολογικός χώρος Ασκληπιείου Επιδαύρου (1988) ο οποίος αποτελούσε το θεραπευτικό κέντρο όλου του ελληνικού και ρωμαϊκού κόσμου. Ο τόπος ήταν αφιερωμένος σε θεότητες της ίασης στα μνημεία της ήταν αποτυπωμένη η εξέλιξη της ιατρικής από τη φάση κατά την οποία η ίαση εξαρτιόταν αποκλειστικά από τον θεό έως τη μετατροπή της σε επιστήμη. Ο Μυστράς (1989), βόρεια της Σπάρτης, υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα θρησκευτικά και διοικητικά κέντρα του Μεσαίων, αποτελείται από το μεσαιωνικό κάστρο και τον οικισμό, που κλείνει μέσα από τα τείχη του μονές, εκκλησίες, παρεκκλήσια, οικίες και παλάτια σε μια συνεχόμενη πορεία από τα μέσα του 13^{ου} αιώνα έως και το 1953. Οι Μυκήνες (1999) ήταν ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα του ελληνικού πολιτισμού, αποτελώντας ένα ισχυρό στρατιωτικό φρούριο που δέσποζε στο μεγαλύτερο μέρος της νότιας Ελλάδας. Ο Αρχαιολογικός Χώρος των Μυκηνών περιλαμβάνει την τειχισμένη ακρόπολη στην κορυφή του υψώματος, καθώς και διάσπαρτα ταφικά και οικιστικά συγκροτήματα έξω από αυτήν, κυρίως στα δυτικά και νοτιοδυτικά

Άλλοι σημαντικοί αρχαιολογικοί πόροι της Περιφέρειας είναι ο αρχαιολογικός χώρος της Μονεμβασιάς, η οποία αποτέλεσε ένα από τα σημαντικότερα στρατιωτικά και διοικητικά κέντρα της Βενετίας στην Ανατολική Μεσόγειο, το Ηραίο Άργους το οποίο αποτελούσε λατρευτικό χώρο της θεάς Ήρας, το Ιερό του Διός στην Νεμέα, το Ιερό Ορθίας Αρτέμιδος στην Λακωνία, ο αρχαιολογικός χώρος του Μενελαίου στην Σπάρτη, η αρχαία πόλη της Μαντινείας στην Αρκαδία, η αρχαία πόλη της Τίρυνθας η οποία κατοικήθηκε για 1^η φορά στη Νεολιθική εποχή (7^η-4^η χιλιετία π.χ.).

Επίσης, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου διασώζονται πλήθος οχυρωματικών κατασκευών όπως το Φρούριο του Παλαμηδίου στο Ναύπλιο, το οχυρό συγκρότημα Τρουπάκηδων, τα κάστρα της Καρύταινας, του Παράλιου Άστρους, της Ακροκορίνθου, της Πύλου, της Μεθώνης, της Κορώνης, του Πηδύματος, της Κυπαρισσίας κ.α.

Τέλος, στην Πελοπόννησο απαντάται και πλήθος αρχαιολογικών χώρων εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος όπως η Μονή Λουκούς Κυνουρίας, η Μονή Φιλοσόφου στον Λούσιο, η Μονή Αγίου Γεωργίου Φενεού, ο Ναός της Οδηγήτριας, η Ιερά Μονή Παναγίας του Βράχου κ.α.

Οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Πελοποννήσου χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 28: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου				
Αργολίδας	Αρκαδίας	Κορινθίας	Λακωνίας	Μεσσηνίας
Αρχαιολογικός χώρος Μυκηνών	Αρχαιολογικός χώρος Μαντινείας	Αρχαία Κόρινθος	Αρχαία Ακρόπολη Σπάρτης	Αρχαιολογικός χώρος Ανακτόρου Νέστορος
Αρχαιολογικός χώρος Τίρυνθας	Ιερό Αλέας Αθηνάς Τεγέας	Αρχαιολογικός χώρος Ισθμίας	Ιερό Ορθίας Αρτέμιδος	Αρχαιολογικός χώρος Μεσσήνης
Αρχαιολογικός χώρος Μίδεας	Θέατρο Τεγέας	Αρχαιολογικός χώρος Νεμέας	Κενοτάφιο Λεωνίδα	Αρχαιολογικός χώρος Περιστεριάς
Μυκηναϊκό Νεκροταφείο Δενδρών	Αρχαιολογικός χώρος Ορχομενού	Αρχαιολογικός χώρος Σικύωνος	Αμυκλαίον και Ιερό Απόλλωνος Αμυκλαίου	Αρχαιολογικός χώρος Βοϊδοκοιλιάς
Αρχαιολογικός χώρος Λέρνας	Αρχαιολογικός χώρος Μεγαλόπολης	Αρχαιολογικός χώρος Περαχώρας	Θολωτός τάφος Βαφειού	Αρχαιολογικός χώρος Μάλθης
Αρχαιολογικός Χώρος Ασκληπιείου Επιδαύρου	Μονή Λουκούς Κυνουρίας	Αρχαίος λιμένας Κεγχρεών	Αρχαιολογικός Χώρος Γυθείου (Αγορά)	Κάστρα Πύλου
Αρχαιολογικός χώρος Άργους	Μονή Φιλοσόφου στον Λούσιο	Αρχαίος λιμένας Λεχαιού	Μενελάειον Σπάρτης	Κάστρο Μεθώνης
Ηραίον Άργους	Ναός Αγίων Αποστόλων Λεονταρίου	Κάστρο Ακροκορινθου	Αρχαιολογικός χώρος Μυστρά	Κάστρο Κορώνης
Ακροναυπλία	Κάστρο Καρύταινας	Μονή Αγίου Γεωργίου Φενεού	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου Μονεμβασιάς	Οχυρό συγκρότημα Τρουπάκηδων
Φρούριο Παλαμηδίου	Παλαιά Επισκοπή Τεγέας	Ιερό Δήμητρας και Κόρης	Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου Γερακίου	Κτίριο Πασά στο Φρούριο Πύλου
Μπούρτζι	Καμενίτσα Γορτυνίας	Εξαμίλιο τείχος	Νέα Μονή Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων	Νιχώρια-Καρποφόρα
Παλαιά Πόλη Ναυπλίου	Ιερό της Δέσποινας-Λυκόσουρα	Ιερά Μονή Αγίου Βλασίου	Ναός αγίων Σεργίου και Βάκχου	Άγιος Ονούφριος
Ακρόπολη Αλιέων	Κάστρο Παράλιου Άστρους	Ιερά Μονή Θεοτόκου Καλών Νησιών	Ναός της Οδηγήτριας	Ακοβίτικα
Ακρόπολη Καζάρμας	Καφυές	Ιερά Μονή Παναγίας	Γέρακας Λακωνίας	Ανδρομονάστηρο
Αρχαία Αγορά Άργους	Λύκαιο Όρος	Ιερά Μονή Παναγίας του Βράχου	Πελλάνα Λακωνίας	Άνω Πόλη Κυπαρισσίας
Αρχαιολογικός χώρος της Ασίνης	Ιερό Ορθίας Αρτέμιδος	Ιερά Μονή Προφήτη Ηλία	Επίδαυρος-Λιμηρά	Ελληνικά Ανθείας-Αρχαία Θουρία
		Ιερό του Διός στη Νεμέα		Κάστρο Πηδήματος
				Κάστρο Κυπαρισσίας
				Κάστρο Ανδρούσας
				Ψάρι Τριφυλίας
				Ναυάγιο «Σαρκοφάγων» στη Σαπιέντζα Μεθώνης
				Ναυάγιο «Κιόνων» στη Σαπιέντζα Μεθώνης
				Οικισμός της Καστάνιας
				Οικισμός Μαυρομματίου Ιθώμης

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας Πελοποννήσου θα πρέπει να προστεθεί ο λαογραφικός πλούτος, οι σύγχρονες πολιτιστικές υποδομές όπως είναι τα μουσεία, τα λαογραφικά κέντρα και οι πινακοθήκες.

Τα σημαντικότερα μουσεία της Περιφέρειας είναι το αρχαιολογικό μουσείο Μυκηνών στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από τον αρχαιολογικό χώρο των Μυκηνών, το αρχαιολογικό μουσείο Ασκληπιείου Επιδαύρου το οποίο φιλοξενεί ευρήματα της πολυετούς ανασκαφής του Ιερού του Ασκληπιού, το αρχαιολογικό μουσείο Σπάρτης το οποίο φιλοξενεί ευρήματα από την επαρχία Λακεδαίμονος αλλά και από περιοχές της Ενότητας Λακωνίας, το αρχαιολογικό μουσείο της Αρχαίας Κορίνθου στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από την ευρύτερη περιοχή της Αρχαίας Κορίνθου, το αρχαιολογικό μουσείο του Μυστρά, το αρχαιολογικό μουσείο Άργους και το αρχαιολογικό μουσείο Ναυπλίου στο οποίο εκτίθενται ευρήματα σημαντικών κέντρων όπως η Τίρυνθα, η Ασίνη και το Μπερμπάτι.

Ο λαογραφικός πλούτος της περιοχής εκτίθενται στα λαογραφικά μουσεία της Περιφέρειας όπως το Λασκαρίδειο Λαογραφικό Μουσείο, το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα «Βασίλειος Παπαντωνίου» και το Λαογραφικό Μουσείο Στεμνίτσας.

Τα αναγνωρισμένα Μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στο πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 29: Μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου				
Αργολίδας	Αρκαδίας	Κορινθίας	Λακωνίας	Μεσσηνίας
Αρχαιολογικό Μουσείο Μυκηνών	Μουσείο Τρίπολης	Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Κορίνθου	Αρχαιολογικό Μουσείο Σπάρτης	Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσσηνίας
Αρχαιολογικό Μουσείο Ναυπλίου	Αρχαιολογικό Μουσείο Τεγέας	Αρχαιολογικό Μουσείο Ισθμίας	Μουσείο Πύργου Πικουλάκη	Αρχαιολογικό Μουσείο Χώρας
Αρχαιολογικό Μουσείο Ασκληπιείου Επιδαύρου	Αρχαιολογικό Μουσείο Άστρους	Αρχαιολογικό Μουσείο Νεμέας	Αρχαιολογική Συλλογή Μονεμβασιάς	Μουσείο Αρχαίας Μεσσήνης
Αρχαιολογικό Μουσείο Άργους	Αρχαιολογικό Μουσείο Λυκόσουρας	Μουσείο Σικύωνος	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυστρά	Αντωνοπούλειο Αρχαιολογικό Μουσείο
Λασκαρίδειο Λαογραφικό Μουσείο	Λαογραφικό Μουσείο Στεμνίτσας	Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχαίας Κορίνθου	Μουσείο Ελιάς και Ελληνικού Λαδιού	Μουσείο σιδηροδρόμων Δήμου Καλαμάτας
Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα «Βασίλειος Παπαντωνίου»	Υπαιθριο Μουσείο Υδροκίνησης	Μουσείο Περιβάλλοντος Στυμφαλίας		Πύργος Μούρτζινων-Μουσείο

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2018

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου βραβεύτηκαν το 2018 είκοσι εννέα παραλίες με γαλάζια σημαία. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Κορίνθου (7): Λουτράκι 1, Λουτράκι 2, Λουτράκι-Μπούτσι/Poseidon Resort, Βραχάτι, Κοκκώνι, Πευκιάς, Ξυλόκαστρο-Πευκιάς,
- Ενότητα Αργολίδας (3): Πόρτο Χέλι/AKS Hinitza Bay, Καραθώνα, Τολό,
- Ενότητα Αρκαδίας (4): Άγιος Ανδρέας-Μύλος, Ατσιγγανος, Καλλιστώ, Ξηροπήγαδο,
- Ενότητα Λακωνίας (9): Αρχάγγελος, Μεγάλη Άμμος, Μονεμβάσια, Νεάπολη, Πλύτρα-Παχιάμμος, Πορί, Τηγάνια, Μεγάλη Παραλία Σίμου-Σαρακίνικο, Βαθύ/Belle Helene Hotel και
- Ενότητα Μεσσηνίας (6): Ανατολική Καλαμάτα 1/Ανάσταση, Ανατολική Καλαμάτα 2-Τέρμα Ναυαρίνου, Βέργα-Αλμυρός, Μικρή Μαντίνεια, Μπούκα, Dunes Beach-Costa Navarino.

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ, 2018

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα λειτουργούν 58 μαρίνες που διαθέτουν 24.371 θέσεις ελλιμενισμού, με προσφορά υπηρεσιών υψηλού επιπέδου. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, καταγράφονται και 91 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.233 θέσεις ελλιμενισμού.

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου λειτουργούν επτά μαρίνες με 1.909 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Ενότητα Αργολίδας: Ερμιόνη (199 θέσεις) και Ναύπλιο (210 θέσεις),
- Ενότητα Λακωνίας: Μονεμβάσια (110 θέσεις),
- Ενότητα Μεσσηνίας: Καλαμάτα (250 θέσεις) και Πύλος (220 θέσεις) και
- Ενότητα Κορίνθου: Λουτράκι (700 θέσεις) και Ξυλόκαστρο (220 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια καταγράφονται και επτά Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (3 στην Λακωνία και 4 στην Αργολίδα) με 504 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού έχει προβεί για το 2019 στην αναγνώριση 57 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου έχουν αναγνωρισθεί δύο Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό υδρογεώτρησης I-ΙΑΜ-1 περιοχής Λουτρακίου Περαχώρας και
- Νερό Λουτρών Ωραίας Ελένης.

3.6 ΓΚΟΛΦ

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και συγκεκριμένα στην Ενότητα Μεσσηνίας (Costa Navarino) συναντάμε δύο γήπεδα γκολφ. Το par 71 γήπεδο The Dunes Course είναι 18 οπών και σχεδιάστηκε από τον Bernhard Langer σε συνεργασία με την European Golf Design ενώ σε κοντινή απόσταση βρίσκεται το παραθαλάσσιο par 71 γήπεδο 18 οπών The Bay Course, σχεδιασμένο από τον Robert Trent Jones Jr με διαδρομές ανάμεσα στους λόφους και τους ελαιώνες.

3.7 ΚΑΖΙΝΟ

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει στην επικράτεια της 1 Καζίνο, το Club Hotel Casino Λουτράκι στο Δήμο Λουτρακίου-Περαχώρας της Ενότητας Κορίνθου.

Η κοινοπραξία Club Hotel Casino Λουτράκι ιδρύθηκε το 1995 και μέσα στις εγκαταστάσεις του ξενοδοχείου λειτουργεί το καζίνο. Το καζίνο βρίσκεται σε απόσταση 80χλμ. από την πόλη της Αθήνας και μικρότερης της μιας ώρας από το Διεθνές Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος.

3.8 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει δύο Καταδυτικά Πάρκα που αφορούν ισάριθμους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους του Δήμου Πύλου. Το 1^ο πάρκο οριοθετείτε στον ενάλιο αρχαιολογικό χώρο της Μεθώνης. Στο συγκεκριμένο χώρο βρίσκονται, σε μικρό βάθος, τα ρωμαϊκά ναυάγια με τους κίονες από το περιστύλιο του ναού του Ηρώδη και οι γλυπτές σαρκοφάγοι της Τροίας από τιτανιούχο λίθο.

Το δεύτερο καταδυτικό πάρκο βρίσκεται στον όρμο του Ναυαρίνου και περιλαμβάνει το σύγχρονο ναυάγιο του δεξαμενόπλοιου «Irene Serenade» που βυθίστηκε σε βάθος 50μ. το 1978 και το κατάστρωμα του βρίσκεται σε βάθος 25μ.

3.9 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα είναι:

Κορινθίας

- Πίσια – Καταφύγιο – Πίντιζα – Ράχη Κουκουνάρι – Φανερωμένη,
- Όσιος Ποτάπιος – Πίντιζα,
- Οροπέδιο Ζήρειας – Κορυφή Ζήρειας,
- Χαράδρα Φλαμπουρίτσα και σπήλαιο Ερμή,
- Στενό – Κορυφή Ζήρειας – Οροπέδι – Λίμνη Δασίου – Άνω Τρίκαλα,
- Μυκηναϊκό μονοπάτι.

Αρκαδίας

- Λεβίδι – Καταφύγιο Μαινάλου – Ροεινό,
- Ελάτη – Ξεροβούνι – Ράδου,
- Αλωνίσταινα – Λεβίδι,
- Βυτίνα – Βλαχέρνα,
- Μονοπάτι Μαινάλου,
- Καστάνιτσα – κορυφή Μεγάλη Τούρλα,
- Κρεμαστή – Κυπαρίσσι,
- Κυπαρίσσι – Παλιοχώρα – Αγ. Βαρβάρα – Μπαμπάλα,
- Ζιγοβίσι – Δημητσάνα – Φαράγγι Λούσιου – Αρχαία Γόρτυνα,
- Ζιγοβίσι – Ελάτη – Βυτίνα.

Αργολίδας

- Αρχαίος Μυκηναϊκός δρόμος Μυκηνών – Πρόσυμνας.

Λακωνίας

- Κοκκινόγεια – ακρωτήριο Ταίναρο,
- Έξω Νύφι – Παναγία Κουρνού – Κιόνια – Θρόκαλου – Μελούπι (1.192μ.),
- Δρυμός – Παλιοχώρι – Θρόκαλου – Μελούπι (1.192μ.),
- Τμήμα του Ε4 από το καταφύγιο του Αναβρυτή,
- Πηγή Μαγγανιάρης – καταφύγιο – Χαλασμένο βουνό – Ρίντομο – Γαιτσές,
- Καταφύγιο Ταυγέτου – Πενταυλοί – Κουμουστά – Μονή Γόλας,
- Γεωργίτσι – Καστόρι,

- Τσίντζινα – Μονή Αγίων Αναργύρων,
- Τσίντζινα – Κελί – Ποτίστρες.

Μεσσηνίας

- Βέργα – κορυφή Καλάθιου Όρους – Προφήτης Ηλίας,
- Ταΰγετος – Ρέμα Μύλοι (Κοσκάρακα – Άβουρος),
- Φαράγγι Νούπαντης,
- Βόρειο – Πηγαδιώτικό γεφύρι – Πηγάδια – Άβουρο,
- Ταΰγετος (Βρύση Μαγγανιάρη – Καταφύγιο – Προφήτης Ηλίας),
- Καρδαμύλη κυκλική διαδρομή,
- Βοϊδοκοιλιά – Σπηλιά Νέστορα – Κάστρο Ναυαρίνου κυκλική διαδρομή.

3.10 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Τα κυριότερα αναρριχητικά πεδία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα είναι:

Κόρινθος

- Αναρριχητικό πεδίο Χούνη Κορινθίας, το πεδίο βρίσκεται μέσα στο στενό φαράγγι της Χούνης. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών της είναι VI – VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Σολωμός, βρίσκεται νότια της Κορίνθου, κοντά στο ομώνυμο χωριό. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι V – VIII,

Μεσσηνία

- Αναρριχητικό πεδίο Νεδούσα, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο ομώνυμο χωριό. Διαθέτει 50 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας 5b – 8a+/8b,
- Αναρριχητικό πεδίο Στάνη Λαγκάδας, το πεδίο βρίσκεται πολύ κοντά στο καταφύγιο Λαγκάδας στον επαρχιακό δρόμο Σπάρτης-Καλαμάτας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 6c,
- Αναρριχητικό πεδίο Τουρλίτσα Λαγκάδας, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο καταφύγιο Λαγκάδας στον επαρχιακό δρόμο Σπάρτης – Καλαμάτας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 6a – 6c,
- Αναρριχητικό πεδίο Αλώνι Λαγκάδας, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο καταφύγιο Λαγκάδας στον επαρχιακό δρόμο Σπάρτης – Καλαμάτας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 5a – 7b,
- Αναρριχητικό πεδίο Πέτσανες Λαγκάδας, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο καταφύγιο Λαγκάδας στον επαρχιακό δρόμο Σπάρτης – Καλαμάτας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 5c – 8a,

Αργολίδα

- Αναρριχητικό πεδίο Δίδυμα, το πεδίο βρίσκεται στο δρόμο προς Κρανίδι και Πόρτο Χέλι, στην κορυφή του βουνού σε υψόμετρο 1.100μ. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του είναι έως 4b – 8a,

Αρκαδία

- Αναρριχητικό πάρκο Λεωνιδίου, βρίσκεται κοντά στην ομώνυμη κωμόπολη. Διαθέτει πάνω από 1.000 διαδρομές με διαφορετικούς βαθμούς δυσκολίας.

3.11 ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η Περιφέρεια περιλαμβάνει δύο χιονοδρομικά κέντρα, το χιονοδρομικό κέντρο Μαινάλου και το χιονοδρομικό κέντρο Ζήρειας.

Το χιονοδρομικό κέντρο **Μαινάλου** βρίσκεται στην Ενότητα Αρκαδίας στο οροπέδιο της Οστρακίνας σε υψόμετρο 1.600μ., κάτω από την υψηλότερη κορυφή του Μαινάλου (Προφήτης Ηλίας 1.981μ.). Απέχει 162χλμ. από την Αθήνα, 120χλμ. από την Καλαμάτα και 30 χλμ. από την Τρίπολη. Το χιονοδρομικό διαθέτει 3 αναβατήρες και 7 πίστες (1 μαύρη, 3 κόκκινες, 2 μπλε και 1 πράσινη).

Το χιονοδρομικό κέντρο **Ζήρειας** βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο της Κυλλήνης (Ζήρειας) σε υψόμετρο 1.500μ, μόλις 10 χλμ. από τα Τρίκαλα Κορινθίας και 155χλμ. από την Αθήνα. Το χιονοδρομικό περιλαμβάνει μια πίστα αρχαρίων σκι (baby lift) 100μ. και πίστα για προχωρημένους με ένα μικρό αναβατήρα.

3.12 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Τα ορειβατικά καταφύγια που καταγράφονται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι:

- Καταφύγιο Ζήρειας Β (Δ. Λουκίσας), βρίσκεται σε υψόμετρο 1.680μ. στην τοποθεσία Πόρτες του Όρους Ζήρεια της Ενότητας Κορίνθου. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 16 άτομα.
- Καταφύγιο Μαινάλου «Πάνος Αλεξόπουλος», το καταφύγιο βρίσκεται στο κέντρο της Πελοποννήσου, στο οροπέδιο της Οστρακίνας της Ενότητας Αρκαδίας σε υψόμετρο 1.569μ. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 34 άτομα.
- Καταφύγιο Πάρνωνα, το καταφύγιο βρίσκεται στη θέση Αρνόμουσα, πάνω από το χωριό Βαμβακού Λακωνίας σε υψόμετρο 1.423μ. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 24 άτομα.
- Καταφύγιο Ταυγέτου, το καταφύγιο βρίσκεται στη θέση Βαρβάρα του όρους Ταυγέτου της Ενότητας Λακωνίας σε υψόμετρο 1.550. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 24 άτομα.

3.13 CANOE - ΚΑΥΑΚ

Λούσιος ποταμός: ο ποταμός Λούσιος προσφέρεται για δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού όπως το Rafting και το Canoe – Kayak. Σημείο εκκίνησης για το Canoe – Kayak το γεφύρι του Ατσίχολγλου κοντά στην Καρύταινα με τελικό προορισμό την συμβολή του ποταμού με τον Αλφειό. Επίσης, η εκκίνηση για τις διαδρομές Rafting είναι η γέφυρα του Λούσιου 5 χλμ. από την Καρύταινα με τελικό προορισμό την γέφυρα του «Κούκου» στον Αλφειό.

Λάδωνας Ποταμός: ο ποταμός Λάδωνας προσφέρεται για δραστηριότητες όπως το Canoe – Kayak και το Rafting τόσο για αρχάριους όσο και για πιο έμπειρους. Σημείο εκκίνησης για το Canoe – Kayak είναι το χωριό Δάφνη Αχαΐας. Επίσης, η τεχνητή λίμνη του Λάδωνα προσφέρει την δυνατότητα για Canoe – Kayak και Rafting.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2013 - 2018

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκε αύξηση κατά +62% (από 12,8 εκατ. το 2013 σε 20,8 εκατ. το 2018) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+119%, από 58 χιλ. το 2013 σε 127 χιλ. το 2018), Αττικής (+118%, από 2,6 εκατ. το 2013 σε 5,7 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+112%, από 76 χιλ. το 2013 σε 160 χιλ. το 2018) και Δυτικής Ελλάδας (+65%, από 224 χιλ. το 2013 σε 371 χιλ. το 2018). Σε απόλυτες διαφορές οι υψηλότερες αυξήσεις την περίοδο 2013 – 2018 καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+3,1 εκατ.), Κρήτης (+1,2 εκατ.), Νοτίου Αιγαίου (+1,4 εκατ.), Ιονίων Νήσων (+1,0 εκατ.) και Κεντρικής Μακεδονίας (+814 χιλ.).

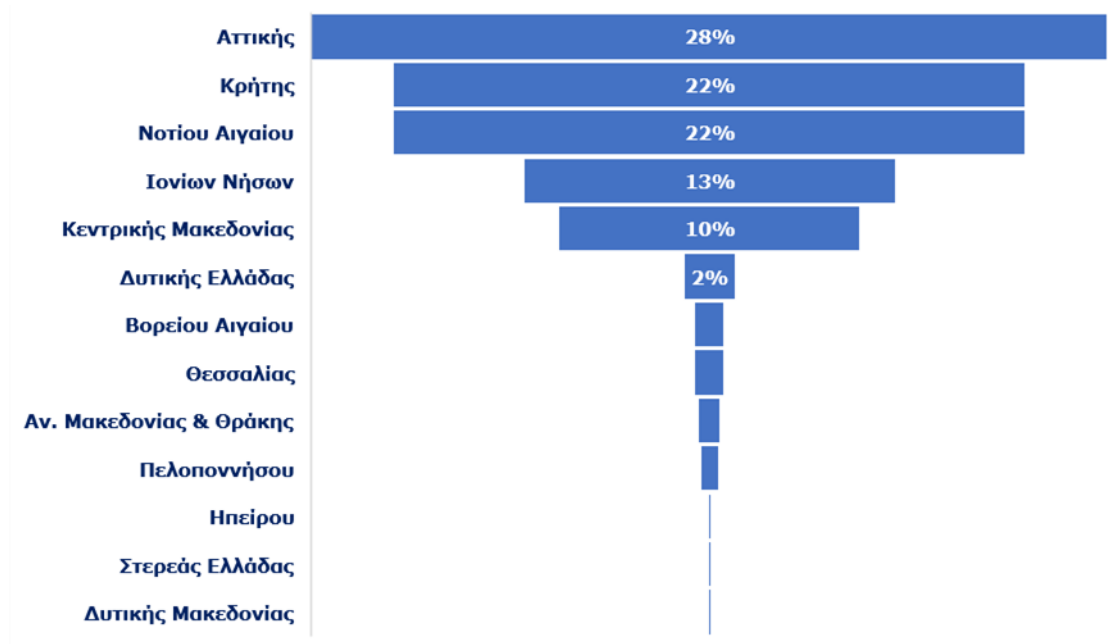
Πίνακας 30: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	2.622.609	3.394.561	4.159.014	4.524.944	4.799.157	5.729.403	118%
Κρήτης	3.323.978	3.533.754	3.483.319	3.900.169	4.250.971	4.555.421	37%
Νοτίου Αιγαίου	3.194.216	3.568.374	3.571.426	3.667.218	4.065.867	4.546.194	42%
Ιονίων Νήσων	1.630.111	1.859.023	1.916.497	2.139.491	2.347.704	2.675.700	64%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.351.378	1.569.814	1.556.788	1.710.606	1.928.874	2.165.736	60%
Δυτικής Ελλάδας	224.495	249.772	263.269	290.010	347.635	371.429	65%
Βορείου Αιγαίου	175.906	215.563	221.796	141.055	168.999	215.088	22%
Θεσσαλίας	154.056	173.955	171.373	186.868	197.706	205.926	34%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	75.814	75.818	85.993	88.509	129.739	160.370	112%
Πελοποννήσου	57.947	108.623	86.508	106.921	121.609	126.746	119%
Ηπείρου	0	0	0	0	3.232	9.845	
Στερεάς Ελλάδας	0	0	3.256	1.085	1.129	1.985	
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0	0	0	125	
Ελλάδα	12.810.510	14.749.257	15.519.239	16.756.876	18.362.622	20.763.968	62%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (28%), Κρήτης (22%), Νοτίου Αιγαίου (22%), Ιονίων Νήσων (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2018 το 95% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

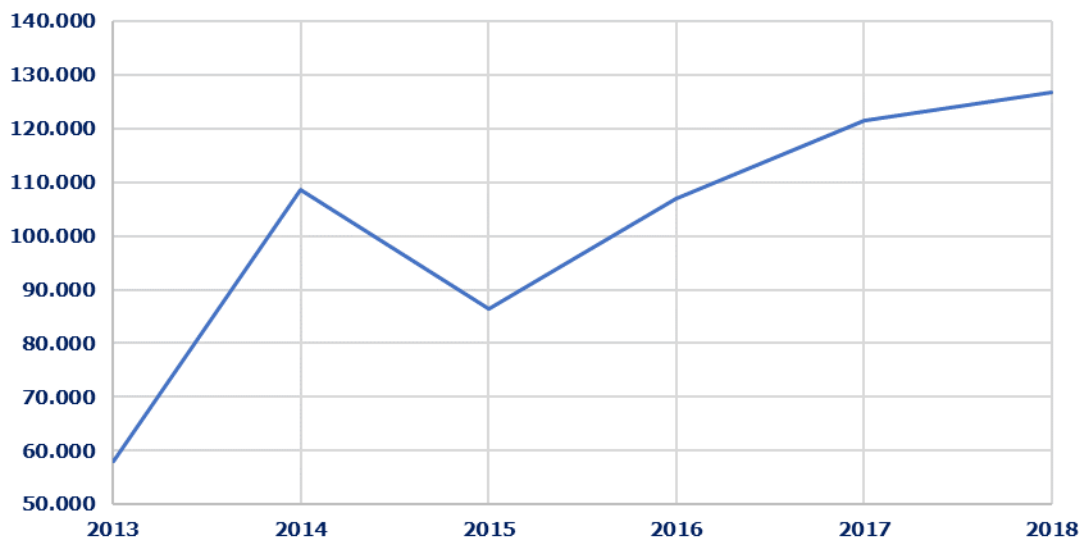
Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (Αεροδρόμιο Καλαμάτας) την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσαν αύξηση κατά +119% (από 58 χιλ. το 2013 σε 127 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε για το 2018 το 1% της διεθνούς επιβατικής κίνησης που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας.

Διάγραμμα 43: Εξέλιξη των διεθνών αεροπορικών αφίξεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2013 – 2018

Πηγή: ΥΠΑ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2013 - 2018, σημειώθηκε αύξηση στην κίνηση εσωτερικού κατά +75% (από 4,9 εκατ. το 2013 σε 8,6 εκατ. το 2018). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (-34%, από 10 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018). Τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+80% ή +1,8 εκατ. επισκέπτες), Νοτίου Αιγαίου (+99% ή +788 χιλ. επισκέπτες), Κεντρικής Μακεδονίας (+76% ή +497 χιλ. επισκέπτες), Κρήτης (+63% ή +384 χιλ. επισκέπτες) και Ιονίων Νήσων (+84% ή +115 χιλ. επισκέπτες). Η μικρότερη αύξηση καταγράφηκε στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+1%, από 4 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018).

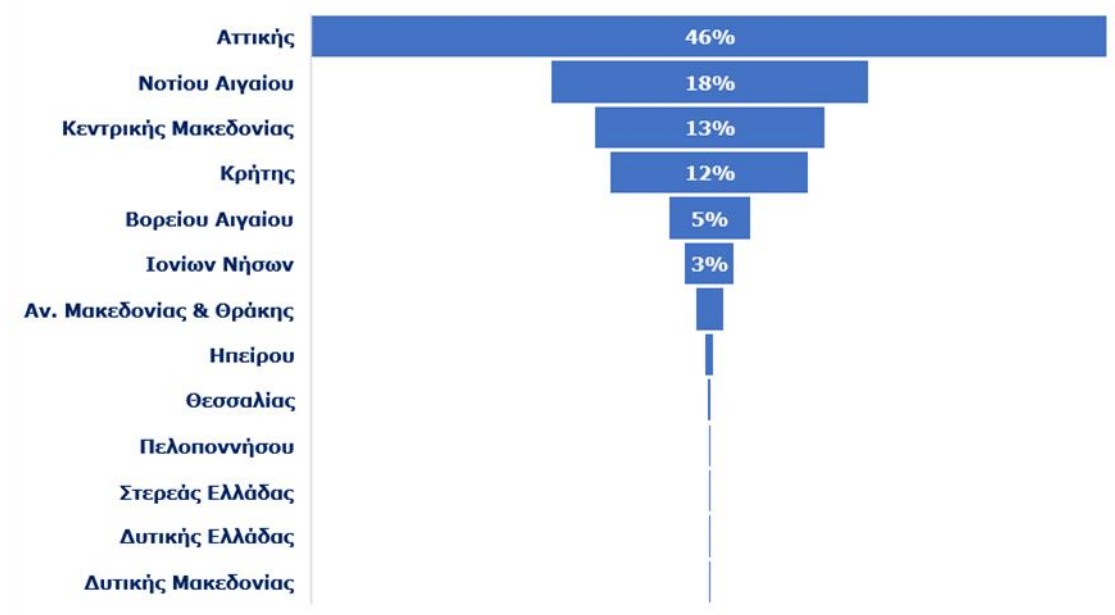
Πίνακας 31: Κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	2.215.379	2.689.631	3.282.544	3.640.410	3.758.129	3.976.701	80%
Νοτίου Αιγαίου	800.243	953.988	1.153.108	1.292.527	1.454.828	1.588.533	99%
Κεντρικής Μακεδονίας	655.359	888.459	1.097.676	1.109.598	1.197.084	1.152.806	76%
Κρήτης	611.513	707.540	897.968	949.392	999.180	995.895	63%
Βορείου Αιγαίου	331.776	362.481	372.542	387.042	393.266	410.659	24%
Ιονίων Νήσων	137.362	155.070	177.775	212.025	219.583	252.499	84%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	111.984	114.929	119.360	120.834	120.457	139.722	25%
Ηπείρου	31.866	39.424	43.048	48.083	44.239	44.456	40%
Θεσσαλίας	11.827	16.156	16.344	20.838	21.360	21.815	84%
Πελοποννήσου	9.535	7.977	6.821	6.712	15.851	11.168	17%
Στερεάς Ελλάδας	9.955	6.211	7.485	6.452	7.209	6.611	-34%
Δυτικής Ελλάδας	3.006	2.793	5.489	9.684	6.428	4.718	57%
Δυτικής Μακεδονίας	3.964	3.000	3.442	4.662	4.034	4.001	1%
Ελλάδα	4.933.769	5.947.659	7.183.602	7.808.259	8.241.648	8.609.584	75%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (18%), Κεντρικής Μακεδονίας (13%) και Κρήτης (12%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2018 το 90% της εσωτερικής κίνησης της Ελλάδας.

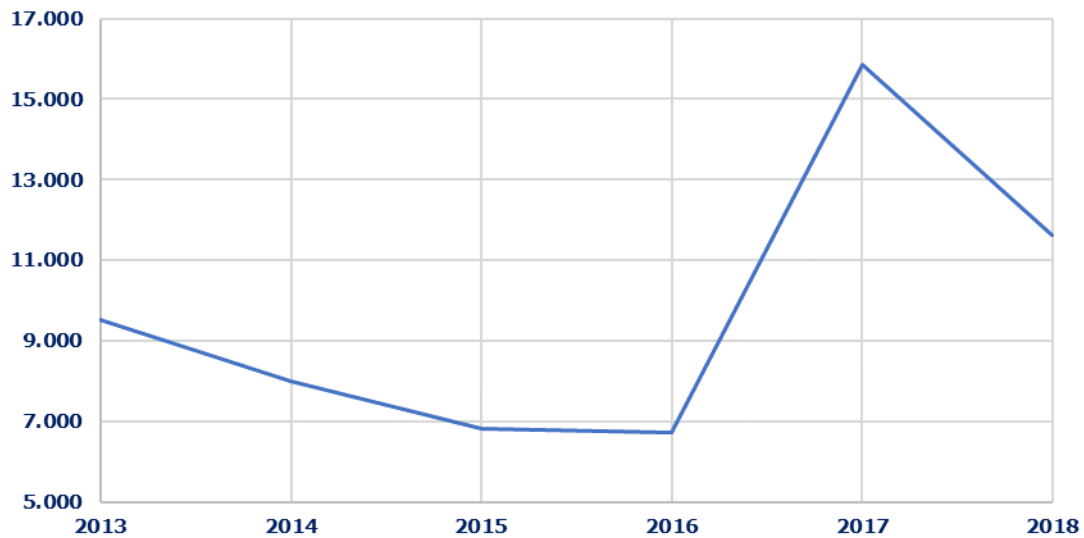
Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (Αεροδρόμιο Καλαμάτας) την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +22% (από 10 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε το 2018 το 0,1% της κίνησης εσωτερικού που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας.

Διάγραμμα 45: Εξέλιξη της αεροπορικής κίνησης εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2013 – 2018

Πηγή: ΥΠΑ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση) εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας. Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2013 – 2018, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν μείωση κατά -1% (από 70,8 εκατ. το 2013 σε 70,2 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αττικής (-18%, από 36,4 εκατ. το 2013 σε 29,8 εκατ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-24%, από 5,8 εκατ. το 2013 σε 4,4 εκατ. το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (-7%, από 2,4 εκατ. το 2013 σε 2,2 εκατ. το 2018).

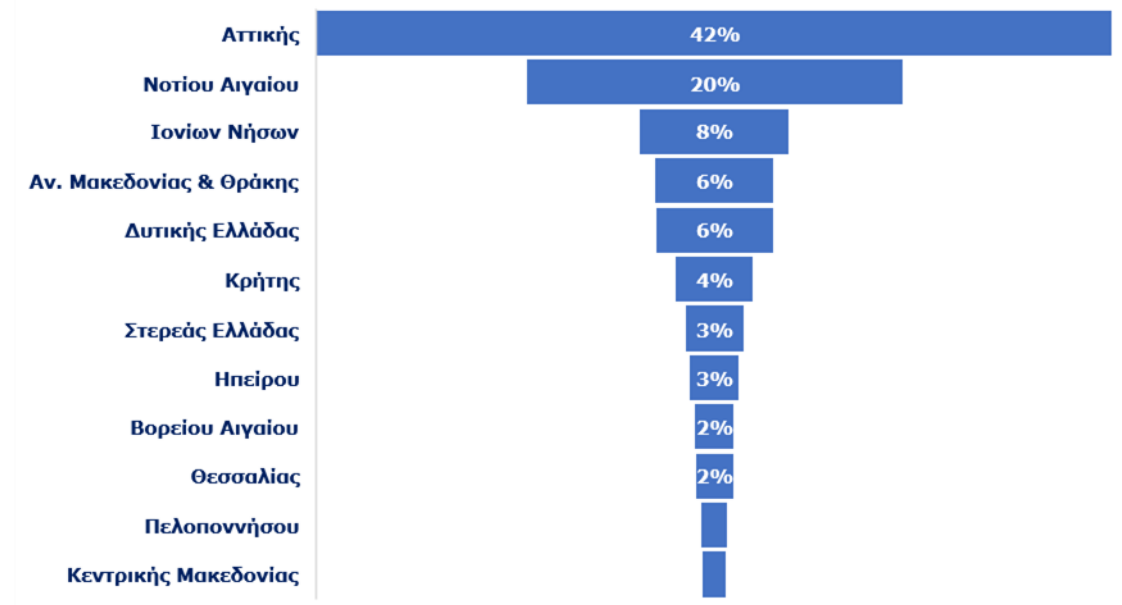
Πίνακας 32: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	36.353.806	29.129.874	28.950.459	27.795.511	29.315.860	29.775.672	-18%
Νοτίου Αιγαίου	9.972.232	11.178.355	11.040.557	11.511.849	13.023.588	14.117.081	42%
Ιονίων Νήσων	4.802.410	4.981.852	4.700.327	4.895.180	5.224.639	5.604.635	17%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.289.445	3.681.335	3.942.035	4.200.682	4.392.321	4.432.651	35%
Δυτικής Ελλάδας	5.789.761	6.494.926	6.249.616	4.271.304	4.312.585	4.413.601	-24%
Κρήτης	2.446.140	2.685.989	2.268.104	2.430.335	2.805.390	2.936.979	20%
Στερεάς Ελλάδας	2.350.808	2.119.732	2.114.039	2.079.675	2.112.974	2.196.668	-7%
Ηπείρου	1.599.345	1.615.320	1.560.773	1.615.324	1.776.662	1.879.806	18%
Θεσσαλίας	1.298.652	1.352.840	1.309.660	1.387.309	1.500.274	1.499.130	15%
Βορείου Αιγαίου	1.343.633	1.345.520	1.715.910	1.475.599	1.475.875	1.447.094	8%
Κεντρικής Μακεδονίας	806.891	846.389	837.902	981.700	965.920	993.338	23%
Πελοποννήσου	734.768	830.375	540.283	727.890	977.712	894.677	22%
Ελλάδα	70.787.891	66.262.507	65.229.665	63.372.358	67.883.800	70.191.332	-1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (42%) και Νοτίου Αιγαίου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 62% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2018.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου για το 2018 αντιπροσωπεύει το 1% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2013-2018 αύξηση κατά +22% (από 735 χιλ. το 2013 σε 895 χιλ. το 2018). Στις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση την Ενότητα Μεσσηνίας (-100%, από 6 χιλ. το 2013 σε 0 αφίξεις το 2018). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Λακωνίας (+25%, από 564 χιλ. το 2013 σε 703 χιλ. το 2018) και Αργολίδας (+16%, από 165 χιλ. το 2013 σε 192 χιλ. το 2018). Οι υπόλοιπες Ενότητες δεν καταγράφουν ακτοπλοϊκή κίνηση.

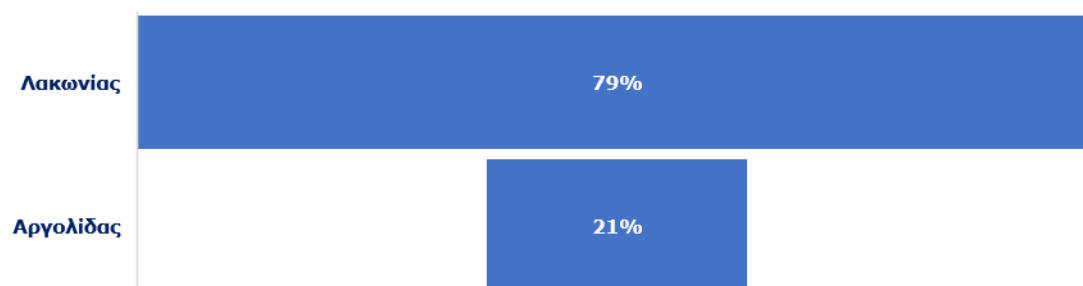
Πίνακας 33: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Λακωνίας	563.980	632.545	342.421	543.915	778.075	703.048	25%
Αργολίδας	165.279	192.915	193.420	180.943	199.599	191.629	16%
Μεσσηνίας	5.509	4.915	4.442	3.032	38	0	-100%
Πελοπόννησος	734.768	830.375	540.283	727.890	977.712	894.677	22%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2018, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Λακωνίας αντιπροσωπεύει το 79% της ακτοπλοϊκής κίνησης και η Αργολίδα το υπόλοιπο 21%.

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2013-2018 σημείωσαν αύξηση κατά +21% (από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018). Επιμέρους, διακινηθέντες εξωτερικού καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (+22%, από 780 χιλ. το 2013 σε 955 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-12%, από 559 χιλ. το 2013 σε 490 χιλ. το 2018) και Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+230%, από 106 χιλ. το 2013 σε 350 χιλ. το 2018). Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν μείωση στους διακινηθέντες τους κατά -74% (από 50 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018).

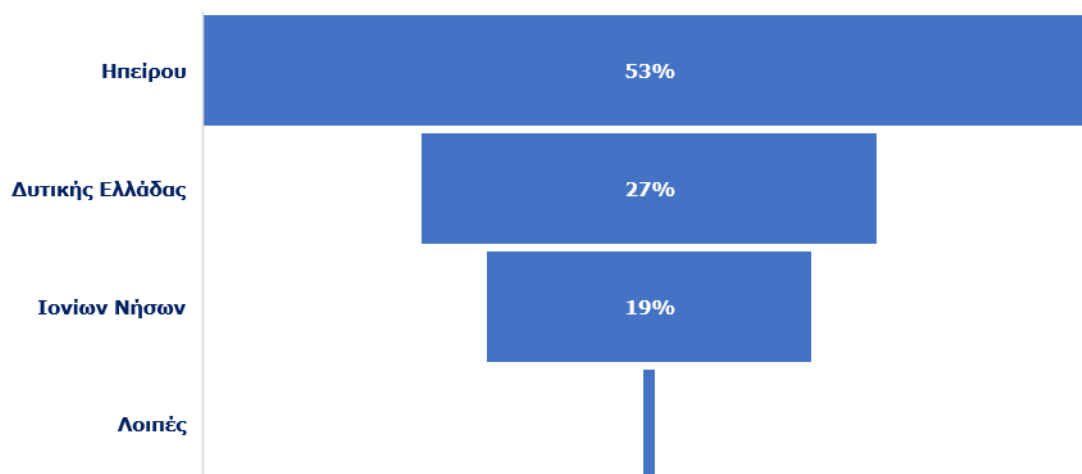
Πίνακας 34: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ηπείρου	780.142	928.975	971.012	836.566	918.972	955.379	22%
Δυτικής Ελλάδας	559.486	590.328	603.312	497.313	500.725	489.583	-12%
Ιονίων Νήσων	105.902	138.566	162.221	186.634	262.103	349.764	230%
Λοιπές	50.205	11.282	5.631	6.722	18.147	12.932	-74%
Ελλάδα	1.495.735	1.669.151	1.742.176	1.527.235	1.699.947	1.807.658	21%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξέγρσσία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (53%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (19%) και Λοιπών (1%).

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2013 - 2018

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε μείωση την περίοδο 2013 – 2018 κατά -20% (από 4.288 το 2013 σε 3.410 το 2018). Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως μετά το 2016, στην πολιτική αναταραχή (αποτυχημένο πραξικόπημα) και στους φόβους ασφαλείας (τρομοκρατία) στην γειτονική Τουρκία, αφού τα αξιοθέατα σε Ελλάδα και Τουρκία πλασάρονται από τις εταιρίες κρουαζιέρας σε κοινά πακέτα.

Πίνακας 35: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

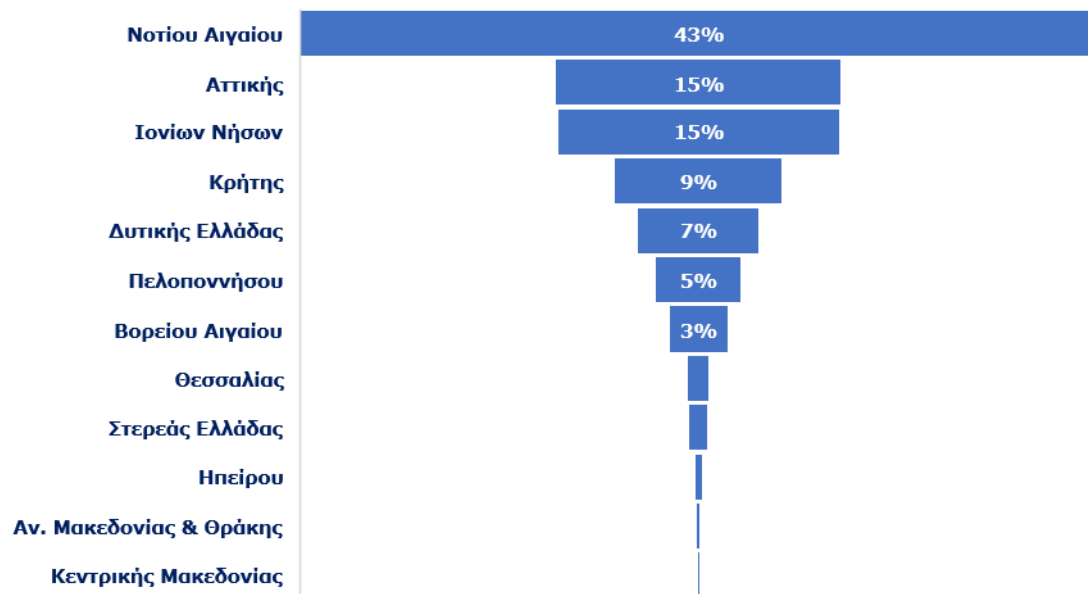
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	1.870	1.714	1.989	1.875	1.455	1.466	-22%
Αττικής	751	638	680	708	607	526	-30%
Ιονίων Νήσων	614	487	527	587	477	520	-15%
Κρήτης	282	286	293	303	279	308	9%
Δυτικής Ελλάδας	309	253	245	276	273	223	-28%
Πελοποννήσου	142	130	165	204	161	157	11%
Βορείου Αιγαίου	133	136	155	137	53	109	-18%
Θεσσαλίας	48	71	88	72	18	40	-17%
Στερεάς Ελλάδας	88	50	83	92	74	35	-60%
Ηπείρου	18	17	11	11	8	14	-22%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	15	26	23	19	6	7	-53%
Κεντρικής Μακεδονίας	18	31	35	23	4	5	-72%
Ελλάδα	4.288	3.839	4.294	4.307	3.415	3.410	-20%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στην κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στους λιμένες τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+11%, από 142 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 157 κρουαζιερόπλοια το 2018) και Κρήτης (+9%, από 282 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 308 κρουαζιερόπλοια το 2018).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (43%), η Αττική (15%), τα Ιόνια Νησιά (15%), η Κρήτη (9%) και η Δυτική Ελλάδα (7%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 89% της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά λιμάνι

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου υποδέχτηκε το 2018 το 5% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +11% (από 142 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 157 κρουαζιερόπλοια το 2018). Αναφορικά με τα επιμέρους λιμάνια, η εικόνα είναι μικτή, με τα λιμάνια του Ναυπλίου (+39%, από 54 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 75 κρουαζιερόπλοια το 2018), της Μονεμβασιάς (+48%, από 29 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 43 κρουαζιερόπλοια το 2018) και της Καλαμάτας (+33%, από 6 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 8 κρουαζιερόπλοια το 2018) να καταγράφουν αύξηση και το λιμάνι του Γυθείου (-55%, από 40 το 2013 σε 18 το 2018) μείωση. Η κίνηση στο λιμάνι της Πύλου την περίοδο 2013 – 2018 δεν εμφάνισε διαφοροποίηση (από 13 το 2013 σε 13 το 2018).

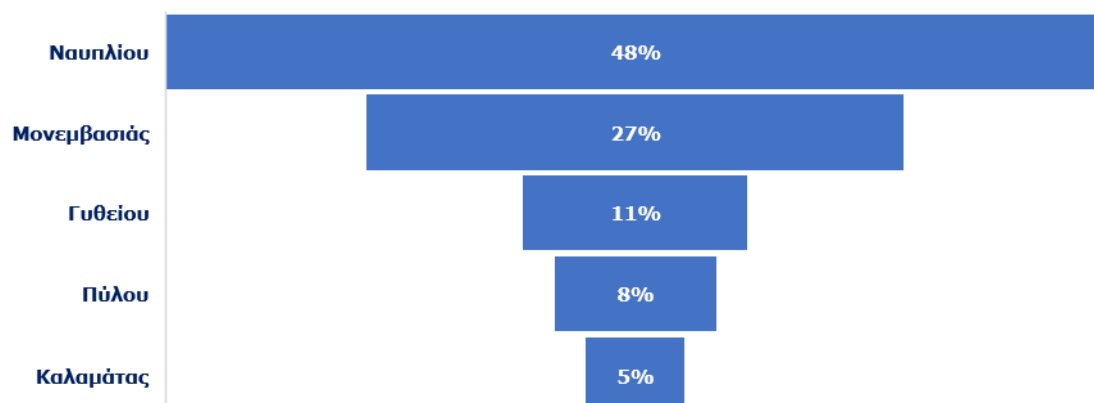
Πίνακας 36: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2013 – 2018

Λιμάνι	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ναυπλίου	54	46	62	94	86	75	39%
Μονεμβασιάς	29	39	38	44	39	43	48%
Γυθείου	40	20	23	33	16	18	-55%
Πύλου	13	9	11	5	9	13	0%
Καλαμάτας	6	16	31	28	11	8	33%
Πελοπόννησος	142	130	165	204	161	157	11%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι του Ναυπλίου (48%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Μονεμβασιάς (27%), του Γυθείου (11%), της Πύλου (8%) και της Καλαμάτας (5%).

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Λιμάνι, 2018

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε μείωση την περίοδο 2013 – 2018 κατά -15% (από 5,7 εκατ. το 2013 σε 4,8 εκατ. το 2018). Η αίσθηση ανασφάλειας στην Τουρκία, όπως προαναφέραμε άνωθεν, συνέβαλε στην μείωση της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων και κατ' επέκταση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας αφού τα δρομολόγια πολλών κρουαζιερόπλοιων συμπεριλάμβαναν προορισμούς και αξιοθέατα και της Ελλάδας και της Τουρκίας.

Πίνακας 37: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

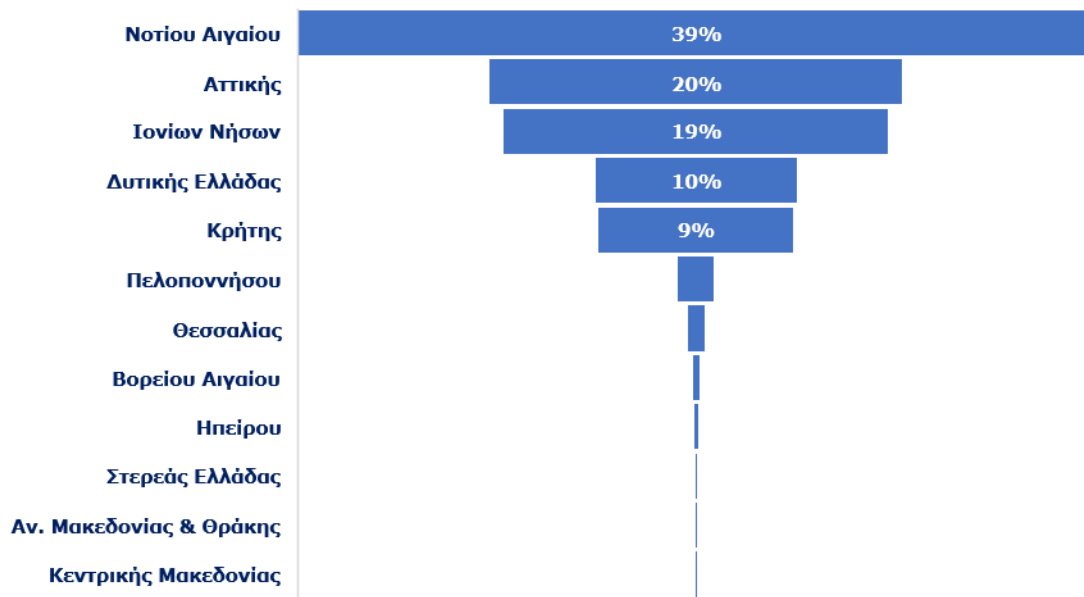
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	1.978.538	1.886.537	1.996.720	2.000.688	1.764.651	1.844.651	-7%
Αττικής	1.316.947	1.086.444	1.026.014	1.141.850	1.074.263	961.724	-27%
Ιονίων Νήσων	914.475	771.353	802.316	859.554	754.383	894.190	-2%
Δυτικής Ελλάδας	765.244	585.624	460.972	505.854	567.999	469.693	-39%
Κρήτης	440.288	329.709	355.699	413.655	340.033	453.677	3%
Πελοποννήσου	90.814	85.648	108.543	106.666	53.790	85.633	-6%
Θεσσαλίας	24.030	62.973	76.051	44.432	11.767	41.647	73%
Βορείου Αιγαίου	95.800	83.635	76.803	83.587	29.316	17.109	-82%
Ηπείρου	5.558	4.208	4.057	8.179	9.088	12.650	128%
Στερεάς Ελλάδας	8.141	8.309	17.851	14.848	14.423	3.628	-55%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7.469	13.087	13.061	6.042	3.226	2.538	-66%
Κεντρικής Μακεδονίας	14.585	19.720	26.356	18.876	2.424	1.502	-90%
Ελλάδα	5.661.889	4.937.247	4.964.443	5.204.231	4.625.363	4.788.642	-15%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+3%, από 440 χιλ. το 2013 σε 454 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+73%, από 24 χιλ. το 2013 σε 42 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+128%, από 6 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2018, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (39%), η Αττική (20%), τα Ιόνια Νησιά (19%), η Δυτική Ελλάδα (10%) και η Κρήτη (9%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 97% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου υποδέχτηκε το 2018 το 2% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας την περίοδο 2013 – 2018 στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσαν μείωση κατά -6% (από 91 χιλ. το 2013 σε 86 χιλ. το 2018). Η εικόνα στα επιμέρους λιμάνια της Περιφέρειας είναι μικτή, με τα λιμάνια του Ναυπλίου (+144%, από 24 χιλ. το 2013 σε 58 χιλ. το 2018) και της Καλαμάτας (+133%, από 3 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τα λιμάνια της Μονεμβασιάς (-21%, από 12 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018), του Γυθείου (-82%, από 48 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018) και της Πύλου (-36%, από 4 χιλ. το 2013 σε 3 χιλ. το 2018) μείωση. Επίσης, αξιοσημείωτο για την Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι ότι ενώ καταγράφει αύξηση της κίνησης κρουαζιερόπλοιων κατά +11% οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας σημείωσαν μείωση κατά -6%.

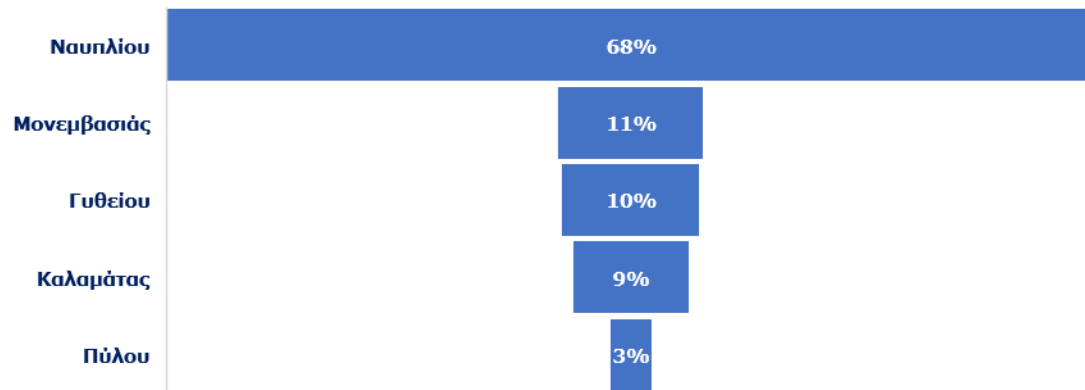
Πίνακας 38: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2013 – 2018

Λιμάνι	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ναυπλίου	23.732	26.050	46.075	51.551	29.689	57.894	144%
Μονεμβασιάς	11.621	22.068	10.391	12.904	7.742	9.154	-21%
Γυθείου	48.200	18.144	10.448	13.019	6.738	8.642	-82%
Καλαμάτας	3.128	17.951	38.549	28.132	8.020	7.281	133%
Πύλου	4.133	1.435	3.080	1.060	1.601	2.662	-36%
Πελοπόννησος	90.814	85.648	108.543	106.666	53.790	85.633	-6%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Περιφέρειας Πελοποννήσου για το 2018, παρατηρούμε ότι το λιμάνι του Ναυπλίου (68%) υποδέχτηκε τον μεγαλύτερο όγκο αφίξεων και ακολουθούν τα λιμάνια της Μονεμβασιάς (11%), του Γυθείου (10%), της Καλαμάτας (9%) και της Πύλου (3%).

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Λιμάνι, 2018

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2013 - 2018

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα Μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +69% (από 3,4 εκατ. επισκέπτες το 2013 σε 5,7 εκατ. επισκέπτες το 2018), απόρροια της αύξησης κατά +68% (από 17.920 χιλ. το 2013 σε 30.123 χιλ. το 2018) στον αριθμό των διεθνών αφίξεων που καταγράφηκε στην Ελλάδα για την ίδια περίοδο.

Πίνακας 39: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 – 2018

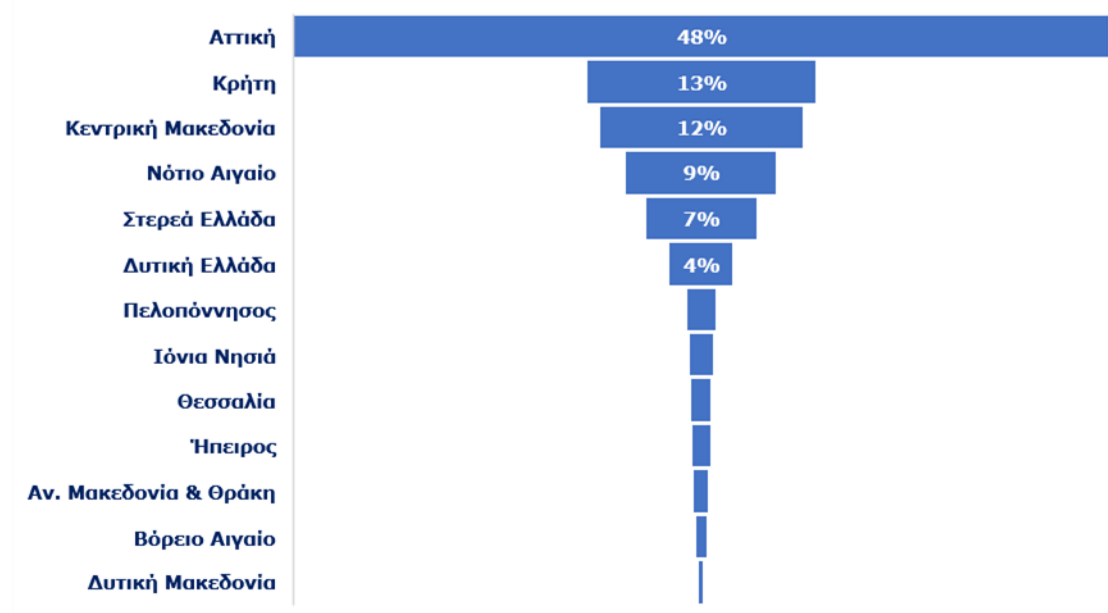
Επισκέπτες σε Μουσεία ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018							
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	1.743.523	2.162.221	2.295.545	2.155.754	2.518.113	2.733.790	57%
Κρήτη	229.940	297.569	312.274	461.751	590.311	767.262	234%
Κεντρική Μακεδονία	311.601	465.487	541.193	653.068	668.906	683.282	119%
Νότιο Αιγαίο	418.704	482.626	478.588	432.124	500.781	506.030	21%
Στερεά Ελλάδα	193.104	246.396	276.968	263.487	327.025	372.461	93%
Δυτική Ελλάδα	147.275	173.800	174.653	169.352	199.715	214.714	46%
Πελοπόννησος	74.274	73.242	69.232	81.002	94.851	99.970	35%
Ιόνια Νησιά	70.684	60.001	61.135	67.130	70.631	78.670	11%
Θεσσαλία	43.922	45.826	40.395	56.438	59.064	68.256	55%
Ήπειρος	46.591	50.014	56.059	54.253	58.377	65.276	40%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	32.369	40.594	41.502	35.037	45.940	51.064	58%
Βόρειο Αιγαίο	52.534	49.570	50.847	35.669	42.682	41.440	-21%
Δυτική Μακεδονία	12.250	7.005	7.451	8.570	11.945	17.427	42%
Ελλάδα	3.376.771	4.154.351	4.405.842	4.473.635	5.188.341	5.699.642	69%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε Μουσεία, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-21%, από 53 χιλ. το 2013 σε 41 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+57%, από 1,7 εκατ. το 2013 σε 2,7 εκατ. το 2018), Κρήτη (+234%, από 230 χιλ. το 2013 σε 767 χιλ. το 2018), Κεντρική Μακεδονία (+119%, από 312 χιλ. το 2013 σε 683 χιλ. το 2018), Νότιο Αιγαίο (+21%, από 419 χιλ. το 2013 σε 506 χιλ. το 2018), Στερεά Ελλάδα (+93%, από 193 χιλ. το 2013 σε 372 χιλ. το 2018), Δυτική Ελλάδα (+46%, από 147 χιλ. το 2013 σε 215 χιλ. το 2018), Πελοπόννησος (+35%, από 74 χιλ. το 2013 σε 100 χιλ. το 2018), Ιόνια Νησιά (+11%, από 71 χιλ. το 2013 σε 79 χιλ. το 2018), Θεσσαλία (+55%, από 44 χιλ. το 2013 σε 68 χιλ. το 2018), Ήπειρος (+40%, από 47 χιλ. το 2013 σε 65 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+58%, από 32 χιλ. το 2013 σε 51 χιλ. το 2018) και Δυτική Μακεδονία (+42%, από 12 χιλ. το 2013 σε 17 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2018 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές επισκέψεις (48%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (13%), η Κεντρική Μακεδονία (12%) και το Νότιο Αιγαίο (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2018.

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2018 κατείχε το 2% του συνόλου των επισκεπτών σε μουσεία της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +35% (από 74 χιλ. το 2013 σε 100 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική: Μεσσηνίας (+26%, από 30 χιλ. το 2013 σε 38 χιλ. το 2018), Αργολίδας (+43%, από 22 χιλ. το 2013 σε 31 χιλ. το 2018), Λακωνίας (+19%, από 17 χιλ. το 2013 σε 20 χιλ. το 2018), Αρκαδίας (+186%, από 2 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018) και Κορινθίας (+34%, από 3 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018).

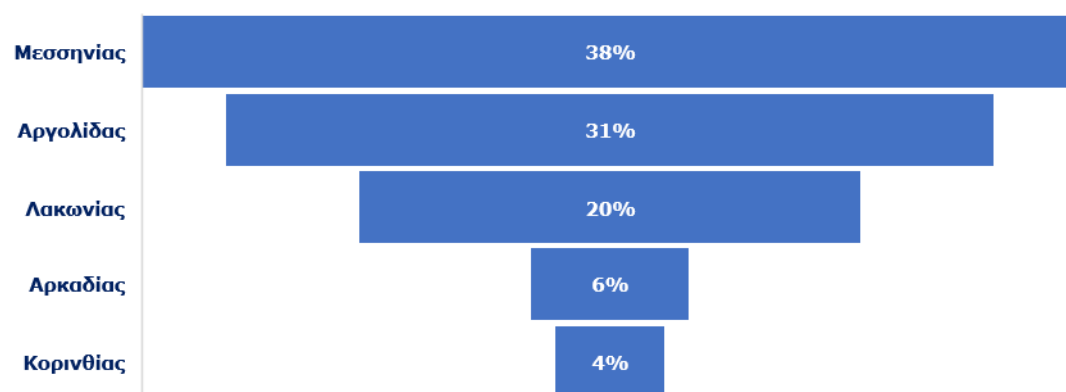
Πίνακας 40: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Μεσσηνίας	29.867	30.275	24.404	32.882	36.181	37.779	26%
Αργολίδας	21.765	20.329	21.591	20.965	28.448	31.062	43%
Λακωνίας	17.062	18.892	18.110	16.232	18.174	20.242	19%
Αρκαδίας	2.246	996	1.054	6.438	7.051	6.433	186%
Κορινθίας	3.334	2.750	4.073	4.485	4.997	4.454	34%
Πελοπόννησος	74.274	73.242	69.232	81.002	94.851	99.970	35%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία για το 2018, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Μεσσηνίας (38%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Αργολίδας (31%), Λακωνίας (20%), Αρκαδίας (6%) και Κορινθίας (4%).

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ 2013 - 2018

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2013 - 2018 σημείωσε αύξηση κατά +58% (από 8,2 εκατ. το 2013 σε 12,9 εκατ. το 2018).

Πίνακας 41: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

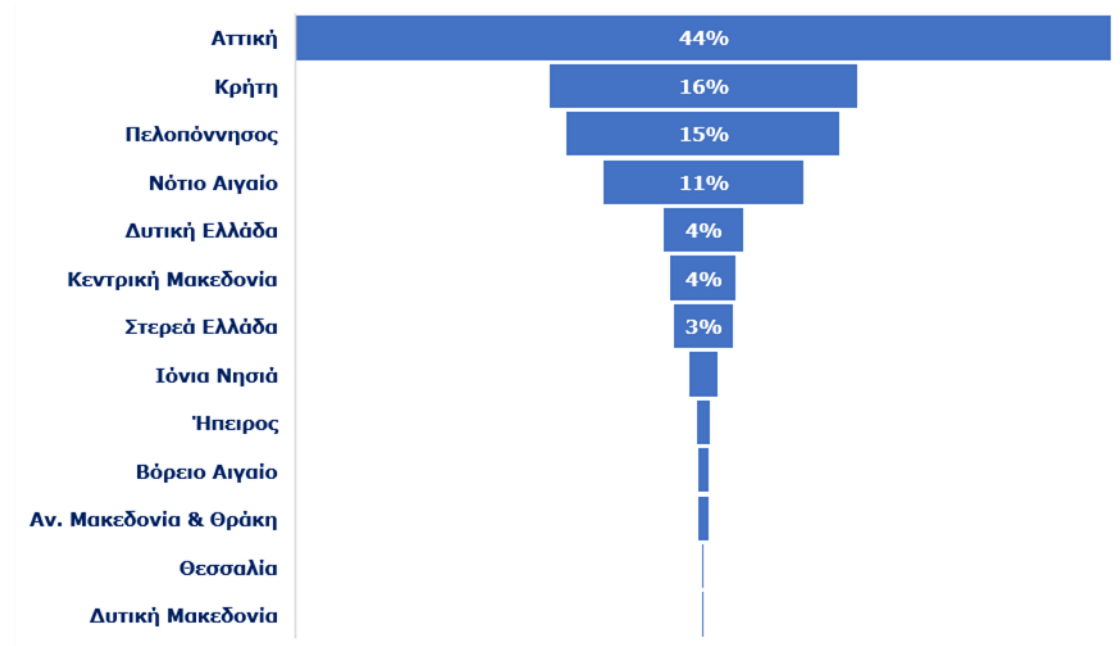
Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018							
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	2.772.044	3.618.412	4.145.093	3.960.512	4.910.124	5.611.977	102%
Κρήτη	1.549.062	1.567.924	1.482.109	1.451.026	1.747.669	2.123.640	37%
Πελοπόννησος	995.098	1.374.832	1.441.529	1.388.340	1.637.613	1.885.649	89%
Νότιο Αιγαίο	1.438.391	1.776.129	1.638.165	1.198.314	1.311.872	1.378.335	-4%
Δυτική Ελλάδα	504.597	514.353	486.368	482.250	549.546	557.467	10%
Κεντρική Μακεδονία	310.823	351.211	350.106	340.854	389.372	457.872	47%
Στερεά Ελλάδα	231.085	297.117	324.175	294.322	351.855	409.872	77%
Ιόνια Νησιά	173.198	226.918	236.949	225.166	185.690	206.550	19%
Ήπειρος	46.422	81.104	80.677	81.196	79.686	91.051	96%
Βόρειο Αιγαίο	74.285	60.479	53.177	59.288	72.438	84.862	14%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53.064	62.186	63.209	59.633	63.213	72.938	37%
Θεσσαλία	16.640	19.856	15.817	21.454	18.756	18.848	13%
Δυτική Μακεδονία	2.180	2.640	2.679	2.318	1.263	2.010	-8%
Ελλάδα	8.166.889	9.953.161	10.320.053	9.564.673	11.319.097	12.901.071	58%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους, με εξαίρεση το Νότιο Αιγαίο (-4%, από 1,4 εκατ. το 2013 σε 1,4 εκατ. το 2018) και τη Δυτική Μακεδονία (-8%, από 2 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+102%, από 2,8 εκατ. το 2013 σε 5,6 εκατ. το 2018), Κρήτη (+37%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 2,1 εκατ. το 2013), Πελοπόννησος (+89%, από 995 χιλ. το 2013 σε 1,9 εκατ. το 2018), Δυτική Ελλάδα (+10%, από 505 χιλ. το 2013 σε 557 χιλ. το 2018), Κεντρική Μακεδονία (+47%, από 311 χιλ. το 2013 σε 458 χιλ. το 2018), Στερεά Ελλάδα (+77%, από 231 χιλ. το 2013 σε 410 χιλ. το 2018), Ιόνια Νησιά (+19%, από 173 χιλ. το 2013 σε 207 χιλ. το 2018), Ήπειρο (+96%, από 46 χιλ. το 2013 σε 91 χιλ. το 2018), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 74 χιλ. το 2013 σε 85 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+37%, από 53 χιλ. το 2013 σε 83 χιλ. το 2018) και Θεσσαλία (+13%, από 17 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει σχεδόν τα 2/5 των επισκέψεων (44%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), η Πελοπόννησος (15%) και το Νότιο Αιγαίο (11%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 85% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2018.

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2018 αντιπροσώπευε το 15% του συνόλου των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +89% (από 995 χιλ. το 2013 σε 1,9 εκατ. το 2018). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική: Αργολίδας (+85%, από 701 χιλ. το 2013 σε 1,3 εκατ. το 2018), Κορινθίας (+57%, από 149 χιλ. το 2013 σε 234 χιλ. το 2018), Μεσσηνίας (+279%, από 55 χιλ. το 2013 σε 208 χιλ. το 2018), Λακωνίας (+64%, από 89 χιλ. το 2013 σε 146 χιλ. το 2018) και Αρκαδίας (+169%, από 576 επισκέπτες το 2013 σε 2 χιλ. το 2018).

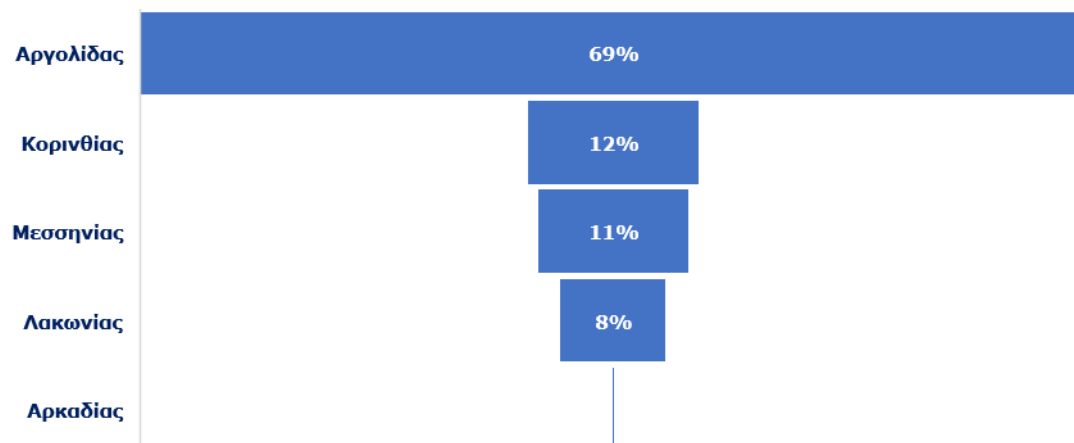
Πίνακας 42: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αργολίδας	701.248	997.321	1.072.838	943.136	1.095.253	1.295.891	85%
Κορινθίας	149.136	187.556	170.704	189.839	225.479	234.118	57%
Μεσσηνίας	54.973	75.597	80.167	140.257	189.451	208.154	279%
Λακωνίας	89.165	113.815	117.010	114.293	125.549	145.939	64%
Αρκαδίας	576	543	810	815	1.881	1.547	169%
Πελοπόννησος	995.098	1.374.832	1.441.529	1.388.340	1.637.613	1.885.649	89%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2018, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Αργολίδας (69%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Κορινθίας (12%), Μεσσηνίας (11%), Λακωνίας (8%) και Αρκαδίας (0,1%).

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016 - 2018

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016 - 2018

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων⁵, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών⁶. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 - 2018 αυξήθηκαν κατά +23% (από 28.376 χιλ. το 2016 σε 34.831 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφέρειες η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-6%, από 714 χιλ. το 2016 σε 675 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (+22%, από 6,4 εκατ. το 2016 σε 7,8 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+27%, από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,6 εκατ. το 2018), Αττικής (+25%, από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,7 εκατ. το 2018), Κρήτης (+15%, από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,2 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+29%, από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,2 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+42%, από 1,4 εκατ. το 2016 σε 1,9 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+5%, από 843 χιλ. το 2016 σε 886 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+15%, από 717 χιλ. το 2016 σε 823 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+36%, από 513 χιλ. το 2016 σε 699 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+34%, από 409 χιλ. το 2016 σε 549 χιλ. το 2018), Βορείου Αιγαίου (+19%, από 328 χιλ. το 2016 σε 389

⁵ Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. [εδώ](#).

⁶ Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

χιλ. το 2018) και Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 330 χιλ. το 2016 σε 349 χιλ. το 2018).

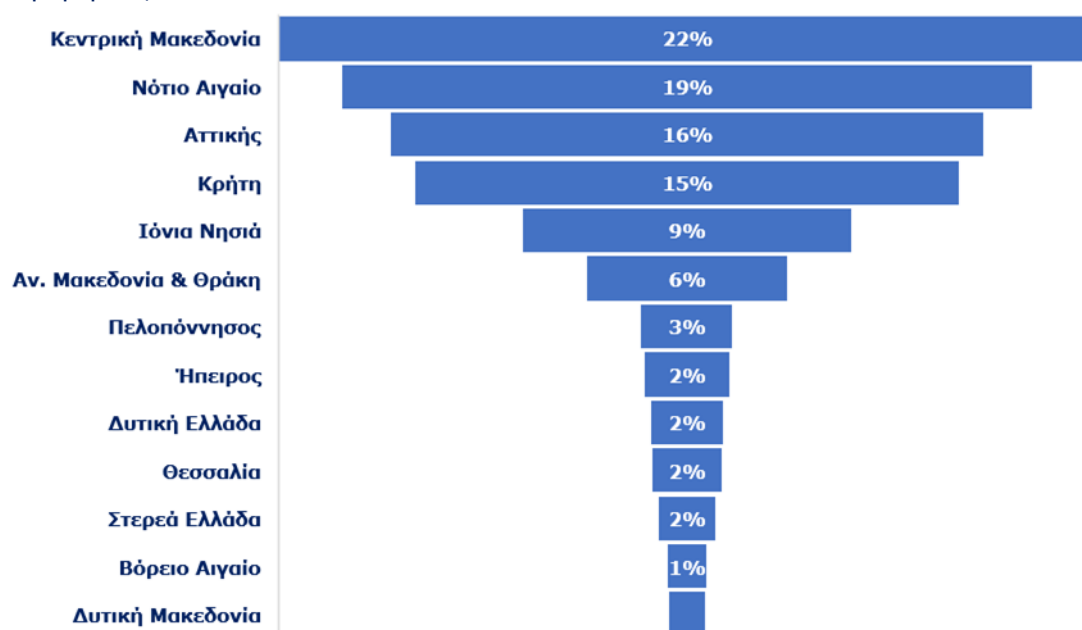
Πίνακας 43: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Κεντρική Μακεδονία	6.395	7.262	7.830	22%
Νότιο Αιγαίο	5.227	5.841	6.629	27%
Αττικής	4.543	5.137	5.681	25%
Κρήτη	4.537	4.806	5.228	15%
Ιόνια Νησιά	2.457	2.966	3.162	29%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.363	1.349	1.930	42%
Πελοπόννησος	843	727	886	5%
Ήπειρος	717	713	823	15%
Δυτική Ελλάδα	513	563	699	36%
Θεσσαλία	714	694	675	-6%
Στερεά Ελλάδα	409	376	549	34%
Βόρειο Αιγαίο	328	364	389	19%
Δυτική Μακεδονία	330	222	349	6%
Ελλάδα	28.376	31.021	34.831	23%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Κεντρική Μακεδονία (22%), το Νότιο Αιγαίο (19%), η Αττική (16%), η Κρήτη (15%) και τα Ιόνια Νησιά (9%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 82% του συνόλου των επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.2 Επισκέψεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 3% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2016 κατά +5% (από 843 χιλ. το 2016 σε 886 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (+34%, από 82 χιλ. το 2016 σε 110 χιλ. το 2018), των ΗΠΑ (+25%, από 80 χιλ. το 2016 σε 100 χιλ. το 2018) και της Γαλλίας (+41%, από 59 χιλ. το 2016 σε 83 χιλ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις αγορές του Ην. Βασιλείου (-28%, από 91 χιλ. το 2016 σε 66 χιλ. το 2018) και των Λοιπών (-1%, από 531 χιλ. το 2016 σε 527 χιλ. το 2018) μείωση.

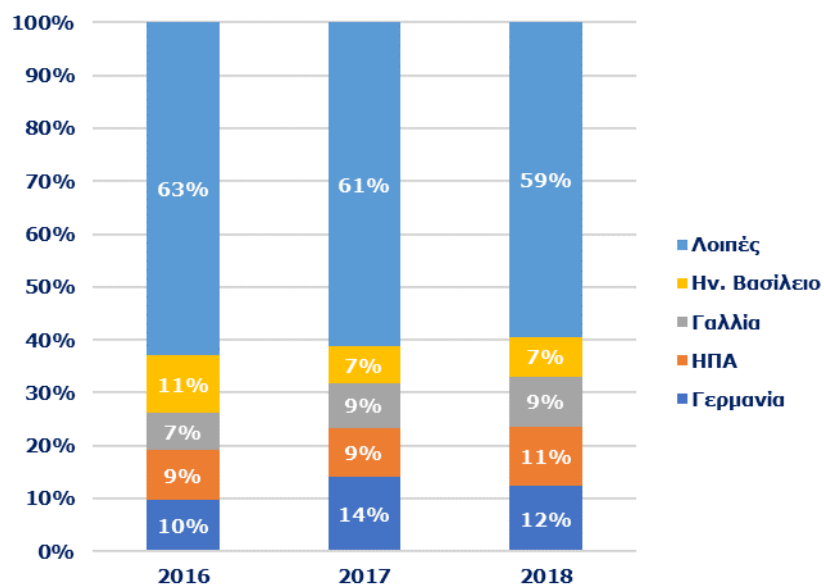
Πίνακας 44: Επισκέψεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης (σε χιλ.), 2016 - 2018

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά αγορά (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Γερμανία	82	103	110	34%
ΗΠΑ	80	67	100	25%
Γαλλία	59	62	83	41%
Ην. Βασίλειο	91	50	66	-28%
Λοιπές	531	445	527	-1%
Σύνολο	843	727	886	5%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 12% (10% το 2016) και ακολουθούν από τις ΗΠΑ με 11% (9% το 2016), από την Γαλλία με 9% (7% το 2016), από το Ην. Βασίλειο με 7% (11% το 2016) και από τις Λοιπές με 59% (63% το 2016).

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +19% (από 190.402 χιλ. το 2016 σε 227.012 χιλ. το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+28%, από 40,0 εκατ. το 2016 σε 51,1 εκατ. το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+23%, από 36,3 εκατ. το 2016 σε 44,7 εκατ. το 2018), της Κρήτης (+11%, από 39,4 εκατ. το 2016 σε 43,8 εκατ. το 2018), της Αττικής (+27%, από 24,8 εκατ. το 2016 σε 31,4 εκατ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+15%, από 21,5 εκατ. το 2016 σε 24,8 εκατ. το 2018), της Πελοποννήσου (+15%, από 5,8 εκατ. το 2016 σε 6,6 εκατ. το 2018), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+19%, από 5,4 εκατ. το 2016 σε 6,5 εκατ. το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+16%, από 2,7 εκατ. το 2016 σε 3,2 εκατ. το 2018), του Βορείου Αιγαίου (+27%, από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,1 εκατ. το 2018) και της Στερεάς Ελλάδας (+63%, από 1,8 εκατ. το 2016 σε 3,0 εκατ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Θεσσαλίας (-18%, από 5,1 εκατ. το 2016 σε 4,2 εκατ. το 2018), της Ηπείρου (-7%, από 3,6 εκατ. το 2016 σε 3,4 εκατ. το 2018) και της Δυτικής Μακεδονίας (-11%, από 1,5 εκατ. το 2016 σε 1,3 εκατ. το 2018) μείωση.

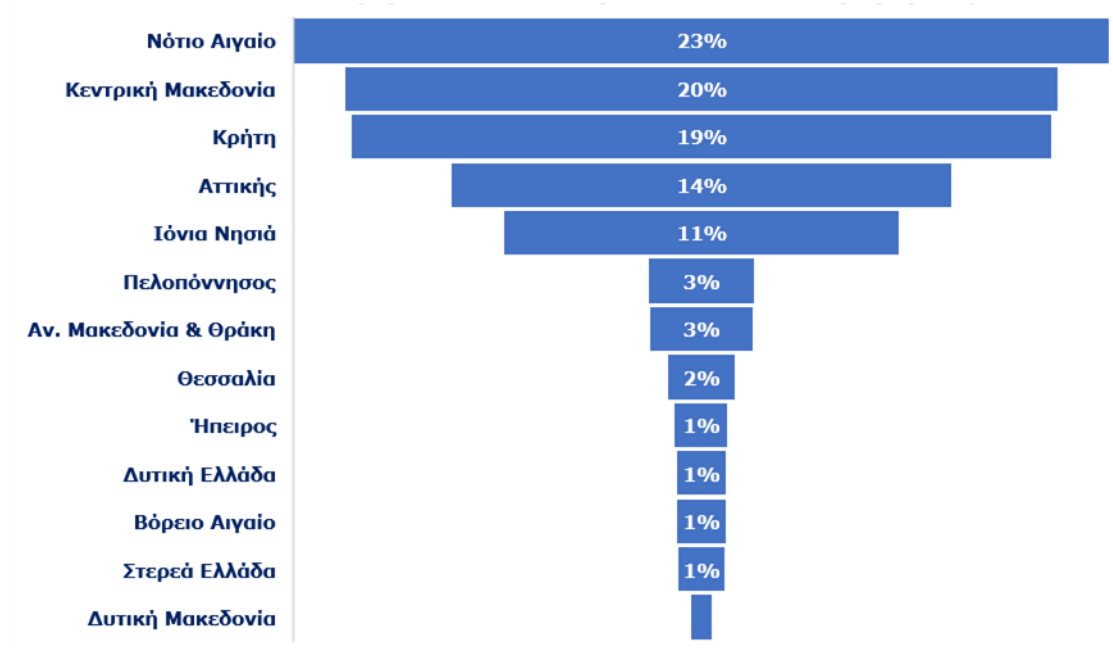
Πίνακας 45: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	39.996	46.210	51.084	28%
Κεντρική Μακεδονία	36.330	40.782	44.690	23%
Κρήτη	39.378	40.271	43.819	11%
Αττικής	24.769	29.437	31.386	27%
Ιόνια Νησιά	21.493	24.944	24.762	15%
Πελοπόννησος	5.760	5.214	6.614	15%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.414	5.421	6.467	19%
Θεσσαλία	5.121	5.027	4.217	-18%
Ήπειρος	3.622	3.643	3.362	-7%
Δυτική Ελλάδα	2.742	2.819	3.184	16%
Βόρειο Αιγαίο	2.458	3.217	3.113	27%
Στερεά Ελλάδα	1.845	2.013	2.998	63%
Δυτική Μακεδονία	1.475	859	1.316	-11%
Ελλάδα	190.402	209.855	227.012	19%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), στη Κεντρική Μακεδονία (20%), στη Κρήτη (19%), στην Αττική (14%) και στα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018. Άξιο αναφοράς, είναι ότι ενώ η Κεντρική Μακεδονία βρίσκεται στην 1^η θέση επισκεψιμότητας στο σύνολο των 13 Περιφερειών στις διανυκτερεύσεις βρίσκεται στην 2^η θέση.

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.4 Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 3% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2016 κατά +15% (από 5,8 εκατ. το 2016 σε 6,6 εκατ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης, όλες καταγράφουν θετική ποσοστιαία μεταβολή με εξαίρεση την αγορά του Ην. Βασιλείου (-25%, από 608 χιλ. το 2016 σε 457 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+24%, από 887 χιλ. το 2016 σε 1,1 εκατ. το 2018), ΗΠΑ (+80%, από 461 χιλ. το 2016 σε 831 χιλ. το 2018), Γαλλία (+60%, από 413 χιλ. το 2016 σε 660 χιλ. το 2018) και Λοιπές (+5%, από 3,4 εκατ. το 2016 σε 3,6 εκατ. το 2018).

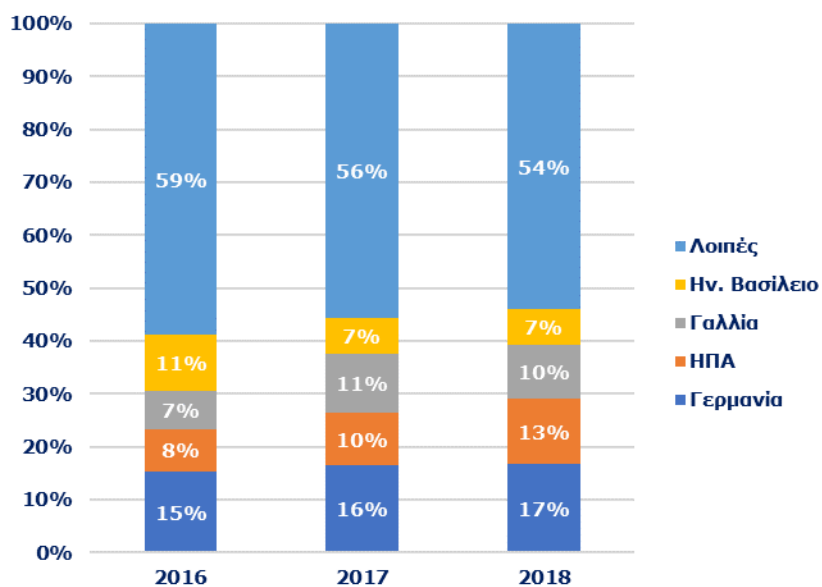
Πίνακας 46: Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης (σε χιλ.), 2016 - 2018

Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά αγορά (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Γερμανία	887	858	1.101	24%
ΗΠΑ	461	525	831	80%
Γαλλία	413	573	660	60%
Ην. Βασίλειο	608	358	457	-25%
Λοιπές	3.392	2.900	3.565	5%
Σύνολο	5.760	5.214	6.614	15%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 17% (15% το 2016) και ακολουθούν από τις ΗΠΑ με 13% (8% το 2016), από την Γαλλία με 10% (7% το 2016), από το Ην. Βασίλειο με 7% (11% το 2016) και από τις Λοιπές με 54% (59% το 2016).

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

Πηγή: ΤρΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +23% (από € 12.749 εκατ. το 2016 σε € 15.653 εκατ. το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+41%, από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 4,4 δισ. το 2018), της Κρήτης (+1%, από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 3,1 δισ. το 2018), της Αττικής (+31%, από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+35%, από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+12%, από € 1,5 δισ. το 2016 σε € 1,7 δισ. το 2018), της Πελοποννήσου (+28%, από € 324 εκατ. το 2016 σε € 415 εκατ. το 2018), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+12%, από € 288 εκατ. το 2016 σε € 322 εκατ. το 2018), της Ηπείρου (+2%, από € 218 εκατ. το 2016 σε € 222 εκατ. το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+46%, από € 146 εκατ. το 2016 σε € 212 εκατ. το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+65%, από € 117 εκατ. το 2016 σε 194 εκατ. το 2018) και του Βορείου Αιγαίου (+26%, από € 131 εκατ. το 2016 σε € 164 εκατ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα μείωση σημείωσαν οι Περιφέρειες Θεσσαλίας (-10%, από € 301 εκατ. το 2016 σε € 270 εκατ. το 2018) και Δυτικής Μακεδονίας (-11%, από € 68 εκατ. το 2016 σε € 61 εκατ. το 2018).

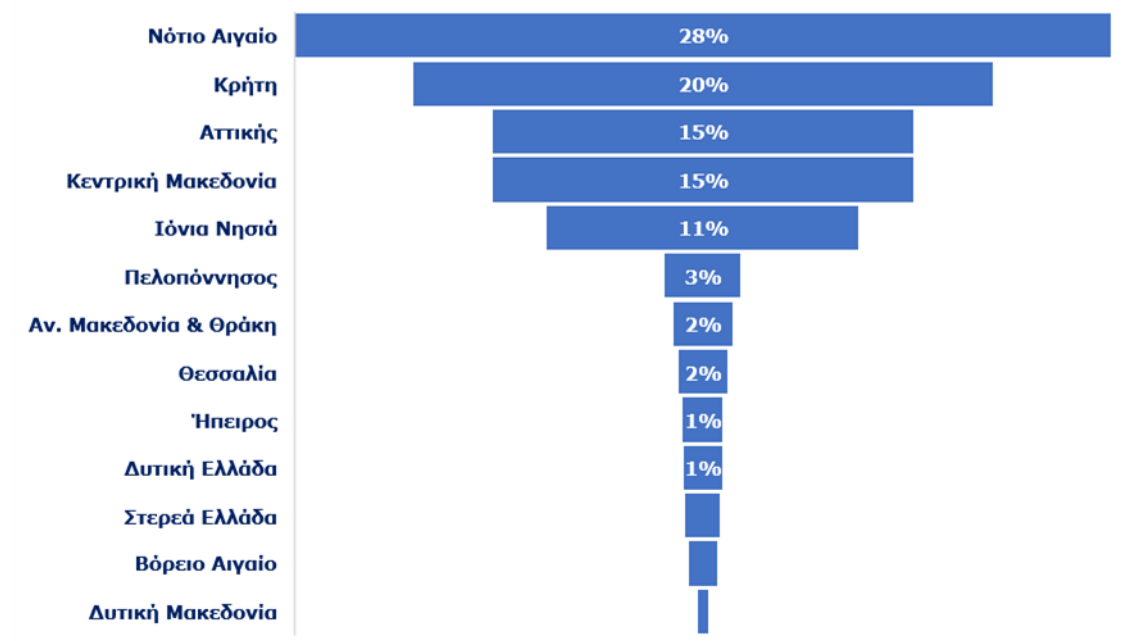
Πίνακας 47: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016 - 2018

Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	3.136	3.653	4.414	41%
Κρήτη	3.095	3.260	3.134	1%
Αττικής	1.734	2.083	2.279	31%
Κεντρική Μακεδονία	1.688	1.852	2.275	35%
Ιόνια Νησιά	1.504	1.775	1.691	12%
Πελοπόννησος	324	307	415	28%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	288	282	322	12%
Θεσσαλία	301	290	270	-10%
Ήπειρος	218	216	222	2%
Δυτική Ελλάδα	146	159	212	46%
Στερεά Ελλάδα	117	113	194	65%
Βόρειο Αιγαίο	131	167	164	26%
Δυτική Μακεδονία	68	45	61	-11%
Ελλάδα	12.749	14.202	15.653	23%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (28%), στη Κρήτη (20%), στην Αττική (15%), στη Κεντρική Μακεδονία (15%) και στα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 88% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και στα 3 βασικά μεγέθη (επισκέψεις, διανυκτερεύσεις, εισπράξεις) το top-5 των Περιφερειών παραμένει ίδιο με διαφοροποιήσεις μόνο στις θέσεις.

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.6 Εισπράξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 3% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2016 κατά +28% (από € 324 εκατ. το 2016 σε € 415 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι αγορές καταγράφουν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την αγορά του Ην. Βασιλείου (-29%, από € 37 εκατ. το 2016 σε € 26 εκατ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: ΗΠΑ (+135%, από € 28 εκατ. το 2016 σε € 65 εκατ. το 2018), Γερμανία (+15%, από € 47 εκατ. το 2016 σε € 54 εκατ. το 2018), Γαλλία (+82%, από € 27 εκατ. το 2016 σε € 49 εκατ. το 2018) και Λοιπές (+20%, από € 185 εκατ. το 2016 σε € 222 εκατ. το 2018).

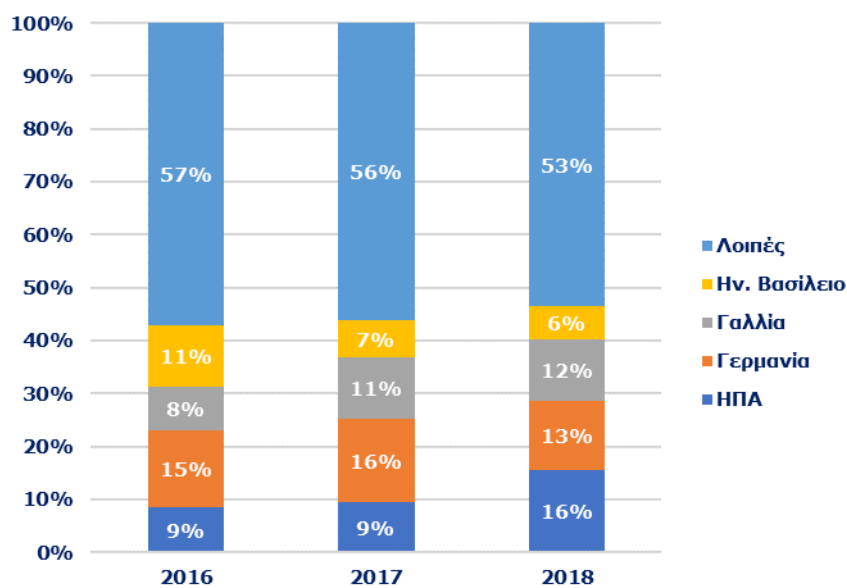
Πίνακας 48: Εισπράξεις στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Ενότητα (σε εκατ. €), 2016 - 2018

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά αγορά (σε εκατ. €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
ΗΠΑ	28	29	65	135%
Γερμανία	47	49	54	15%
Γαλλία	27	35	49	82%
Ην. Βασίλειο	37	22	26	-29%
Λοιπές	185	173	222	20%
Σύνολο	324	307	415	28%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, οι επισκέπτες από τις ΗΠΑ κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 16% (9% το 2016) και ακολουθούν από την Γερμανία με 13% (15% το 2016), από την Γαλλία με 12% (8% το 2016), από το Ην. Βασίλειο με 6% (11% το 2016) και από τις Λοιπές με 53% (57% το 2016).

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016 - 2018

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 σημείωσε οριακή αύξηση κατά +0,02% (από € 449 το 2016 σε € 449 το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+11%, από € 600 το 2016 σε € 666 το 2018), της Πελοποννήσου (+22%, από € 384 το 2016 σε € 469 το 2018), του Βορείου Αιγαίου (+6%, από € 399 το 2016 σε € 422 το 2018), της Αττικής (+5%, από € 382 το 2016 σε € 401 το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+23%, από € 287 το 2016 σε € 353 το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+7%, από € 283 το 2016 σε € 303 το 2018) και της Κεντρικής Μακεδονίας (+10%, από € 264 το 2016 σε € 291 το 2018) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες της Κρήτης (-12%, από € 682 το 2016 σε € 599 το 2018), των Ιονίων Νήσων (-13%, από € 612 το 2016 σε € 535 το 2018), της Θεσσαλίας (-5%, από € 422 το 2016 σε € 401 το 2018), της Ηπείρου (-11%, από € 304 το 2016 σε € 270 το 2018), της Δυτικής Μακεδονίας (-15%, από € 205 το 2016 σε € 174 το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-21%, από € 212 το 2016 σε € 167 το 2018) μείωση.

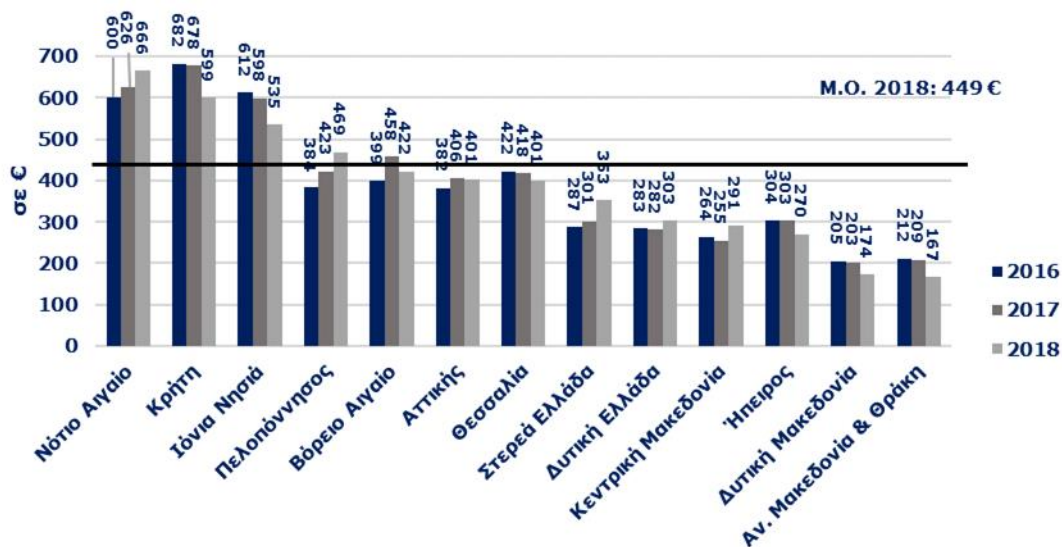
Πίνακας 49: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	600	626	666	11%
Κρήτη	682	678	599	-12%
Ιόνια Νησιά	612	598	535	-13%
Πελοπόννησος	384	423	469	22%
Βόρειο Αιγαίο	399	458	422	6%
Αττικής	382	406	401	5%
Θεσσαλία	422	418	401	-5%
Στερεά Ελλάδα	287	301	353	23%
Δυτική Ελλάδα	283	282	303	7%
Κεντρική Μακεδονία	264	255	291	10%
Ήπειρος	304	303	270	-11%
Δυτική Μακεδονία	205	203	174	-15%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	212	209	167	-21%
Ελλάδα	449	458	449	0%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 600 το 2016, € 626 το 2017 και € 666 το 2018), Κρήτης (€ 682 το 2016, € 678 το 2017 και € 599 το 2018), Ιονίων Νήσων (€ 612 το 2016, € 598 το 2017 και € 535 το 2018), Πελοποννήσου (μόνο για το 2018, € 384 το 2016, € 423 το 2017 και € 469 το 2018) και Βορείου Αιγαίου (μόνο για το 2017, € 399 το 2016, € 458 το 2017 και € 422 το 2018).

Διάγραμμα 63: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016 - 2018 κατά +22% (από € 384 το 2016 σε € 469 το 2018). Επιμέρους η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές των ΗΠΑ (+88%, από € 346 το 2016 σε € 650 το 2018), της Γαλλίας (+29%, από € 450 το 2016 σε € 583 το 2018) και των Λοιπών (+21%, από € 349 το 2016 σε € 421 το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις αγορές της Γερμανίας (-14%, από € 574 το 2016 σε € 491 το 2018) και του Ην. Βασιλείου (-2%, από € 407 το 2016 σε € 397 το 2018) μείωση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Πελοποννήσου για τα έτη 2016 και 2017 υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 15% και 8% αντίστοιχα ενώ το 2018 η Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας υπερβαίνει αυτή του συνόλου της χώρας κατά 4%.

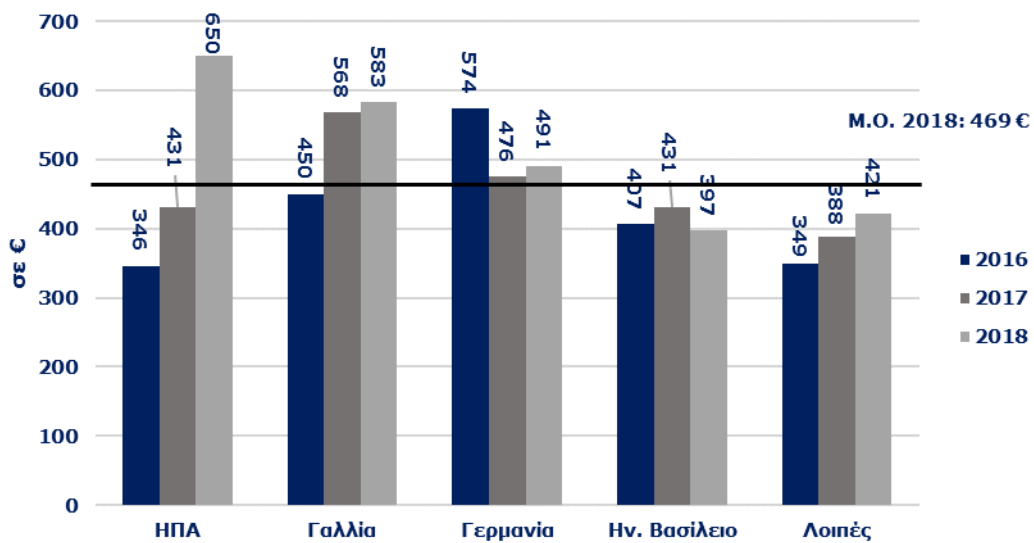
Πίνακας 50: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε €), 2016 - 2018

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
ΗΠΑ	346	431	650	88%
Γαλλία	450	568	583	29%
Γερμανία	574	476	491	-14%
Ην. Βασίλειο	407	431	397	-2%
Λοιπές	349	388	421	21%
Περιφέρεια	384	423	469	22%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γαλλίας (€ 450 το 2016, € 568 το 2017 και € 583 το 2018) και της Γερμανίας (€ 574 το 2016, € 476 το 2017 και € 491 το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη, του Ην. Βασιλείου (€ 407 το 2016, € 431 το 2017 και € 397 το 2018) τα έτη 2016 και 2017, των ΗΠΑ (€ 346 το 2016, € 431 το 2017 και € 650 το 2018) τα έτη 2017 και 2018 ενώ αντίθετα η μόνη αγορά που κατέγραψε χαμηλότερη Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη ήταν οι Λοιπές (€ 349 το 2016, € 388 το 2017 και € 421 το 2018).

Διάγραμμα 64: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε €), 2016 - 2018

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +3% (από € 67 το 2016 σε € 69 το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+10%, από € 78 το 2016 σε € 86 το 2018), της Αττικής (+4%, από € 70 το 2016 σε € 73 το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+25%, από € 53 το 2016 σε € 67 το 2018), της Ηπείρου (+10%, από € 60 το 2016 σε € 66 το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+2%, από € 63 το 2016 σε € 65 το 2018), της Θεσσαλίας (+9%, από € 59 το 2016 σε € 64 το 2018), της Πελοποννήσου (+12%, από € 56 το 2016 σε € 63 το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+10%, από € 46 το 2016 σε € 51 το 2018) και της Δυτικής Μακεδονίας (+0,2%, από € 46 το 2016 σε € 46 το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Κρήτης (-9%, από € 79 το 2016 σε € 72 το 2018), των Ιονίων Νήσων (-2%, από € 70 το 2016 σε € 68 το 2018), του Βορείου Αιγαίου (-1%, από € 53 το 2016 σε € 53 το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από € 53 το 2016 σε € 50 το 2018) μείωση.

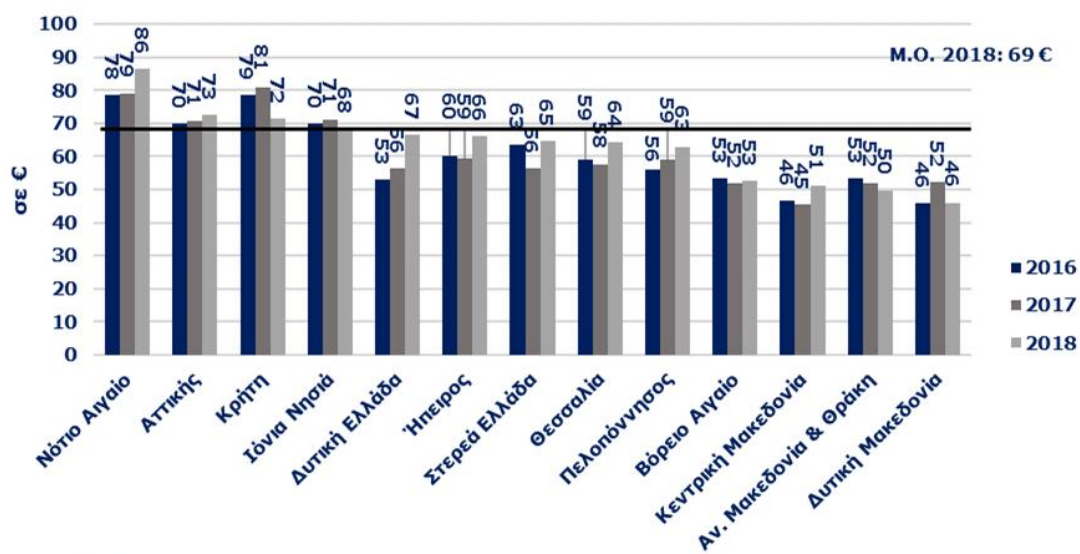
Πίνακας 51: Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	78	79	86	10%
Αττικής	70	71	73	4%
Κρήτη	79	81	72	-9%
Ιόνια Νησιά	70	71	68	-2%
Δυτική Ελλάδα	53	56	67	25%
Ήπειρος	60	59	66	10%
Στερεά Ελλάδα	63	56	65	2%
Θεσσαλία	59	58	64	9%
Πελοπόννησος	56	59	63	12%
Βόρειο Αιγαίο	53	52	53	-1%
Κεντρική Μακεδονία	46	45	51	10%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53	52	50	-7%
Δυτική Μακεδονία	46	52	46	0%
Ελλάδα	67	68	69	3%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Ημερήσια Δαπάνη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 78 το 2016, € 79 το 2017 και € 86 το 2018), Αττικής (€ 70 το 2016, € 71 το 2017 και € 73 το 2018), Κρήτης (€ 79 το 2016, € 81 το 2017 και € 72 το 2018) και Ιονίων Νήσων (μόνο για το 2016 και το 2017, € 70 το 2016, € 71 το 2017 και € 68 το 2018).

Διάγραμμα 65: Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Πηγή: Τρέ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016 – 2018 κατά +12% (από € 56 το 2016 σε € 63 το 2018). Στις επιμέρους αγορές η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές των ΗΠΑ (+30%, από € 60 το 2016 σε € 78 το 2018), της Γαλλίας (+14%, από € 65 το 2016 σε € 74 το 2018) και των Λοιπών χωρών (+14%, από € 55 το 2016 σε € 62 το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις αγορές του Ην. Βασιλείου (-6%, από € 61 το 2016 σε € 57 το 2018) και της Γερμανίας (-7%, από € 53 το 2016 σε € 49 το 2018) μείωση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2016, 2017 και 2018 η Μέση Ημερήσια Δαπάνη της Περιφέρειας Πελοποννήσου υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 16%, 13% και 9% αντίστοιχα.

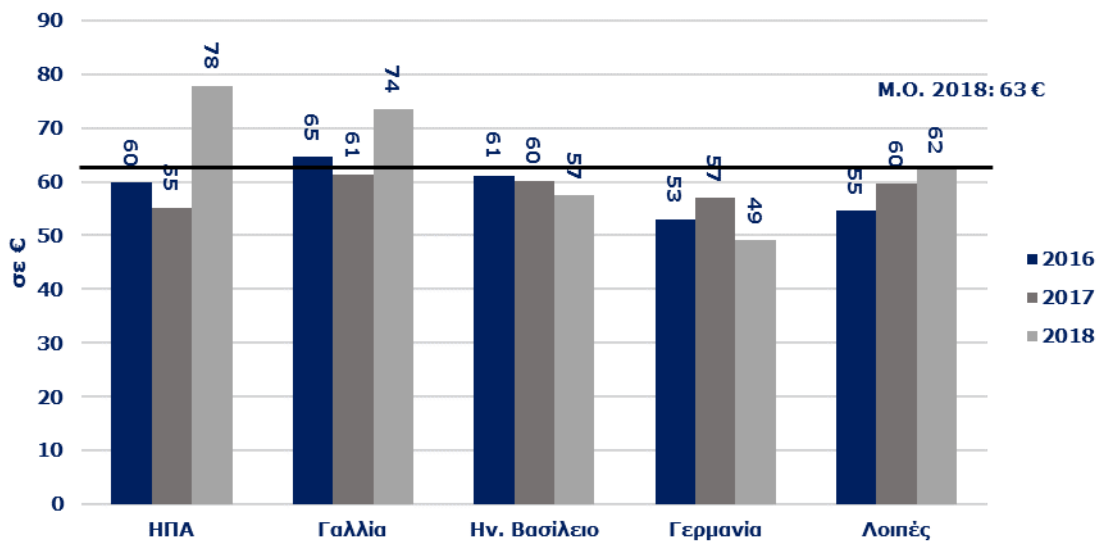
Πίνακας 52: Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε €), 2016 - 2018

Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
ΗΠΑ	60	55	78	30%
Γαλλία	65	61	74	14%
Ην. Βασίλειο	61	60	57	-6%
Γερμανία	53	57	49	-7%
Λοιπές	55	60	62	14%
Περιφέρεια	56	59	63	12%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με την αγορά της Γαλλίας (€ 65 το 2016, € 61 το 2017 και € 74 το 2018) να καταγράφει υψηλότερη Μέση Ημερήσια Δαπάνη και για τα τρία έτη, του Ην. Βασιλείου (€ 61 το 2016, € 60 το 2017 και € 57 το 2018) τα έτη 2016 και 2017, των ΗΠΑ (€ 60 το 2016, € 55 το 2017 και € 78 το 2018) τα έτη 2016 και 2018 ενώ αντίθετα η μόνη αγορά που κατέγραψε χαμηλότερη Ημερήσια Δαπάνη και για τα τρία έτη ήταν της Γερμανίας (€ 53 το 2016, € 57 το 2017 και € 49 το 2018).

Διάγραμμα 66: Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε €), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 6,7 ημέρες το 2016 σε 6,5 ημέρες το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+7%, από 7,5 ημέρες το 2016 σε 8,0 ημέρες το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+0,1%, από 7,7 ημέρες το 2016 σε 7,7 ημέρες το 2018), Πελοποννήσου (+10%, από 6,8 ημέρες το 2016 σε 7,5 ημέρες το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,1%, από 5,7 ημέρες το 2016 σε 5,7 ημέρες το 2018), Αττικής (+0,5%, από 5,5 ημέρες το 2016 σε 5,5 ημέρες το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (+21%, από 4,5 ημέρες το 2016 σε 5,5 ημέρες το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Κρήτης (-4%, από 8,7 ημέρες το 2016 σε 8,4 ημέρες το 2018), των Ιονίων Νήσων (-10%, από 8,7 ημέρες το 2016 σε 7,8 ημέρες το 2018), της Θεσσαλίας (-13%, από 7,2 ημέρες το 2016 σε 6,2 ημέρες το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 5,3 ημέρες το 2016 σε 4,6 ημέρες το 2018), της Ηπείρου (-20%, από 5,1 ημέρες το 2016 σε 4,1 ημέρες το 2018), της Δυτικής Μακεδονίας (-16%, από 4,5 ημέρες το 2016 σε 3,8 ημέρες το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-16%, από 4,0 ημέρες το 2016 σε 3,4 ημέρες το 2018) μείωση.

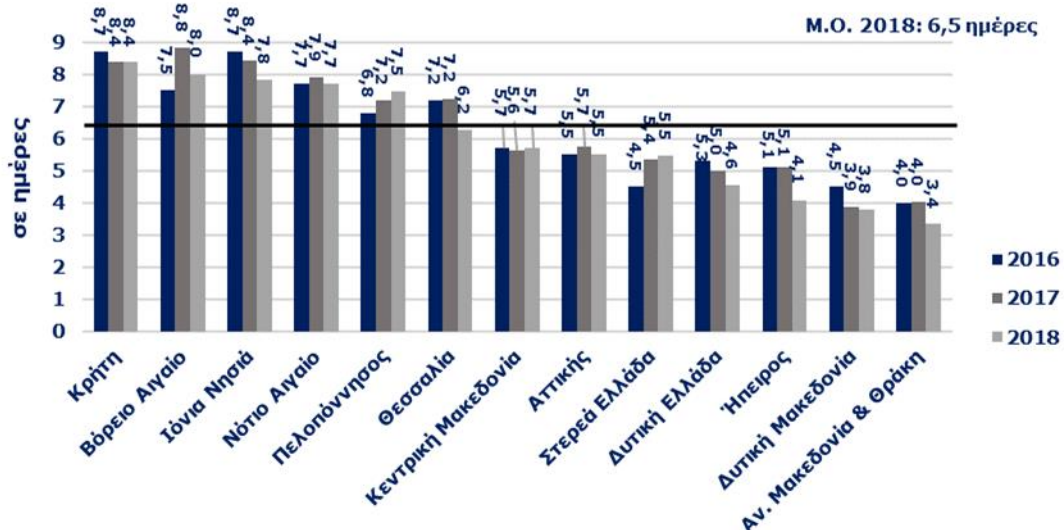
Πίνακας 53: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018

Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Κρήτη	8,7	8,4	8,4	-4%
Βόρειο Αιγαίο	7,5	8,8	8,0	7%
Ιόνια Νησιά	8,7	8,4	7,8	-10%
Νότιο Αιγαίο	7,7	7,9	7,7	0%
Πελοπόννησος	6,8	7,2	7,5	10%
Θεσσαλία	7,2	7,2	6,2	-13%
Κεντρική Μακεδονία	5,7	5,6	5,7	0%
Αττικής	5,5	5,7	5,5	0%
Στερεά Ελλάδα	4,5	5,4	5,5	21%
Δυτική Ελλάδα	5,3	5,0	4,6	-14%
Ήπειρος	5,1	5,1	4,1	-20%
Δυτική Μακεδονία	4,5	3,9	3,8	-16%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	4,0	3,4	-16%
Ελλάδα	6,7	6,8	6,5	-3%

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες της Κρήτης (8,7 ημέρες το 2016, 8,4 ημέρες το 2017 και 8,4 ημέρες το 2018), του Βορείου Αιγαίου (7,5 ημέρες το 2016, 8,8 ημέρες το 2017 και 8,0 ημέρες το 2018), των Ιονίων Νήσων (8,7 ημέρες το 2016, 8,4 ημέρες το 2017 και 7,8 ημέρες το 2018), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 ημέρες το 2016, 7,9 ημέρες το 2017 και 7,7 ημέρες το 2018) και της Πελοποννήσου (6,8 ημέρες το 2016, 7,2 ημέρες το 2017 και 7,5 ημέρες το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 ημέρες το 2016, 7,2 ημέρες το 2017 και 6,2 ημέρες το 2018) μόνο τα έτη 2016 και 2017 ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (5,7 ημέρες το 2016, 5,6 ημέρες το 2017 και 5,7 ημέρες το 2018), Αττικής (5,5 ημέρες το 2016, 5,7 ημέρες το 2017 και 5,5 ημέρες το 2018), Στερεάς Ελλάδας (4,5 ημέρες το 2016, 5,4 ημέρες το 2017 και 5,5 ημέρες το 2018), Δυτικής Ελλάδας (5,3 ημέρες το 2016, 5,0 ημέρες το 2017 και 4,6 ημέρες το 2018), Ηπείρου (5,1 ημέρες το 2016, 5,1 ημέρες το 2017 και 4,1 ημέρες το 2018), Δυτικής Μακεδονίας (4,5 ημέρες το 2016, 3,9 ημέρες το 2017 και 3,8 ημέρες το 2018) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 ημέρες το 2016, 4,0 ημέρες το 2017 και 3,4 ημέρες το 2018) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας.

Διάγραμμα 67: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά χώρα προέλευσης

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016 - 2018 κατά +10% (από 6,8 ημέρες το 2016 σε 7,5 ημέρες το 2018). Επιμέρους όλες οι αγορές καταγράφουν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την αγορά της Γερμανίας (-8%, από 10,8 ημέρες το 2016 σε 10,0 ημέρες το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: ΗΠΑ (+44%, από 5,8 ημέρες το 2016 σε 8,4 ημέρες το 2018), Γαλλία (+14%, από 7,0 ημέρες το 2016 σε 7,9 ημέρες το 2018), Ην. Βασίλειο (+4%, από 6,7 ημέρες το 2016 σε 6,9 ημέρες το 2018) και Λοιπές (+6%, από 6,4 ημέρες το 2016 σε 6,8 ημέρες το 2018). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2016, 2017 και 2018 η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Πελοποννήσου έχει υπερκεράσει αυτή του συνόλου της χώρας κατά 1%, 6% και 15% αντίστοιχα.

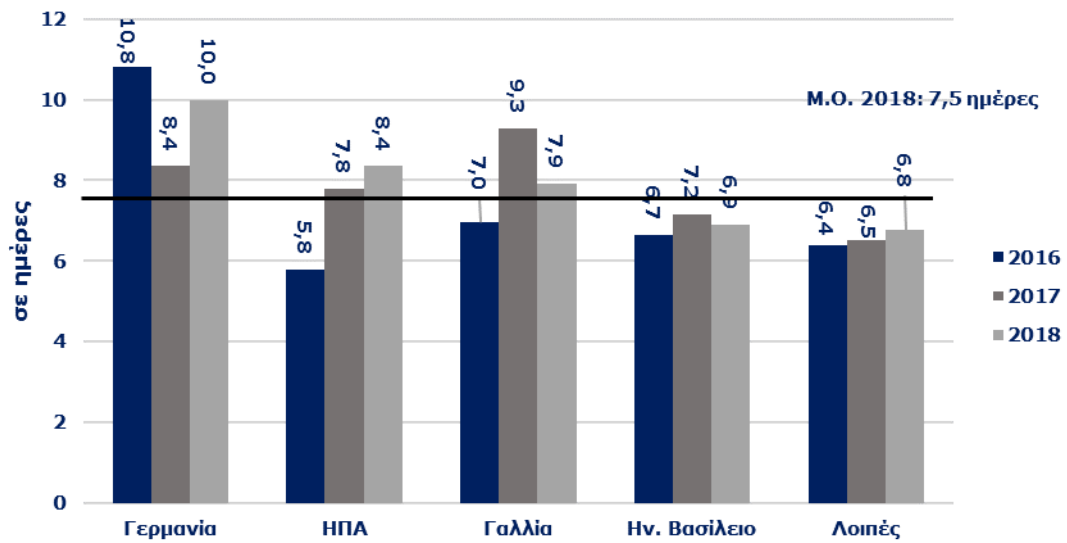
Πίνακας 54: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε ημέρες), 2016 - 2018

Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά αγορά (σε ημέρες), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Γερμανία	10,8	8,4	10,0	-8%
ΗΠΑ	5,8	7,8	8,4	44%
Γαλλία	7,0	9,3	7,9	14%
Ην. Βασίλειο	6,7	7,2	6,9	4%
Λοιπές	6,4	6,5	6,8	6%
Περιφέρεια	6,8	7,2	7,5	10%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (10,8 ημέρες το 2016, 8,4 ημέρες το 2017 και 10,0 ημέρες το 2018) και της Γαλλίας (7,0 ημέρες το 2016, 9,3 ημέρες το 2017 και 7,9 ημέρες το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη, των ΗΠΑ (5,8 ημέρες το 2016, 7,8 ημέρες το 2017 και 8,4 ημέρες το 2018) τα έτη 2017 και 2018 ενώ αντίθετα οι Λοιπές (6,4 ημέρες το 2016, 6,5 ημέρες το 2017 και 6,8 ημέρες το 2018) ήταν η μόνη αγορά που κατέγραψε χαμηλότερη Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 68: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (σε ημέρες), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

5.3.1 Κύριες Αγορές

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε το 2018 την 7^η υψηλότερη διεθνή επισκεψιμότητα στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας, καταγράφοντας 886 χιλ. επισκέψεις. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδας, οι κυριότερες αγορές με βάση τον αριθμό των επισκέψεων είναι:

Γερμανία: Η γερμανική αγορά αποτελεί για το 2018 την μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση επισκέψεων κατά +7% (από 103 χιλ. το 2017 σε 110 χιλ. το 2018). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η γερμανική οικονομία μετά από μια περίοδο τεχνικής ύφεσης στα μέσα του 2019, αναμένεται να αναπτυχθεί αν και με μικρούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εξωτερική ζήτηση φαίνεται τώρα να είναι ασθενέστερη απ' ό,τι αναμενόταν, ενώ και η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να υποχωρήσει λόγω των χαμηλών επενδύσεων. Η αγορά εργασίας, αντίθετα, θα υποστηρίξει την ιδιωτική κατανάλωση αν και με χαμηλότερο ρυθμό απ' ό,τι τα προηγούμενα έτη. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και η εγχώρια αποταμίευση παραμένουν σε υψηλά επίπεδα ενώ η δημοσιονομική κατεύθυνση αναμένεται να είναι ήπια επεκτατική κατά την περίοδο πρόβλεψης, καθώς τα πλεονάσματα του προϋπολογισμού μειώνονται.

ΗΠΑ: η αμερικάνικη αγορά αποτελεί την 2^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας αύξηση κατά +48% (από 67 χιλ. το 2017 σε 100 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η αμερικανική οικονομία αναμένεται να επιβραδυνθεί, καθώς εξακολουθούν να υφίστανται οι οικονομικές εντάσεις με την Κίνα και η αυξημένη πολιτική αβεβαιότητα, οι οποίες επηρεάζουν τις προοπτικές των ιδιωτικών επενδύσεων. Ταυτόχρονα, η πρόσφατη χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής έχει ως στόχο να μετριάσει την οικονομική ύφεση, ενώ τα ουδέτερα αποτελέσματα από τα σημαντικά δημοσιονομικά κίνητρα που εφαρμόστηκαν πέρυσι αρχίζουν να φθίνουν.

Γαλλία: η γαλλική αγορά αποτελεί την 3^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση επισκέψεων κατά +35% (από 62 χιλ. το 2017 σε 83 χιλ. το 2018). Σε ό,τι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ της γαλλικής οικονομίας προβλέπεται να μειωθεί το 2019 και να παραμείνει στα ίδια επίπεδα το 2020 και το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση

προβλέπεται να αυξηθεί, αντισταθμίζοντας εν μέρει την επιβράδυνση των επενδύσεων, ενώ η συνεισφορά των εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ προβλέπεται να είναι ουδέτερη τα προσεχή έτη. Το δημόσιο έλλειμα προβλέπεται προσωρινά να υπερβεί το 3% του ΑΕΠ το 2019, αλλά θα μειωθεί σε 2,2% το 2020 και το 2021.

Ηνωμένο Βασίλειο: η βρετανική αγορά αποτελεί για το 2018 την 4^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +32% (από 50 χιλ. το 2017 σε 66 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η αύξηση του ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου παραμένει ανθεκτική, αν και με ευμετάβλητη και αναμένεται να αυξηθεί με σταθερό ρυθμό. Η ιδιωτική κατανάλωση θα βρει υποστήριξη από την αύξηση των μισθών, αλλά η συνεχιζόμενη αβεβαιότητα σχετικά με τις μελλοντικές εμπορικές σχέσεις του Ηνωμένου Βασιλείου με την ΕΕ είναι πιθανόν να επηρεάσουν τις επενδύσεις των επιχειρήσεων. Το εμπόριο αναμένεται να παραμείνει ο κύριος μοχλός ανάπτυξης όσο η εξωτερική ζήτηση παραμένει αδύναμη. Η αύξηση της απασχόλησης αναμένεται να επιβραδυνθεί, η ανεργία να παραμείνει σχεδόν στα ίδια επίπεδα ενώ ο πληθωρισμός αναμένεται να μειωθεί το 2019 και τα επόμενα χρόνια παρουσιάσει σταδιακή ανάπτυξη.

5.3.2 Δυνητικές Αγορές

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου σφύζει από την ύπαρξη σημαντικών ιστορικών, αρχαιολογικών και λατρευτικών χώρων στην επικράτεια της (λόγω της ύπαρξης των σημαντικών Πόλεων-Κρατών της Αρχαίας Ελλάδας του Άργους, της Κορίνθου και της Σπάρτης), οι οποίοι σε συνδυασμό με τους αξιόλογους φυσικούς πόρους και την πλούσια ακτογραμμή της μπορεί να καταστήσει την Περιφέρεια εναλλακτικό πόλο έλξης επισκεπτών. Ενδεικτικά, αγορές οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν εν δυνάμει τουριστικές αγορές της Περιφέρειας είναι:

Εσωτερικός τουρισμός: η ολοκλήρωση των μεγάλων οδικών έργων της Ιονίας Οδού βελτίωσε σημαντικά το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας. Η βελτίωση της προσβασιμότητας στην Περιφέρεια, μπορεί να ενισχύσει περαιτέρω τον εσωτερικό τουρισμό, που ούτως ή άλλως κατέχει σημαντικό μερίδιο στην Περιφέρεια, για διακοπές Ήλιου & Θάλασσας στις παραθαλάσσιες περιοχές της Μεσσηνίας και της Λακωνίας οι οποίες χαρακτηρίζονται από έντονη τουριστική ανάπτυξη, για διακοπές εναλλακτικού τουρισμού (ορειβατικός, χειμερινός, φυσιολατρικός κ.α.) στους ορεινούς όγκους που εκτείνονται στην Περιφέρεια (Μαίναλο και Ζήρεια) καθώς και για αθλητικό τουρισμό (Canoe-Kayak στους ποταμούς Λούσιος και Λάδωνας και Καταδυτικό τουρισμό). Επίσης, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της έρευνας ημεδαπών της ΕΛΣΤΑΤ, ο εσωτερικός τουρισμός το 2018 σε σύγκριση με το 2017 κατέγραψε αύξηση ταξιδιών κατά +4,3% και ταξιδιωτικής δαπάνης κατά +22,6%. Παρόμοια είναι η εικόνα που αναμένουμε και για το 2019. Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η ελληνική οικονομία επιβραδύνθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2019, αλλά αναμένεται να παραμείνει ισχυρή παρά το δυσμενές διεθνές περιβάλλον. Η συνεχιζόμενη ανάπτυξη ενδέχεται να υποστηριχθεί από την αύξηση των εξαγωγών και την εφαρμογή δημοσιονομικών μέτρων που έχουν ως στόχο την τόνωση των επενδύσεων και την μείωση του κόστους εργασίας. Το ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται να σημειώσει για τέταρτη συνεχή χρονιά πλεόνασμα γεγονός που θα διευκολύνει την ταχεία μείωση του δημόσιου χρέους. Επίσης, η Ελλάδα αναμένεται να επιτύχει του συμφωνημένους δημοσιονομικούς της στόχους ενώ παράλληλα να βελτιώσει τα δημόσια οικονομικά της.

Αυστρία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Αυστρία κατέγραψε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +32% σε σύγκριση με το 2017 (από 396 χιλ. σε 521 χιλ.). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «Ακτινογραφία του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018», η Αυστρία είναι μια αγορά με χαμηλό δείκτη ανεργίας

και υψηλές αποδοχές, με αποτέλεσμα 3 στους 4 κατοίκους της να ταξιδεύουν στο εξωτερικό, με τις διακοπές να θεωρούνται απαραίτητο στοιχείο στην κλίμακα ιεράρχησης των αναγκών τους. Το προϊόν με την μεγαλύτερη ζήτηση την χειμερινή περίοδο είναι ο χιονοδρομικός τουρισμός και το καλοκαίρι ο Ήλιος & Θάλασσα. Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομική ανάπτυξη της Αυστρίας προβλέπεται να μετριαστεί, αλλά να παραμείνει ισχυρή το 2019 και να σταθεροποιηθεί το 2020 και το 2021. Η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να παραμείνει η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης, με ισχυρή ιδιωτική κατανάλωση υποστηριζόμενη από δημοσιονομικά μέτρα. Οι καθαρές εξαγωγές αναμένεται να γυρίσουν σε ελαφρώς θετικό πρόσημο το 2020 και το 2021. Το ισοζύγιο προβλέπεται να βελτιωθεί περαιτέρω το 2019 προτού μειωθεί το 2020 εξαιτίας των πρόσφατων υιοθετημένων δημοσιονομικών μέτρων και της λιγότερο ευνοϊκής μακροοικονομικής προοπτικής.

Πολωνία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Πολωνία εμφάνισε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +41% (από 747 χιλ. το 2017 σε 1.050 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «[Ακτινογραφία του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, 2016–2018](#)», οι Πολωνοί εκτιμούν σε μικρότερο βαθμό απ’ ότι έκαναν στο παρελθόν τις προσφορές τελευταίας στιγμής ενώ προτιμούν στις καλοκαιρινές διακοπές τους την άνεση αντί για το χαμηλό κόστος. Οι Πολωνοί τουρίστες κάνουν διακοπές συνήθως μιας εβδομάδας, με το 43% εξ’ αυτών να επιλέγουν 4* ξενοδοχεία. Τέλος, η πιο δημοφιλής επιλογή ταξιδιού είναι το All Inclusive με 3 στους 4 πελάτες ταξιδιωτικών πρακτορείων να το επιλέγουν. Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η αύξηση του ΑΕΠ της Πολωνίας αναμένεται να διατηρηθεί το 2019 στο 4,1%. Το 2020, προβλέπεται σταδιακή επιβράδυνση, ακολουθούμενη από μια σταθεροποίηση το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση θα παραμείνει ο κύριος μοχλός ανάπτυξης υποστηριζόμενη από τις ευνοϊκές τάσεις της αγοράς εργασίας και τα δημοσιονομικά κίνητρα. Η αύξηση των επενδύσεων αναμένεται να είναι ήπια, λόγω των ασθενέστερων προσδοκιών της ζήτησης στον ιδιωτικό τομέα, ενώ οι δημόσιες επενδύσεις προβλέπονται να αυξηθούν, αν και σε βραδύτερο ρυθμό, σε μεγάλο βαθμό από τα κονδύλια της ΕΕ. Το δημοσιονομικό έλλειμμα προβλέπεται να αυξηθεί το 2019.

Ολλανδία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Ολλανδία κατέγραψε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +7% σε σύγκριση με το 2017 (από 947 χιλ. το 2017 σε 1.015 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «[Η Ακτινογραφία του Εισερχόμενου Τουρισμού στην Ελλάδα, 2016–2018](#)» οι κύριοι λόγοι ταξιδιού για

τους τουρίστες από την Ολλανδία είναι το City Break, σε συνδυασμό με τον πολιτισμό και ακολουθούν οι διακοπές Ήλιος & Θάλασσα, τα ταξίδια στη φύση και ο τουρισμός δράσης. Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η ολλανδική οικονομία εμφάνισε ανάπτυξη 2,6% το 2018, ενώ η οικονομική δραστηριότητα παρέμεινε ισχυρή και το πρώτο εξάμηνο του 2019, υποστηριζόμενη από την ισχυρή εγχώρια ζήτηση και τις εξαγωγές. Παρόλα αυτά η ανάπτυξη προβλέπεται να είναι ήπια τα επόμενα χρόνια. Η συνεισφορά από τις εξαγωγές αναμένεται να είναι αρνητική εξαιτίας του διεθνούς περιβάλλοντος, ενώ η εγχώρια ζήτηση θα παραμείνει ανθεκτική, υποστηριζόμενη από την αύξηση των μισθών και την ιδιωτική κατανάλωση. Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική που εφαρμόζεται έχει ως στόχο να παράσχει μια περαιτέρω ώθηση στο διαθέσιμο εισόδημα και στην δημόσια κατανάλωση.

Ελβετία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Ελβετία την περίοδο 2017-2018 σημείωσε αύξηση κατά +16% (από 449 χιλ. το 2017 σε 521 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «[Η Ακτινογραφία του Εισερχόμενου Τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», Οι κύριες δραστηριότητες των ελβετών που ταξίδεψαν στο εξωτερικό ήταν η γαστρονομία (73%), η εξερεύνηση πόλεων και η αλληλεπίδραση με τους ντόπιους (68%), η εξερεύνηση της φύσης (68%), η χαλάρωση στην παραλία (59%), η επίσκεψη σε αγροτικές περιοχές (54%), οι αγορές (33%) και η συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες (30%). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις του [ΟΟΣΑ](#), η οικονομία της Ελβετίας μετά την επιβράδυνση κατά την διάρκεια του 2019 αναμένεται να αυξηθεί το 2020 και το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση θα παραμείνει ανθεκτική, υποστηριζόμενη από την χαμηλή ανεργία. Το δυσμενές παγκόσμιο περιβάλλον, θα επηρεάσει τις επενδύσεις και το εμπόριο, αλλά το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών θα παραμείνει υψηλό. Τα διεθνή αθλητικά γεγονότα θα ενισχύσουν τις εξαγωγές υπηρεσιών και επομένως την ανάπτυξη το 2020. Ο πληθωρισμός αναμένεται να υποχωρήσει μετά την πρόσφατη ανατίμηση του νομίσματος, αλλά θα αυξηθεί το 2021. Η νομισματική πολιτική θα παραμείνει πολύ ευνοϊκή, με το επιτόκιο να παραμένει στο -0,75% τα επόμενα δύο χρόνια. Η δημοσιονομική πολιτική που θα εφαρμοστεί το 2020 θα είναι επεκτατική.

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ – ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ – ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ⁷, 2013 - 2018

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2013 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +37% (από 16 εκατ. το 2013 σε 22 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (-7%, από 132 χιλ. το 2013 σε 123 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (+42%, από 3,1 εκατ. το 2013 σε 4,4 εκατ. το 2018), Αττικής (+41%, από 3,0 εκατ. το 2013 σε 4,3 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+44%, από 2,8 εκατ. το 2013 σε 4,0 εκατ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+26%, από 2,0 εκατ. το 2013 σε 2,6 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+54%, από 1,1 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+36%, από 841 χιλ. το 2013 σε 1,1 εκατ. το 2018), Θεσσαλίας (+31%, από 741 χιλ. το 2013 σε 972 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+10%, από 591 χιλ. το 2013 σε 651 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+23%, από 524 χιλ. το 2013 σε 647 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+33%, από 457 χιλ. το 2013 σε 610 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+30%, από 370 χιλ. το 2013 σε 482 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+15%, από 300 χιλ. το 2013 σε 346 χιλ. το 2018).

Πίνακας 55: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

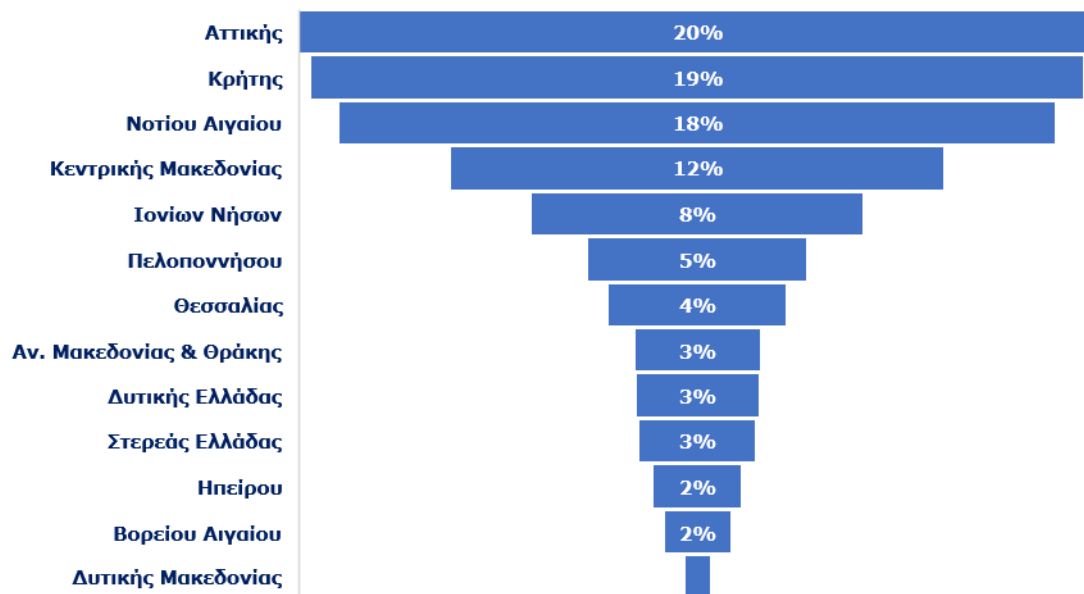
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013 - 2018	%Δ
Κρήτης	3.066.087	3.250.910	3.316.404	3.706.861	3.993.924	4.361.962		42%
Αττικής	3.032.793	3.623.811	3.805.609	3.721.862	4.107.066	4.267.891		41%
Νοτίου Αιγαίου	2.767.706	3.029.920	3.211.252	3.301.280	3.698.691	3.976.452		44%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.038.748	2.158.427	2.392.102	2.430.086	2.547.544	2.578.398		26%
Ιονίων Νήσων	1.147.073	1.244.552	1.375.479	1.490.856	1.717.806	1.763.942		54%
Πελοποννήσου	840.756	899.808	935.140	983.795	1.133.876	1.142.046		36%
Θεσσαλίας	741.114	783.215	814.656	813.763	923.834	972.442		31%
Δυτικής Ελλάδας	590.574	555.166	645.768	588.632	633.483	651.288		10%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	524.381	550.722	606.705	605.998	649.015	646.938		23%
Στερεάς Ελλάδας	457.482	481.002	513.600	541.231	598.656	609.729		33%
Ηπείρου	369.837	390.806	385.687	406.791	457.581	482.102		30%
Βορείου Αιγαίου	300.132	323.532	353.364	286.460	343.099	346.398		15%
Δυτικής Μακεδονίας	132.265	126.992	122.935	118.766	131.741	123.310		-7%
Ελλάδα	16.008.948	17.418.863	18.478.701	18.996.381	20.936.316	21.922.898		37%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειακή INSETE Intelligence

⁷ Τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – δεν γίνεται εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων στο 100% των μονάδων αναφοράς λόγω έλλειψης της πληροφoρίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος.

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών της Κρήτης (20%), της Αττικής (19%), του Νοτίου Αιγαίου (18%), της Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και των Ιονίων Νήσων (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 77% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 69: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2018

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+53%, από 10,5 εκατ. το 2013 σε 16,0 εκατ. το 2018) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+7%, από 5,5 εκατ. το 2013 σε 5,9 εκατ. το 2018). Τέλος, το μερίδιο των αλλοδαπών ως προς το σύνολο των αφίξεων την περίοδο 2013 – 2018 αυξάνεται (από 66% το 2013 σε 73% το 2018) ενώ αντίθετα των ημεδαπών μειώνεται (από 34% το 2013 σε 27% το 2018).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε το 2018 το 5% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας αύξηση κατά +36% σε σύγκριση με το 2013 (από 841 χιλ. το 2013 σε 1,1 εκατ. το 2018). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +110% (από 245 χιλ. το 2013 σε 514 χιλ. το 2018) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +5% (από 595 χιλ. το 2013 σε 628 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Αργολίδας (+39%, από 259 χιλ. το 2013 σε 360 χιλ. το 2018), Κορινθίας (+44%, από 229 χιλ. το 2013 σε 329 χιλ. το 2018), Μεσσηνίας (+25%, από 193 χιλ. το 2013 σε 241 χιλ. το 2018), Λακωνίας (+37%, από 113 χιλ. το 2013 σε 155 χιλ. το 2018) και Αρκαδίας (+20%, από 47 χιλ. το 2013 σε 57 χιλ. το 2018). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι ημεδαποί κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο στην Περιφέρεια Πελοποννήσου με πτωτική όμως τάση (από 71% το 2013 σε 55% το 2018).

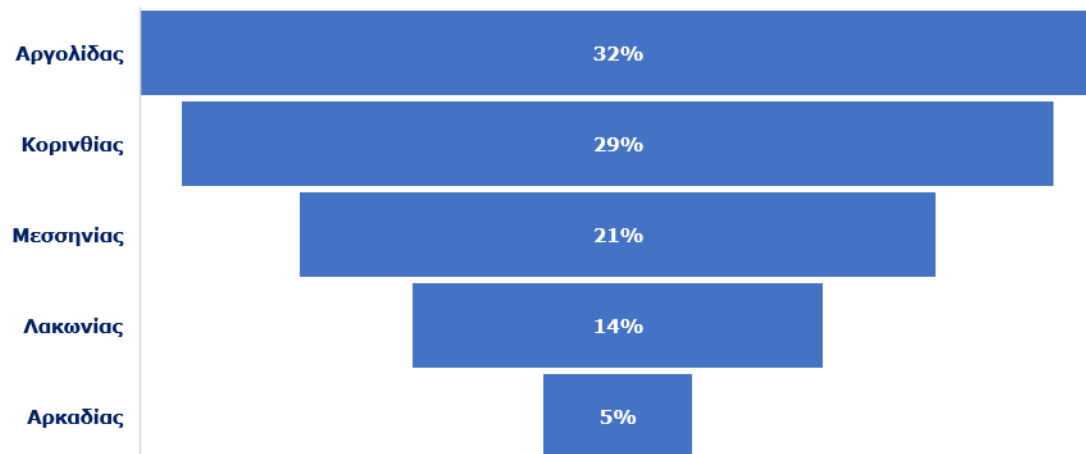
Πίνακας 56: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013 - 2018	%Δ
Αργολίδας	Αλλοδαποί	94.063	137.164	143.195	135.166	156.481	180.326		92%
	Ημεδαποί	164.752	177.578	174.674	176.620	192.173	180.047		9%
Κορινθίας	Αλλοδαποί	78.752	85.289	85.713	102.867	162.213	187.897		139%
	Ημεδαποί	149.886	137.153	158.046	153.593	149.151	141.504		-6%
Μεσσηνίας	Αλλοδαποί	41.091	47.765	51.991	64.429	87.762	83.280		103%
	Ημεδαποί	151.749	139.918	142.345	152.865	166.853	157.423		4%
Λακωνίας	Αλλοδαποί	27.246	34.911	38.793	41.121	52.464	55.370		103%
	Ημεδαποί	86.190	89.470	89.299	106.307	107.820	99.546		15%
Αρκαδίας	Αλλοδαποί	4.328	4.937	5.758	4.260	5.860	7.509		73%
	Ημεδαποί	42.699	45.623	45.326	46.567	53.099	49.144		15%
Σύνολο	Αλλοδαποί	245.480	310.066	325.450	347.843	464.780	514.382		110%
	Ημεδαποί	595.276	589.742	609.690	635.952	669.096	627.664		5%
Σύνολο Περιφέρειας		840.756	899.808	935.140	983.795	1.133.876	1.142.046		36%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, η Ενότητα Αργολίδας (32%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Κορινθίας (29%), Μεσσηνίας (21%), Λακωνίας (14%) και Αρκαδίας (5%).

Διάγραμμα 70: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2013 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +28% (από 70 εκατ. το 2013 σε 90 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (-7%, από 317 χιλ. το 2013 σε 293 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (+25%, από 20,1 εκατ. το 2013 σε 25,1 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+30%, από 17,3 εκατ. το 2013 σε 22,4 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+32%, από 7,7 εκατ. το 2013 σε 10,2 εκατ. το 2018), Αττικής (+41%, από 6,4 εκατ. το 2013 σε 9,1 εκατ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+19%, από 7,5 εκατ. το 2013 σε 8,9 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+40%, από 2,2 εκατ. το 2013 σε 3,1 εκατ. το 2018), Θεσσαλίας (+23%, από 1,8 εκατ. το 2013 σε 2,2 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+15%, από 1,7 εκατ. το 2013 σε 2,0 εκατ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+27%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,9 εκατ. το 2018), Βορείου Αιγαίου (+23%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+46%, από 1,2 εκατ. το 2013 σε 1,7 εκατ. το 2018) και Ηπείρου (+37%, από 849 χιλ. το 2013 σε 1,2 εκατ. το 2018).

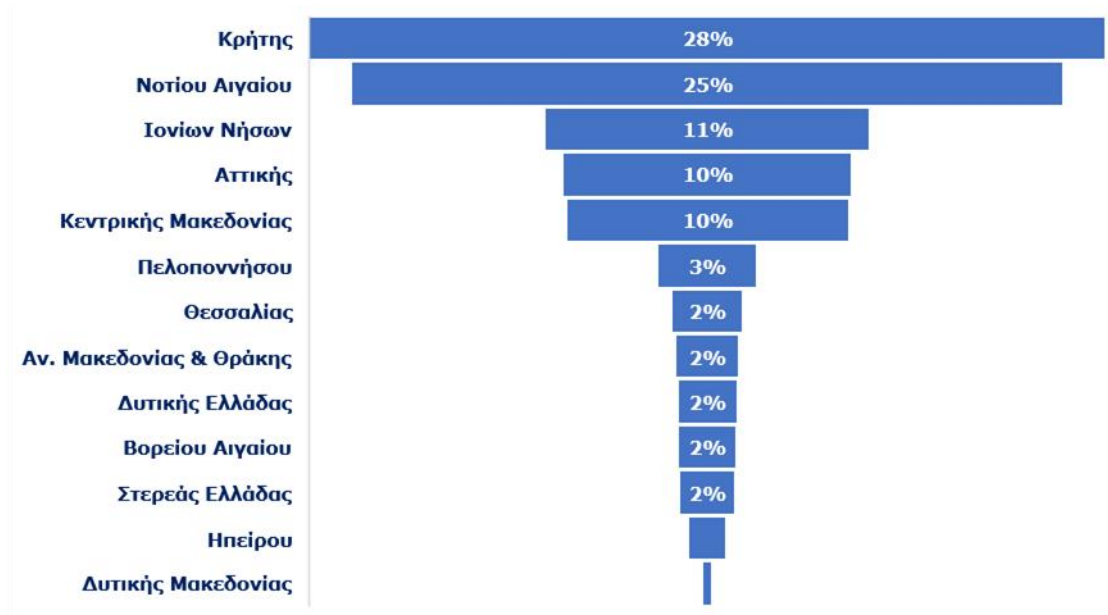
Πίνακας 57: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013 - 2018	%Δ
Κρήτης	20.101.304	20.593.775	21.094.955	22.807.734	24.473.913	25.083.261		25%
Νοτίου Αιγαίου	17.319.632	17.848.265	18.807.465	18.833.749	21.310.044	22.439.895		30%
Ιονίων Νήσων	7.723.344	7.932.618	8.394.831	9.134.553	9.885.033	10.231.098		32%
Αττικής	6.432.242	7.824.796	7.994.126	8.003.823	8.833.584	9.098.555		41%
Κεντρικής Μακεδονίας	7.475.156	7.925.296	8.194.395	8.367.559	9.086.001	8.886.343		19%
Πελοποννήσου	2.213.720	2.425.776	2.479.313	2.804.252	3.091.937	3.106.093		40%
Θεσσαλίας	1.808.605	1.953.060	1.980.296	2.062.744	2.209.719	2.223.430		23%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.695.632	1.681.590	1.798.036	1.770.206	1.973.242	1.953.831		15%
Δυτικής Ελλάδας	1.457.381	1.580.920	1.740.236	1.807.778	1.902.912	1.857.922		27%
Βορείου Αιγαίου	1.492.523	1.653.055	1.764.524	1.530.785	1.750.671	1.837.209		23%
Στερεάς Ελλάδας	1.180.302	1.292.221	1.342.734	1.535.314	1.717.667	1.728.160		46%
Ηπείρου	848.809	937.854	892.226	956.624	1.099.202	1.166.169		37%
Δυτικής Μακεδονίας	316.904	302.976	288.976	269.903	294.448	293.251		-7%
Ελλάδα	70.065.554	73.952.202	76.772.113	79.885.024	87.628.373	89.905.217		28%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειακή INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών της Κρήτης (28%), του Νοτίου Αιγαίου (25%), των Ιονίων Νήσων (11%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 84% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 71: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Επιπροσθέτως, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+29%, από 57,1 εκατ. το 2013 σε 76,5 εκατ. το 2018) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+9%, από 13,0 εκατ. το 2013 σε 13,4 εκατ. το 2018). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το μερίδιο των αλλοδαπών την περίοδο 2013-2018 αυξάνεται (από 81% το 2013 σε 85% το 2018) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 19% το 2013 σε 15% το 2018).

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσώπευε το 2018 το 3% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα (αλλοδαποί και ημεδαποί), σημειώνοντας αύξηση κατά +40% σε σύγκριση με το 2013 (από 2,2 εκατ. το 2013 σε 3,1 εκατ. το 2018). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +100% (από 851 χιλ. το 2013 σε 1,7 εκατ. το 2018) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +3% (από 1,4 εκατ. το 2013 σε 1,4 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Αργολίδας (+58%, από 682 χιλ. το 2013 σε 1,1 εκατ. το 2018), Κορινθίας (+29%, από 634 χιλ. το 2013 σε 816 χιλ. το 2018), Μεσσηνίας (+35%, από 566 χιλ. το 2013 σε 766 χιλ. το 2018), Λακωνίας (+50%, από 231 χιλ. το 2013 σε 345 χιλ. το 2018) και Αρκαδίας (+3%, από 101 χιλ. το 2013 σε 104 χιλ. το 2018). Την περίοδο 2013-2016 η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου προέρχεται από ημεδαπούς τουρίστες (από 62% το 2013 σε 52% το 2016) ενώ την περίοδο 2017-2018 από αλλοδαπούς (από 52% το 2017 σε 55% το 2018).

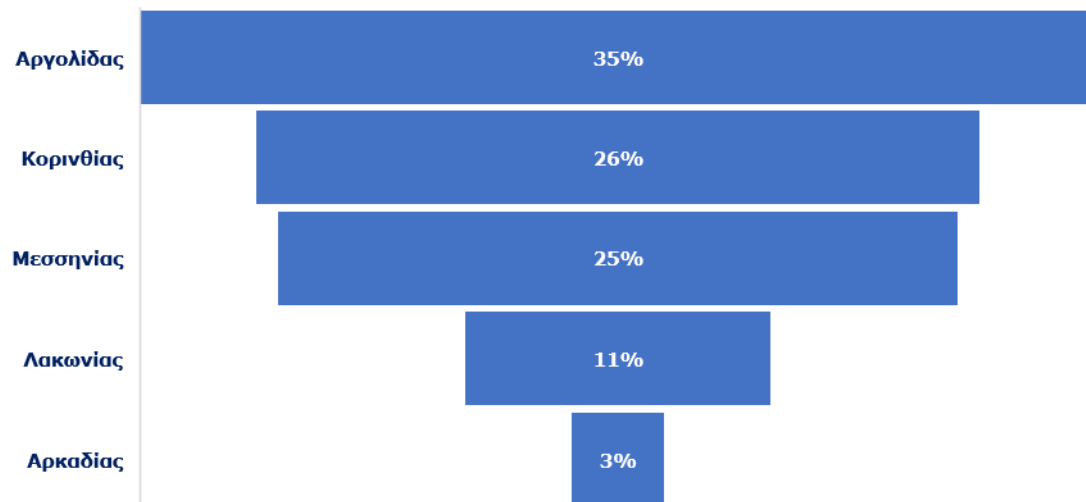
Πίνακας 58: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα		2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αργολίδας	Αλλοδαποί	271.364	402.251	441.883	539.136	554.242	644.361	137%
	Ημεδαποί	410.518	422.430	409.304	429.544	474.394	430.153	5%
Κορινθίας	Αλλοδαποί	301.306	328.275	313.306	342.615	476.426	530.461	76%
	Ημεδαποί	332.850	307.890	318.942	322.588	292.921	285.449	-14%
Μεσσηνίας	Αλλοδαποί	211.912	260.600	275.018	360.676	441.721	389.918	84%
	Ημεδαποί	354.246	338.590	352.528	380.033	394.955	376.248	6%
Λακωνίας	Αλλοδαποί	54.746	69.623	75.948	89.487	111.021	119.573	118%
	Ημεδαποί	175.804	185.132	181.683	230.404	233.875	225.466	28%
Αρκαδίας	Αλλοδαποί	11.423	12.705	17.181	11.414	14.548	17.395	52%
	Ημεδαποί	89.551	98.280	93.520	98.355	97.834	87.069	-3%
Σύνολο	Αλλοδαποί	850.751	1.073.454	1.123.336	1.343.328	1.597.958	1.701.708	100%
	Ημεδαποί	1.362.969	1.352.322	1.355.977	1.460.924	1.493.979	1.404.385	3%
Σύνολο Περιφέρειας		2.213.720	2.425.776	2.479.313	2.804.252	3.091.937	3.106.093	40%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Αργολίδας εμφάνισε το 2018 το υψηλότερο ποσοστό (35%) διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Κορινθίας (26%), Μεσσηνίας (25%), Λακωνίας (11%) και Αρκαδίας (3%).

Διάγραμμα 72: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε βελτίωση (από 45% το 2013 σε 53% το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν βελτίωση των πληροτήτων τους, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (από 19% το 2013 σε 18% το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (από 61% το 2013 σε 65% το 2018), Ιονίων Νήσων (από 58% το 2013 σε 63% το 2018), Νοτίου Αιγαίου (από 54% το 2013 σε 62% το 2018), Αττικής (από 37% το 2013 σε 51% το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (από 43% το 2013 σε 47% το 2018), Βορείου Αιγαίου (από 33% το 2013 σε 38% το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 28% το 2013 σε 36% το 2018), Δυτικής Ελλάδας (από 29% το 2013 σε 36% το 2018), Πελοποννήσου (από 25% το 2013 σε 34% το 2018), Θεσσαλίας (από 29% το 2013 σε 32% το 2018), Ηπείρου (από 26% το 2013 σε 32% το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (από 21% το 2013 σε 30% το 2018).

Πίνακας 59: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 – 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κρήτης	61%	62%	62%	65%	67%	65%
Ιονίων Νήσων	58%	54%	60%	62%	64%	63%
Νοτίου Αιγαίου	54%	55%	59%	58%	62%	62%
Αττικής	37%	45%	47%	47%	51%	51%
Κεντρικής Μακεδονίας	43%	44%	46%	46%	49%	47%
Βορείου Αιγαίου	33%	36%	39%	33%	37%	38%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	28%	34%	36%	36%	37%	36%
Δυτικής Ελλάδας	29%	32%	34%	35%	36%	36%
Πελοποννήσου	25%	27%	27%	31%	32%	34%
Θεσσαλίας	29%	30%	30%	30%	32%	32%
Ηπείρου	26%	27%	26%	28%	31%	32%
Στερεάς Ελλάδας	21%	22%	23%	26%	28%	30%
Δυτικής Μακεδονίας	19%	18%	17%	16%	17%	18%
Ελλάδα	45%	47%	49%	50%	53%	53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου την περίοδο 2013 – 2018 εμφάνισε βελτίωση (από 25% το 2013 σε 34% το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν βελτίωση: Αργολίδας (από 29% το 2013 σε 42% το 2018), Μεσσηνίας (από 31% το 2013 σε 35% το 2018), Κορινθίας (από 26% το 2013 σε 36% το 2018), Λακωνίας (από 18% το 2013 σε 24% το 2018) και Αρκαδίας (από 12% το 2013 σε 12% το 2018).

Πίνακας 60: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Αργολίδας	29%	34%	35%	39%	40%	42%
Μεσσηνίας	31%	32%	32%	37%	38%	35%
Κορινθίας	26%	25%	25%	27%	31%	36%
Λακωνίας	18%	21%	21%	25%	25%	24%
Αρκαδίας	12%	12%	12%	12%	13%	12%
Πελοπόννησος	25%	27%	27%	31%	32%	34%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2014 - 2018

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την [Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής](#) (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014 - 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +66% (από 3,9 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +93% (από 2,4 εκατ. το 2014 σε 4,6 εκατ. το 2018) και των ημεδαπών κατά +21% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,8 εκατ. το 2018).

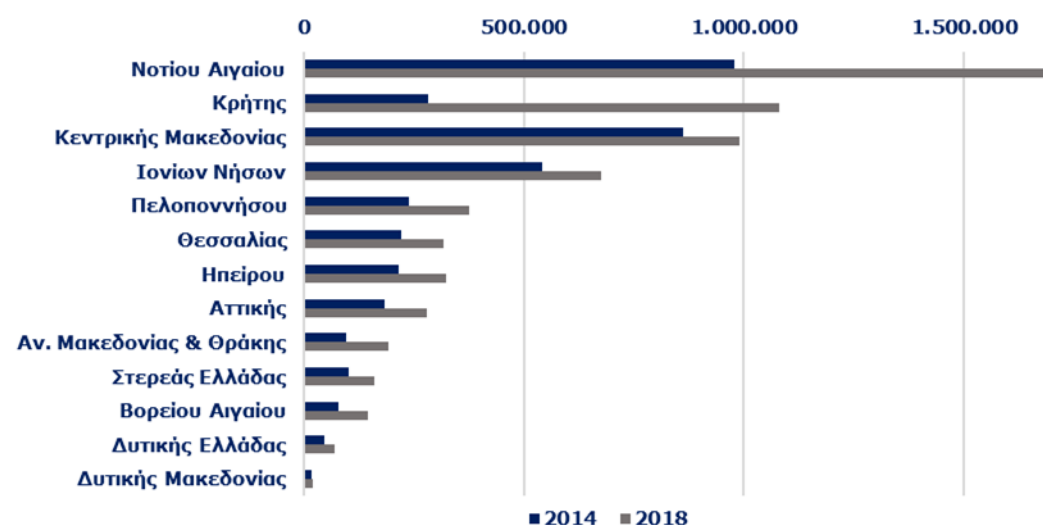
Πίνακας 61: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 - 2018

Αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2018							
Περιφέρεια		2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2014 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	489.584	661.824	849.037	958.922	1.174.469	140%
	Ημεδαποί	490.049	619.438	614.334	645.398	600.337	23%
Κρήτης	Αλλοδαποί	249.676	451.882	833.730	870.496	997.446	299%
	Ημεδαποί	32.859	65.441	104.461	84.949	82.971	153%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	674.078	776.609	733.308	779.357	862.282	28%
	Ημεδαποί	188.875	190.932	163.522	147.287	126.681	-33%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	471.521	511.469	537.215	557.225	631.297	34%
	Ημεδαποί	68.587	64.865	49.903	49.974	43.433	-37%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	92.608	101.632	151.152	146.004	177.086	91%
	Ημεδαποί	147.039	167.093	290.527	215.682	199.958	36%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	102.878	139.929	117.935	134.574	164.959	60%
	Ημεδαποί	117.661	131.300	155.392	162.333	152.087	29%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	109.370	108.455	125.676	166.512	209.125	91%
	Ημεδαποί	105.127	95.278	102.087	110.993	115.161	10%
Αττικής	Αλλοδαποί	63.112	79.702	112.451	98.785	115.291	83%
	Ημεδαποί	119.557	124.409	152.355	175.445	165.597	39%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	63.031	92.560	133.138	151.823	153.055	143%
	Ημεδαποί	31.710	38.415	49.675	44.168	39.998	26%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.981	1.487	21.304	26.241	34.785	1656%
	Ημεδαποί	100.863	109.115	134.313	142.342	126.117	25%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	74.287	94.581	85.213	93.021	95.581	29%
	Ημεδαποί	5.471	6.321	59.733	49.911	50.038	815%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.237	11.760	13.594	17.086	21.346	90%
	Ημεδαποί	36.251	31.494	45.964	53.157	49.585	37%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.111	2.843	2.138	2.992	3.229	53%
	Ημεδαποί	15.398	15.518	19.552	21.696	18.445	20%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	2.405.474	3.034.733	3.715.891	4.003.038	4.639.951	93%
	Ημεδαποί	1.459.447	1.659.619	1.941.818	1.903.335	1.770.408	21%
Σύνολο Χώρας		3.864.921	4.694.352	5.657.709	5.906.373	6.410.359	66%

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014 – 2018, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες της Κρήτης (+282% ή +798 χιλ., από 283 χιλ. το 2014 σε 1.080 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (+81% ή +795 χιλ., από 980 χιλ. το 2014 σε 1.775 χιλ. το 2018). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+15% ή +126 χιλ., από 863 χιλ. το 2014 σε 989 χιλ. το 2018) και των Ιονίων Νήσων (+25% ή +135 χιλ., από 540 χιλ. το 2014 σε 675 χιλ. το 2018) αντιπροσώπευαν για το 2018 το 70% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Τέλος, οι αφίξεις αλλοδαπών φαίνονται ότι αυξάνουν το μερίδιό τους την περίοδο 2014 – 2018 (από 62% το 2014 σε 72%) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που καταγράφουν μείωση του μεριδίου τους (από 38% το 2014 σε 28% το 2018). Η μείωση του μεριδίου των ημεδαπών οφείλεται στον μικρότερο ρυθμό αύξησης τους και όχι στην μείωση των ημεδαπών αφίξεων.

Διάγραμμα 73: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2018

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2014 – 2018, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +57% ή +137 χιλ. (από 240 χιλ. το 2014 σε 377 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +91% (από 93 χιλ. το 2014 σε 177 χιλ. το 2018) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +36% (από 147 χιλ. το 2014 σε 200 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2018 αντιπροσώπευε το 6% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +57% (από 20,1 εκατ. το 2014 σε 31,5 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +73% (από 14,5 εκατ. το 2014 σε 25,2 εκατ. το 2018) και των ημεδαπών κατά +14% (από 5,6 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2018).

Πίνακας 62: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 – 2018

Διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2018							
Περιφέρεια		2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2014 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.090.100	2.851.139	4.361.076	4.762.368	5.670.704	171%
	Ημεδαποί	1.967.103	2.949.992	2.714.558	2.696.700	2.513.071	28%
Κρήτης	Αλλοδαποί	1.486.787	2.956.125	4.610.092	4.892.542	5.264.633	254%
	Ημεδαποί	121.699	220.222	497.530	391.537	355.889	192%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.894.872	5.234.343	4.341.666	4.545.408	4.715.306	-4%
	Ημεδαποί	852.027	824.851	624.097	559.092	455.847	-46%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.324.918	3.417.034	4.184.767	4.369.939	4.825.807	45%
	Ημεδαποί	472.481	411.606	333.670	347.807	282.842	-40%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	552.472	731.251	666.830	722.911	829.258	50%
	Ημεδαποί	381.497	464.025	513.813	574.178	509.998	34%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	605.339	608.667	736.144	923.796	1.147.878	90%
	Ημεδαποί	300.978	256.681	322.440	335.926	338.054	12%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	381.593	397.501	469.905	487.642	551.422	45%
	Ημεδαποί	517.357	577.764	750.735	565.296	508.362	-2%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	316.156	458.064	770.427	844.303	863.817	173%
	Ημεδαποί	96.396	90.667	210.119	183.141	157.310	63%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	570.957	674.740	526.768	586.352	631.470	11%
	Ημεδαποί	36.017	36.524	334.904	272.120	258.301	617%
Αττικής	Αλλοδαποί	251.487	290.077	304.826	300.482	345.224	37%
	Ημεδαποί	312.308	312.834	382.309	429.258	389.845	25%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	6.700	4.651	157.389	189.064	230.890	3346%
	Ημεδαποί	259.804	285.950	437.221	444.756	392.097	51%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	50.899	54.848	50.471	58.426	71.199	40%
	Ημεδαποί	214.750	140.380	164.803	187.524	162.135	-25%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.607	6.022	4.718	5.918	6.297	37%
	Ημεδαποί	32.320	42.364	45.427	47.306	40.085	24%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	14.536.887	17.684.462	21.185.079	22.689.151	25.153.905	73%
	Ημεδαποί	5.564.737	6.613.860	7.331.626	7.034.641	6.363.836	14%
Σύνολο Χώρας		20.101.624	24.298.322	28.516.705	29.723.792	31.517.741	57%

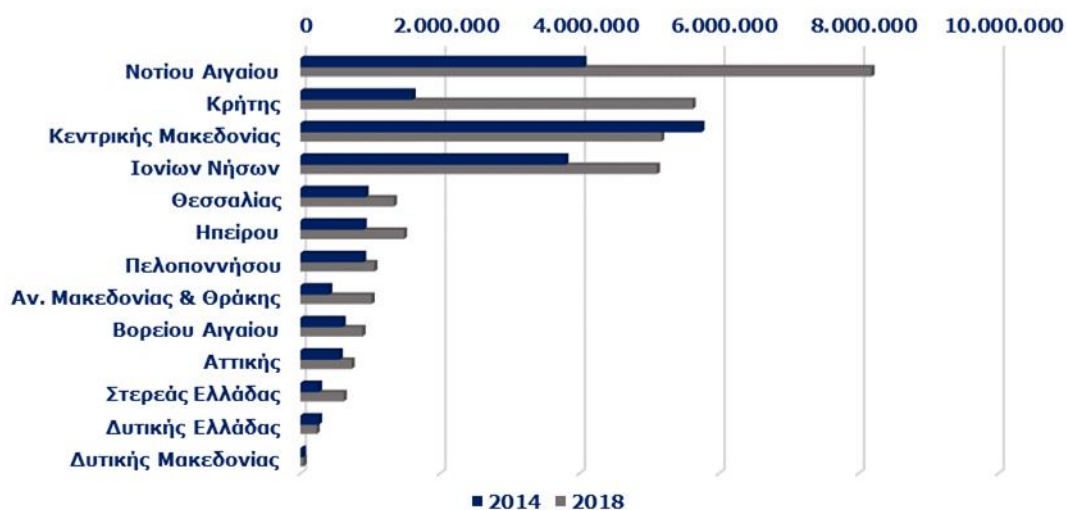
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014 – 2018, με εξαίρεση τις Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (-10%, από 5,7 εκατ. το 2014 σε 5,2 εκατ. το 2018) και της Δυτικής Ελλάδας (-12%, από 266 χιλ. το 2014 σε 233 χιλ. το 2018). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές καταγράφηκαν στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+102% ή 4,1 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2014 σε 8,2 εκατ. το 2018), της Κρήτης (+249% ή +4,0 εκατ., από 1,6 εκατ. το 2014 σε 5,6

εκατ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+35% ή +1,3 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2014 σε 5,1 εκατ. το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+148% ή 609 χιλ., από 413 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2018). Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, της Κεντρικής Μακεδονίας και των Ιονίων Νήσων το 2018 αντιπροσώπευαν το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση την περίοδο 2014 – 2018 (από 72% το 2014 σε 80% το 2018) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε (από 28% το 2014 σε 20% το 2018).

Διάγραμμα 74: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2018

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου την περίοδο 2014 – 2018, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +18% ή +161 χιλ. (από 899 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις από αλλοδαπούς εμφάνισαν αύξηση +45% ή +170 χιλ. (από 382 χιλ. το 2014 σε 551 χιλ. το 2018) και από ημεδαπούς μείωση κατά -2% ή -9 χιλ. (από 517 χιλ. το 2014 σε 508 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Πελοποννήσου το 2018 αντιπροσώπευε το 3% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.6 ΤΙΜΕΣ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2017 - 2018

Σε αυτή την Ενότητα, αποτυπώνονται οι τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού και ανά Περιφέρεια. Τα στοιχεία προέρχονται από την trivago και ως εκ τούτου αφορούν μάλλον στην αγορά μεμονωμένων ταξιδιωτών. Παρ' όλα αυτά δίνουν σημαντικές πληροφορίες για την τάση στους επιμέρους προορισμούς. Για την καλύτερη ερμηνεία των στοιχείων, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ότι προκύπτουν από διοικητικά στοιχεία από το αρχείο της trivago, χωρίς στατιστική επεξεργασία για αναγωγή στο σύνολο. Συνεπώς υπόκεινται στους ακόλουθους περιορισμούς:

- Οι τιμές των ξενοδοχείων βασίζονται σε clickouts⁸,
- Ο μήνας αφορά στον μήνα άφιξης στο ξενοδοχείο και όχι στον μήνα κράτησης.
- Οι τιμές των ξενοδοχείων αποτελούν σταθμισμένους μέσους όρους των τιμών. Η στάθμιση γίνεται με βάση τον αριθμό clickouts.

5.6.1 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Λόγω διαθεσιμότητας τα στοιχεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου περιλαμβάνουν και τις τιμές δωματίων των Ενοτήτων Αχαΐας και Ηλείας.

Οι τιμές των δωματίων ανά κατηγορία αστεριού τα έτη 2017 – 2018 στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημειώνουν διακυμάνσεις ανά μήνα, με τις υψηλότερες τιμές να καταγράφονται κυρίως τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο. Συγκεκριμένα στα 5* δωμάτια, όλοι οι μήνες σημειώνουν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται τους μήνες Νοέμβριο (+36%, από € 110 το 2017 σε € 149 το 2018), Μάιο (+29%, από € 146 το 2017 σε € 188 το 2018) και Οκτώβριο (+23%, από € 140 το 2017 σε € 172 το 2018).

Αναφορικά με τα 4* δωμάτια η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τους μήνες Ιανουάριο (-3%, από € 94 το 2017 σε € 91 το 2018), Φεβρουάριο (-4%, από € 114 το 2017 σε € 109 το 2018) και Νοέμβριο (-11%, από € 101 το 2017 σε € 90 το 2018). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφηκαν τους μήνες Μάιο (+14%, από € 87 το 2017 σε € 99 το 2018), Μάρτιο (+9%, από € 81 το 2017 σε €

⁸ Το clickout γίνεται όταν ο επισκέπτης μεταβεί από το site της trivago κάνοντας «κλικ» σε ένα συνεργαζόμενο online travel agent.

88 το 2018), Ιούνιο (+7%, από € 103 το 2017 σε € 110 το 2018) και Σεπτέμβριο (+7%, από € 101 το 2017 σε € 108 το 2018).

Παρόμοια είναι η εικόνα και στα 3* δωμάτια με όλους τους μήνες να σημειώνουν αύξηση, με εξαίρεση τους μήνες Απρίλιο (-0,4%, από € 74 το 2017 σε € 74 το 2018), Οκτώβριο (-3%, από € 64 το 2017 σε € 62 το 2018) και Δεκέμβριο (-2%, από € 78 το 2017 σε € 77 το 2018). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφονται τους μήνες Μάιο (+14%, από € 58 το 2017 σε € 66 το 2018) και Φεβρουάριο (+10%, από € 71 το 2017 σε € 78 το 2018).

Τέλος, τα δωμάτια 1*-2* σημειώνουν μικτή εικόνα, με τους μήνες Ιανουάριο (+3%, από € 65 το 2017 σε € 67 το 2018), Φεβρουάριο (+9%, από € 66 το 2017 σε € 72 το 2018), Μάρτιο (+9%, από € 48 το 2017 σε € 53 το 2018), Μάιο (+10%, από € 46 το 2017 σε € 51 το 2018), Ιούνιο (+1%, από € 51 το 2017 σε € 51 το 2018) και Ιούλιο (+1%, από € 61 το 2017 σε € 61 το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τους μήνες Απρίλιο (-6%, από € 60 το 2017 σε € 57 το 2018), Αύγουστο (-6%, από € 71 το 2017 σε € 67 το 2018), Σεπτέμβριο (-2%, από € 51 το 2017 σε € 50 το 2018), Οκτώβριο (-0,1%, από € 50 το 2017 σε € 50 το 2018), Νοέμβριο (-3%, από € 54 το 2017 σε € 53 το 2018) και Δεκέμβριο (-8%, από € 66 το 2017 σε € 61 το 2018) μείωση.

Πίνακας 63: Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2017 – 2018⁹

Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού (σε €), 2017 - 2018												
Μήνας	5*			4*			3*			1*-2*		
	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ
Ιανουάριος	96	105	10%	94	91	-3%	72	72	0%	65	67	3%
Φεβρουάριος	104	120	15%	114	109	-4%	71	78	10%	66	72	9%
Μάρτιος	104	125	20%	81	88	9%	61	66	9%	48	53	9%
Απρίλιος	171	187	9%	101	102	1%	74	74	-0%	60	57	-6%
Μάιος	146	188	29%	87	99	14%	58	66	14%	46	51	10%
Ιούνιος	199	227	14%	103	110	7%	67	70	5%	51	51	1%
Ιούλιος	259	302	17%	130	138	6%	82	83	1%	61	61	1%
Αύγουστος	298	348	17%	145	151	4%	91	94	4%	71	67	-6%
Σεπτέμβριος	192	230	20%	101	108	7%	65	67	3%	51	50	-2%
Οκτώβριος	140	172	23%	92	93	1%	64	62	-3%	50	50	-0%
Νοέμβριος	110	149	36%	101	90	-11%	64	65	1%	54	53	-3%
Δεκέμβριος	125	148	19%	105	107	2%	78	77	-2%	66	61	-8%

Πηγή: Trivago - Επεξεργασία INSETE Intelligence

⁹ Λόγω διαθεσιμότητας τα στοιχεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου περιλαμβάνουν και τις τιμές δωματίων των Ενοτήτων Αχαΐας και Ηλείας.

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2017

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 964 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός τόσο για το 2016 όσο και για το 2017, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 1.037 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 76.694 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό¹⁰.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 24% των μονάδων και το 31% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 19% των μονάδων και το 27% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 13% των μονάδων και το 18% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 5% των μονάδων και το 7% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων 5* που ευρίσκονται σε αυτές. Ομοίως δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για τα Δωδεκάνησα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων 3*. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ¹¹, ΚΠΦ¹², Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιωδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

Τέλος, για την κατηγορία 2*, επαρκές δείγμα υπήρξε μόνο στις Περιφέρειες Αττικής, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Ηπείρου, Κρήτης και Πελοποννήσου και για τον λόγο αυτό δεν παρουσιάζεται η συνολική εικόνα τους αλλά δίδονται στοιχεία για τα ξενοδοχεία 2* μόνο στις αντίστοιχες Περιφέρειες.

¹⁰ Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 [αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015](#).

¹¹ Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

¹² Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 64: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2017

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Δωμάτια	71.793	108.637	98.669
Κύκλος Εργασιών	2.685.099.440	2.042.949.980	985.003.718
ΚΠΦΤΑ	834.173.437	487.852.434	179.523.835
ως % του Κύκλου Εργασιών	31%	24%	18%
ΚΠΦ	391.508.971	169.432.932	46.501.118
ως % του Κύκλου Εργασιών	15%	8%	5%
Καθαρά Πάγια	1.861.049.568	946.985.697	361.035.520
Ίδια Κεφάλαια	5.383.932.426	3.486.976.034	2.006.049.481
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	4.778.164.516	1.870.809.134	670.855.988
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,9	0,5	0,3
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	5,7	3,8	3,7

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 5,7 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 10,8 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 7,3 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,2 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Έχουν επίσης καλύτερους δείκτες κερδοφορίας τόσο σε επίπεδο ΚΠΦΤΑ όσο και σε επίπεδο ΚΠΦ. Συγκεκριμένα, οι δείκτες Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ) ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των 5* ξενοδοχείων κρίνονται ως πολύ ικανοποιητικοί, των 4* ως ικανοποιητικοί ενώ των 3* ως μάλλον χαμηλοί.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) είναι πολύ ικανοποιητική για τις κατηγορίες 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως μάλλον υψηλός.

Πίνακας 65: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2017

Βασικοί Δείκτες Ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	37.401	18.805	9.983
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	25.922	8.717	3.659
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	74.992	32.097	20.331
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	66.555	17.221	6.799

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 64, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι διπλάσιος αυτού των 3*), τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 63.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 83 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός τόσο για το 2016 όσο και για το 2017, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 89 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 5.463 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 45% των μονάδων και το 70% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 22% των μονάδων και το 41% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 12% των μονάδων και το 15% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 7% των μονάδων και το 14% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 66: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2017

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2017				
Κατηγορία:	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	2.775	4.050	6.519	6.300
Κύκλος Εργασιών	91.211.195	49.714.518	54.401.781	33.806.015
ΚΠΦΤΑ	58.783.027	8.607.083	5.355.258	6.653.883
ως % του Κύκλου Εργασιών	64%	17%	10%	20%
ΚΠΦ	33.165.787	-7.369.592	-6.124.520	1.661.277
ως % του Κύκλου Εργασιών	36%	-15%	-11%	5%
Καθαρά Πάγια	112.904.973	40.665.879	36.243.006	15.781.055
Ίδια Κεφάλαια	552.455.098	121.319.565	215.960.014	146.655.964
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	380.978.710	145.984.619	55.542.344	4.114.632
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,7	1,2	0,3	0,0
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	6,5	17,0	10,4	0,6

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Ενεργειακή INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 230 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά Επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 1,0 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 580 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 200 εκατ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τις άλλες κατηγορίες, έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών,

Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια.

- Οι δείκτες Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ) των 5* ξενοδοχείων κρίνονται ως πολύ ικανοποιητικοί ενώ των 4*, 3* και 2* ξενοδοχείων ως χαμηλοί ή αρνητικοί για τα ΚΠΦ στις κατηγορίες 4* και 3*.
- Επίσης, ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια των 5*, 3* και 2* ξενοδοχείων κρίνεται ως υγιής ενώ των 4* ως οριακά υψηλός. Τέλος, ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ στα ξενοδοχεία 5* κρίνεται ως οριακά υψηλός, στα 4* και 3* ως υψηλός και στα 2* ως υγιής.

Πίνακας 67: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2017

Βασικοί Δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, 2017				
Κατηγορία:	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	32.869	12.275	8.345	5.366
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	40.686	10.041	5.560	2.505
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	199.083	29.955	33.128	23.279
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	137.290	36.046	8.520	653

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 66, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου. Εξαιρέση αποτελούν τα Ίδια Κεφάλαια των 3* ξενοδοχείων τα οποία είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα των 4*. Επίσης είναι αξιοσημείωτο, ότι τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο για τα 5* είναι δυσανάλογα υψηλότερα απ' ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη για τα ξενοδοχεία 4*.

Στους επιμέρους δείκτες για τις κατηγορίες 3*, 4* και 5*, η Περιφέρεια Πελοποννήσου σε σύγκριση με το σύνολο της Ελλάδας (βλ. Πίνακα 64) εμφανίζει:

- χαμηλότερο Κύκλο Εργασιών ανά Δωμάτιο σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων,
- υψηλότερα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων,
- υψηλότερα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο στα 5* και 3* και χαμηλότερα στα 4* και
- υψηλότερα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2017-2018

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.126 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2018 βασίζονται σε 435 χιλ. αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 68: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2017-18

Δείκτες Ποιότητας των Ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2017-18		
	2017	2018
Κυκλάδες	89,8%	90,0%
Ήπειρος	90,1%	89,9%
Θεσσαλία	86,3%	86,2%
Βόρειο Αιγαίο	85,3%	86,2%
Κρήτη	85,9%	86,2%
Κεν. Μακεδονία	85,6%	86,0%
Δωδεκάνησα	85,4%	85,8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	84,4%	85,6%
Στερεά Ελλάδα	85,2%	85,1%
Ιόνια Νησιά	84,3%	85,0%
Πελοπόννησος	85,8%	84,9%
Αττική	84,1%	84,6%
GRI	86,0%	86,3%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 67 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας όπου δεν διαθέτουμε στοιχεία) όσο και για το σύνολο της χώρας. Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις

επιμέρους Περιφέρειες (βλ. άνωθεν).

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2017-2018 (από 86,0% το 2017 σε 86,3% το 2018). Επιμέρους, οι Κυκλάδες (από 89,8% το 2017 σε 90,0% το 2018), το Βόρειο Αιγαίο (από 85,3% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Κρήτη (από 85,9% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Κεντρική Μακεδονία (από 85,6% το 2017 σε 86,0% το 2018), τα Δωδεκάνησα (από 85,4% το 2017 σε 85,8% το 2018), η Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 84,4% το 2017 σε 85,6% το 2018), τα Ιόνια Νησιά (από 84,3% το 2017 σε 85,0% το 2018) και η Αττική (από 84,1% το 2017 σε 84,6% το 2018) σημειώνουν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων ενώ αντίθετα η Ήπειρος (από 90,1% το 2017 σε 89,9% το 2018), η Θεσσαλία (από 86,3% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Στερεά Ελλάδα (από 85,2% το 2017 σε 85,1% το 2018) και η Πελοπόννησος (από 85,8% το 2017 σε 84,9% το 2018) κατέγραψαν επιδείνωση της ικανοποίησης των πελατών τους. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Κυκλάδες (89,8% το 2017 και 90,0% το 2018) και η Περιφέρεια Ηπείρου (90,1% το 2017 και 89,9% το 2018) εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική (84,1% το 2017 και 84,6% το 2018) τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 69: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού, 2017-18

Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ανά κατηγορία αστεριού, 2017-18		
	2017	2018
5*	90,6%	89,2%
4*	86,6%	86,2%
3*	84,7%	83,3%
1*- 2*	84,1%	83,5%
GRI	85,8%	84,9%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε επιδείνωση την περίοδο 2017-2018 (από 85,8% το 2017 σε 84,9% το 2018). Αξιοσημείωτο για την Περιφέρεια Πελοποννήσου είναι ότι το 2018 καταγράφει το 2^ο χαμηλότερο επίπεδο ικανοποίησης από όλους τους εξεταζόμενους προορισμούς.

Οι επιμέρους κατηγορίες αστεριών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, σημειώνουν την περίοδο 2017-2018 επιδείνωση της ικανοποίησης των πελατών τους. Συγκεκριμένα: 5* (από 90,6% το 2017 σε 89,2% το 2018), 4* (από 86,6% το 2017 σε 86,2% το 2018), 3* (από 84,7% το 2017 σε 83,3% το 2018) και 1*-2* (από 84,1% το 2017 σε 83,5% το 2018). Επιπροσθέτως, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε το 2018 το 5^ο υψηλότερο ποσοστό ικανοποίησης στα ξενοδοχεία 5* και 4*.

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την
ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**
“Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020” και
συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

